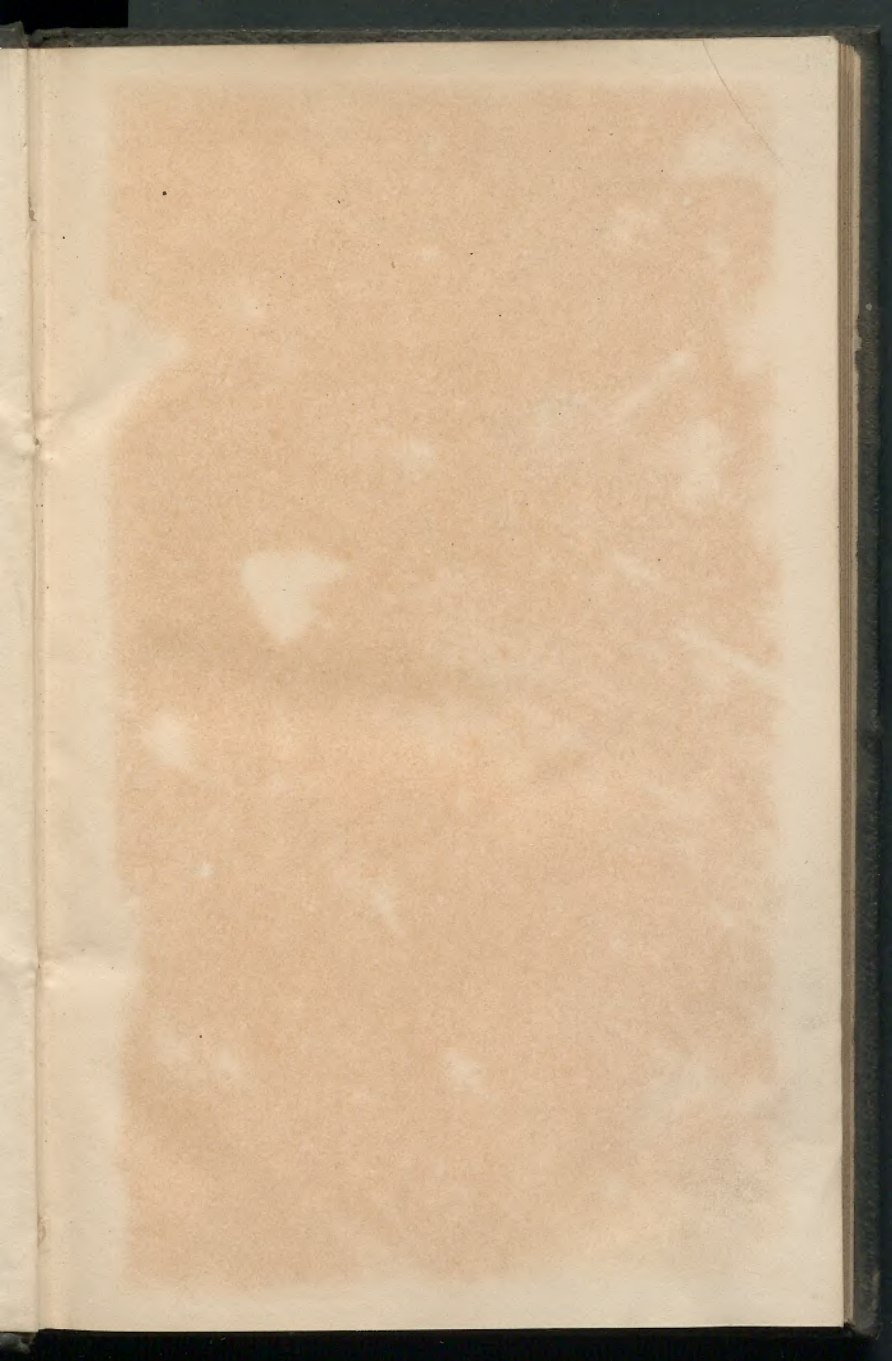
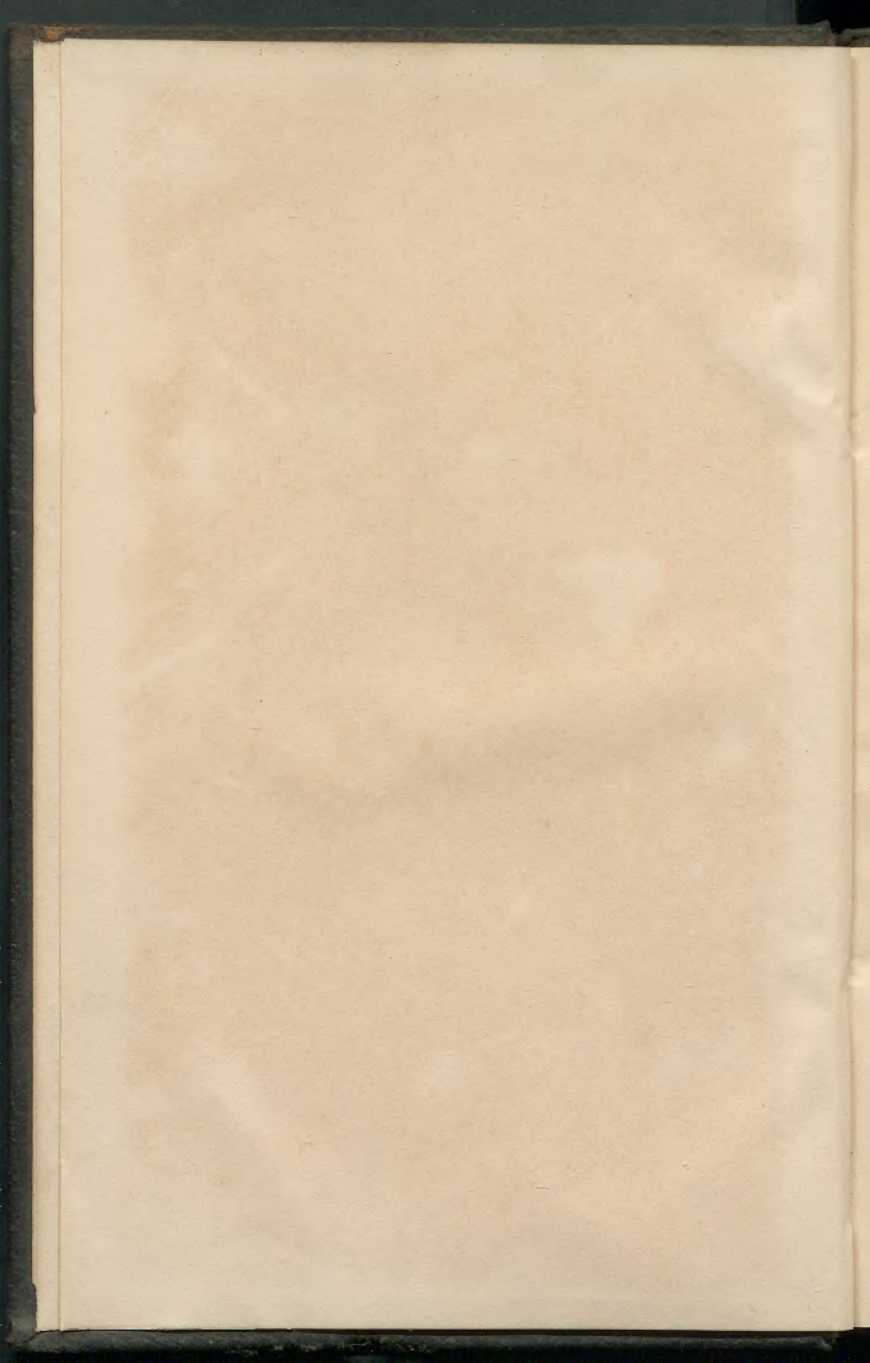

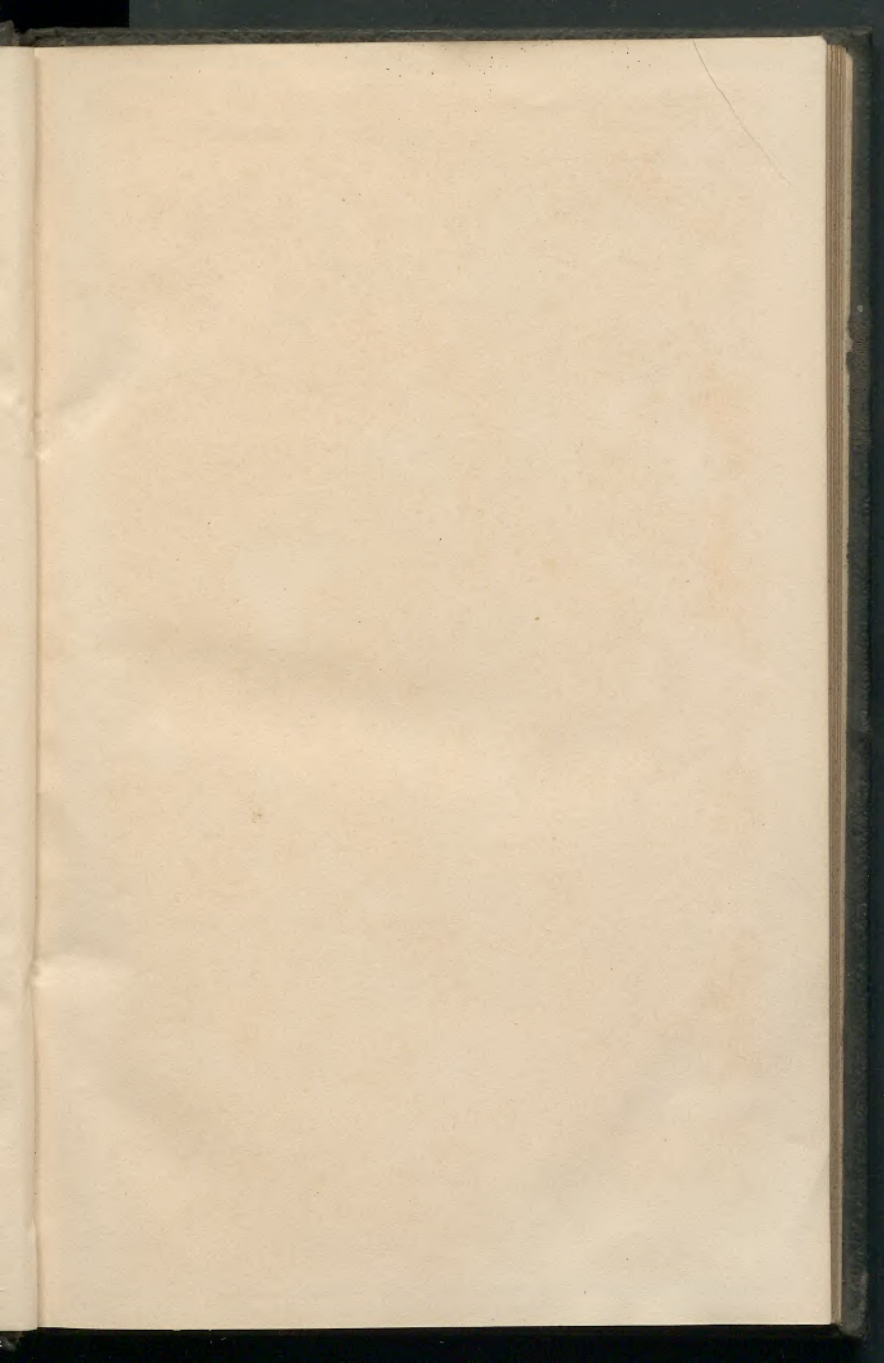
398

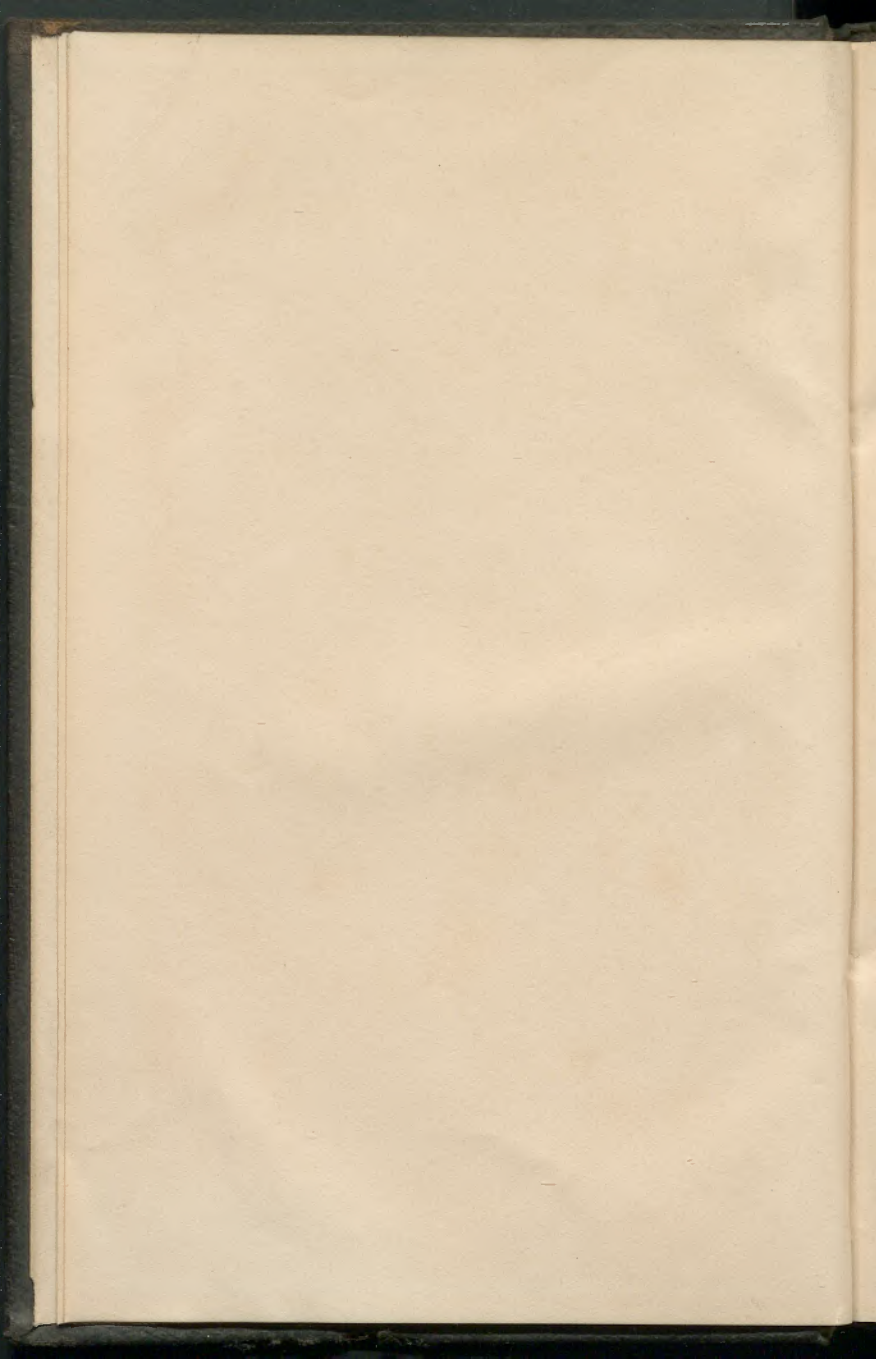
100
1001

w. 398

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

OF THE DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES

PHYSICS DEPARTMENT

CHICAGO, ILL.

1911

1911

1911

1911

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

500 N. 5TH ST. NEW YORK, N. Y.

1897

1897

1897

1897

1897

1897

ԹԱՂԻՄ Ի ԳՐԱՊԱԹ Ը

ՊՍՄԱՆԻՅԷ

ԷՐՄԷՆԻ ՀՈՒՐՈՒԳԱԹ ԻԼԷ ԵԱԶԸԼՏԸՂԸ ԻԻԶՐԷ

ՄԷՔԹԷՊԼԷՐՏԷ ԻՍԹԻՄԱԼ ԻԶԻԻՆ

ԳԸՍՄ Ը ՍԱՆԻ

معارف عمومیہ نظارت جلیلہ سنک رخصتیلہ
۲۷ ربیع الاول ۳۰۳ و ۲۱ کانون اول ۳۰۱ نومرو ۸۹۰
مصارفی آمریقان مسیونر شرکتی طرفندن تسویه اولنه رق

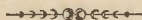

ԻՍԹԱՆՊՕԼՏԱ

Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՅՅԱՋԵԱՆ ՄԱԹՊԱՍՍԸՆՏԱ ԹԱՊ՝ ՕԼՈՒՆՄԸՇ ՏԸՐ

1894

Մ Ո Ւ Գ Ա Տ Տ Ե Մ Է

Չօճուզլարա սուհուլէթ իւզրէ գրա՞աթ թա՛լիմ էթմէնին էլզէմիյէթի՝ պու՛ասրտա պիլ ճիւմէ միւ-
թէմէտտին միլլէթլէրին նազար Ը տիգգաթընը ճէլպ
էթմիշ օլարագ՝ պու խուսուս իչիւն տիրայէթլի
խօճալար վէ միւնասիպ քիթապլար թէտարիքինէ
հէր պիրինին զիյատէսիյէ մուգայյէտ պուլունտըղը
չօզլարըն մա՛լիւմիւ իսէ տէ , պիզիմ միլլէթիմիզլին
պու պապտէ լայըզըյէ գայտ էթմէտիյի էսէֆ օլու-
նաճագ պիր քէյֆիյէթ տիր :

Պինա՞էն 'ալէյհ միլլէթիմիզտէն լիսան Ը 'Օսմանի
խսթի՛մալ էտէն գըսմըն մէքթէպլէրինին իհթիյա-
ճաթը իչիւն միւմքին մէրթէպէ չօճուզլարըն սին-
նինէ վէ թապիաթընա միւնասիպ՝ հէմ իսթիգամէթ ի
ախլազիյէյէ միւֆիտ օլարագ թէտարիք օլունմագտա
օլան ԹԱ՛ԼԻՄ Ի ԳՐԱ՛ԱԹ Ը 'ՕՍՄԱՆԻՅԷ նամ էսէ-
րին իչպու ԳԸՍՄ Ը ՍԱՆԻՍԻ տախի մէքթէպլէ-
րիմիզէ մուհապպէթլէ թագտիմ օլունուր :

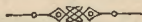
Պիր լիսանը տօղրու սէօյլէյիպ տօղրու եազմագ
փէք իզթիզալը պիր մատտէ օլտըղընտան՝ հէր տէր-
սին իլքինէ վազ՝ օլունան քէլիմէլէրի, վէ իզթիզա ի
հալէ նազարէն՝ տէրսին իչինտէն պաչգա քէլիմէ-
լէրի տախի շակիրտանա հէճէլէթտիրմէք իչինի խօ-
ճալարըն տիրայէթինէ հավալէ էտէրիզ :

Խօճալարըն թա՛լիմ ի Գրա՞աթլա պէրապէր թահ-
սիլ ի մա՛լիւմաթա տախի տիգգաթ էյլէյիպ, պու
մէրամա մէպնի տէրպլէրին սօնունտա գօնուլուպ
տէրստէ պուլունան պէնտլէրին բազամլարըյէ թէր-
գիմ գըլընան սու՞ալարը շակիրտանա տա՞լիմա սօ-
րաճազլարը գավիյէն մէ՞մուլ օլունուր :

UNIVERSITY

The University of the State of New York
 is hereby notified that the
 following persons have been
 appointed to the office of
 the Board of Regents of the
 University of the State of New York
 for the term of years therein
 expressed, and that they are
 authorized to exercise the
 powers and perform the
 duties of the said Board
 from and after the date
 of their appointment.
 The following persons have
 been appointed to the office
 of the Board of Regents of
 the University of the State
 of New York for the term
 of years therein expressed,
 and they are authorized to
 exercise the powers and
 perform the duties of the
 said Board from and after
 the date of their appoint-
 ment.

ԹԱՂԻՄ Ի ԳՐԱՊԱԹ Ը՝ՕՍՄԱՆԻՅԷ

ՏԷՐԾ 1

ՄԷՔԹԵՊԷ ԿԻՏԷՆ ԱՅԸ

Այը	Էվ	Գըշ	Գօրգու
Ատէմ	Թէնպիհ	Մէքթէպ	Վագըթ
Օրման	Էյի	Նիշան	Շայիրտ
Եավըը	Ասլա	Հայվան	Թա'ամ

1. Պիր կիւն՝ ատէմին պիրի օրմանըդտա պիր այը եավըըսը պուլուր , վէ թուլթուպ էվէ, չօճուգլարընա կէօթիւրիւր , քի անըն իլէ օյնասընլար , հէմտէ անլէրէ “Պունա էյի տիգ-գաթ էտին” տէյիւ թէնպիհ էտէր :

2. Պէօյլէճէ պու եավըը ազ վագըթտա չօճուգլարա ալըշըր , անլէրի սէվէր վէ ասլա ինճիթմէյէրէք անլէր իլէ պէրապէր օյնար :

3. Գըշ կէլտիքտէ այը չօճուգլար իլէ պէրապէր մէքթէպէ կիտէր , վէ օրատա օլան շակիրտլէրին ճիւմլէսի տախի պունու սէվէրէք քէնտի թա'ամլարընտան անա եէտիրիլլէր :

4. Լաքին այը պիր կիւն օրմանա կիտիպ՝ պիր տահա էվէ տէօնմէզ : Պունուն իւղէրինէ սէնէլէր կէչէր, վէ պիր կիւն մէքթէպին շակիրտլէրի իրի պիր այընըն մէքթէպ գափուսընը աշարագ, իչէրի կիրիպ էօնլէրինտէ տուրտը-

ղընը կէօրտիւքէրինտէ զիյատէսիյէ գօր-
գարլար :

Յ. Այը պիր աղ վազըթ չօճուգլարըն եիւզ-
լէրինէ պագտըգտան սօնկրա՝ կիտիպ պէջիւք
փէնչէսի իլէ , թա՛ամլարընը սագլատըգլարը

եերի աչար , վէ օրատա պուլունան հէր շէյի
 եէր , վէ տիւքէթտիքտէն սօնկրա՝ կէօյա
 «Մէմնունըմ» տէյէրէք շակիրտլէրին եիւզիւնէ
 պագըպ , շէքիլիր վէ պիր տահա կէօրիւնմէզ .
 ֆագաթ իւզէրինտէ պուլունան պիր նիշան-
 տան , պու այրնըն՝ վագթըյլէ չօճուզլարըն
 օյնատըզլարը այը եավըրսը օլտըղը անկլա-
 շըւմըշ տըր :

6. Պու հիքեայէ հայվանլարըն պիր շէյի փէք
 չօգ զէման խաթըրլարընտա սագլայա պիլտիք-
 լէրինի կէօսթէրիր :

Ս—ալլէր . 1. Պիր ատէմ օրմանլըգտա նէ՞ պուլ-
 տու : Անը նէ՞ եափտը : 2. Օ չօճուզլարը սէվէր մի
 իտի : 3. Նէտէն պիլիրսին : 4. Տախմա եանլարըն-
 տա գալտը՞ մը : Կէրի կէլտի՞ մի : Նէ՞ եափտը :

ՏԵՐՍ 2

ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ

Գար	Հուղէթ	Նիյէթ	Փիւշման
Ճան	Տախմա	Չօճուզ	Տիքիշ
Անա	Ասլա	Գօլայ	Սուս
Սա'աթ	Եարըմ	Ուսլու	Գըզ

1. Հայկանոյշ տըշարը չըգըպ եէնի եաղմըշ
 պէյազ գարտա օյնամագ իսթէր իտի , լտքին

անասը անա չրգմասըն տէյիւ էմր էթտի : Անասընըն պու էմրի Հայկանոյըն կիւճիւնէ կիթտի , վէ նիհայէթ ճանը սըգըլարագ անասընա , “Արթըգ սէնի սէվմէյէճէյիմ” տէտի :

2. Հայկանոյըն անասը Հռիփսիմէ հանըմ գըզընըն պէօյլէ սէօյլէյիչինէ աճընարագ , խըրսը կէչինճէյէ գատար անըն պիւ իսքէմլէ իւթիւնտէ օթուրմասընը էմր էթտի :

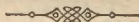
3. Քիւչիւք գըզ իսքէմլէյէ օթուրտու , լաքին խըրսընը կէչիրմէք իսթէմէյիպ եարըմ սա'աթ գատար պաղըրըպ աղլատը : Սօնկրա սուստը , վէ օլ արալըգ Հռիփսիմէ հանըմ օթուրուպ տիքիչ տիքիյօր իքէն , արգասընտան այագ սէսի իչիթտի , վէ պիւտէն իքի քիւչիւք էլ կէլիպ անըն պօյնընա սարըլտը :

4. Հայկանոյըն էթտիյինէ փիւշման օլուպ ,

կիւրիւմսէյերէք կէլիշ իտի, վէ անասընա,
 «Անա, եարամազ օլտըղըմա չօգ աճընըյօրըմ,
 պունտան պէօլէ Կա՛ն ուսլու օլաճաղըմ»,
 տէյերէք անը հօփտիւ :

Յ. Տա՛ն վէ աւա լուղէթլէրի իւշ եաշընտա
 չօճուգլար իշիւն փէք պէօլիւք լուղէթլէր տիւր .
 լաքին պու լուղէթլէրի գուլլանան, վէ էյի օլ-
 մաղա նիյէթ էթմէք կերչէք էյի օլմագտան
 գօլայ օլտըղընը կէօրէն, եալընըզ Հայկանոյշ
 տէյիլ տիր :

Սա՛նլէր . 1. Հայկանոյշըն ճանը նի՛շիւն սըզըլ-
 տը : 2. Անասը անա նէ՞ էմը էթտի : 3. Գըզ Ֆիք-
 րինէ նէ՞ գօտու : 4. Սօնկրա նէ՞ եափտը, վէ ա-
 նասընա նէ՞ տէտի :

ՏԵՐԾ 3

ՖԵՆԱ ԱՐՁՈՒՏԱՆ ԳՈՒՐԹՈՒԼՄԱԳ

Ասըլզատէ	Միւճէվիէր	Խապէր	Տու՛ա
Խաթուն	Մասա	Վիւճուտ	Էօլմէք
Արզու	Գուլագ	Տիթրէմէք	Միւլահազա
Սա՛աթ	Ֆասիտ	Հազըր	Զէնկին

1. Ասըլզատէ պիր խաթուն պիր կիւն քէնտի
 օտասընը թէմիզլէթմէք իշիւն՝ փարա իլէ ֆա-
 գիր պիր չօճուգ թուլթուտ :

2. Զօճուգ օտայա կիրտիյինտէ քիմնէ օւմատողընը կէօրէրէք՝ էթրաֆընտա պուլունան կիւզէլ շէյլէրի սէյր էթմէյէ պաշլատը :

3. Հէփիսինտէն զիյատէ խօշընա կիտէն շէյմասա իւզէրինտէ օլան պիր ալթուն սա՛ւթ իլէ պա՛ղը միւճէվհէրաթ իտի : Քէնտի քէնտինի զապթ էտէմէյիպ՝ սա՛ւթը էլինէ ալարագ գուլաղընա եանաշտըրտը : Օ զէման քէնտինէ՝ «Քեաշքի պէնիմ տէ պէօյլէ պիր սա՛ւթըմ օլայտը» տէյիւ ֆէնա պիր ֆիքը կէլտի :

4. Պունտան սօնկրա՝ քէնտի քէնտինէ , «Սճապ պունու ալսա՛մ մը ,» վէ սօնկրա՝ «Եա ալըրսամ խըրսըզլըգ սայըլմա՛ղ մը» տէտի :

5. «Լաքին քիմի՞ն խապէրի օլաճագ . 'աճապ ալսա՛մ մը» տէյիւ էթրաֆընա պագընճա պիւթիւն վիւճուտը տիթըէտի , վէ եինէ , «Սլայը՛մ մը» տէտի :

6. «Ալըրսամ , պիւթիւն 'էօմրիւմտէ պիր եարամագ ատէմ օլուպ՝ ասլա րահաթ ույույամայաճաղըմ : Պիր տահա քիմնէնին եիւզիւնէ պագամայաճաղըմ : Եա տույուլուրսա —»

7. «Լաքին քի՛մ տույաճագ , քիմնէ կէօրմէյօր . քիմնէ կէ՞օրմէյօր մը : Էվիլէթ , Սլահ կէօրիւյօր . չիւնքի Օ հէր եէրտէ հազըր տըր , վէ հէր շէյի կէօրիւր : Խըրսըզլըգ էթտիքտէն սօնկրա պիր տահա անա նէ՞ եիւզ իլէ տու՛ա էտէյիմ : Եա էօլէճէք օլուրսամ —»

8. Պու տիւշիւնմէ քէնտինի գօրգութտը , վէ սա՛ւթը եինէ եէրինէ գօյարագ եիւքսէք սէս իլէ շէօյլէ տէտի . «Խայրը , պաննա՛ զէնկին օլմատան իսէ , Ֆագիր օլուպ տա ըահաթ պիր զամիրիմ օլմասը տահա խօշ տըր ։» Պէօյլէճէ իշինի պիթիրիպ չըգտը կիթտի ։

9. Հալ պու քիէվ սահիպի օլան խաթուն՝ տիւ կէր պիր օտատան չօճուղըն հէփ էթտիյինի կէօր միւշ , վէ սօն սէօղլէրինի տախի իշիթմիշ իտի ։

10. Էրթէսի կիւն պիր ատէմ եօլլայըպ չօճուղը չաղըրթտը , վէ անա « Տիւն օտամտա իքէն սա՛ւթը վէ միւճէվհէրաթը նի՞շիւն ալմատըն՝ տէյիւ սու՛ալ էթտի ։

11. Պունուն իւղէրինէ չօճուղ՝ պաշտան այա՛ղա տիթրէյիպ նէ՛ տէյէճէյինի շաշըրտը . չիւն քի օ շէյլէրի էլինէ ալմասընը պիլէ գապահաթ սայար իտի ։

12. Օլ զէման խաթուն , « Պէն սէնի կէօր տիւմ , վէ տէտիյինի իշիթտիմ . թէճրիպէյէ գարշը գօմագ խոսոսընտա սանա եարտըմ էտէն Սլլահա համտ օլսուն , » տէտի ։

13. « Պունտան պէօյլէ եանըմտա գալ ։ Եէյէճէյինի , կիյէճէյինի , վէ մէքթէպ մէսարիֆինի պէն վէրիրիմ . հէմ սանա էօյլէ պագարըմ քի պէօյիւտիյիւն վագըթ քէնտինէ պէօյլէ շէյլէր սաթըն ալմաղա հալ ու վագթըն օլսուն ։ »

14. Չօճուղըն կէօղիւնտէն սէլ կիպի կէօղ

եաշլարը ագըպ՝ սէօյլէմէյէ մէճալը գալմա-
տըղընտան, թէչէքքիւր տախի էտէմէտի :

15. Խաթուն սէօղիւնտէ տուրարագ անը
թա'լիմ էթտիրտի, վէ անըն էյի, սատըգ վէ
սա'ատէթլի պիր ատէմ օլտըղընը կէօրիւպ,
քէնտիսի տէ սէվինտի :

Ս"~"~ւլէր. 1. Ֆագիր չօճուղը քիմ թութտու :
Նէ՞ իշ իչիւն թութտու : 3. Իշ կէօրիւր իքէն
նէյլ՝ արգու էթտի : 4—8. Պու արգուտան նա'սըլ
գուրթուլտու : 9. Էվ սահիպի պունուն էթտիյինի
նա'սըլ անկլատը : 10. Էրթէսի կիւն նէ՞ եափտը :

13. Չօճուղա նէ՞ սէօյլէտի : 15. Սօնու նա'սըլ
օլտու :

ՏԵՐՍ 4

ԷՍԻՐ ՉՕՃՈՒՂԸՆ ԻՄԱՆԸ

Վահշի	Կէմի	Կէրէք	Նիյազ
Գապուլ	Վաթան	Կէօզ	Սահիհ
Թա'լիմ	Քէրէմ	Գըլը	Քէնար
Տու'ա	Շիւքր	Քէյֆլի	Սօնկրա

1. Աֆրիգանըն վահշի փութփէրէսթլէրի ա-
րասընտա պիրի պիրինի չալըպ՝ թիւճճարլարա
սաթմագ ատէթի օլմաղլա, պիր տէֆ'ա պիր
թագըրմ վահշիլէր թովմաս իամինտէ քիւչիւք
պիր չօճուղը անասընտան պապասընտան չա-

լարագ Անթիլ ատալարընտան կէշէն էսիրճի-
լէրէ սաթտըլար :

2. Զօճուգ էյի պիր եէրէ տիւշէրէք՝ մէք-
թէպէ կէճնտէրիլտի , վէ ֆրիսթիյան տինինտէ
թա'լիմ օլունտու :

3. Պիր կիւն խօճա պիր սէս իշիտիպ , անա
տիգգաթ էթմէքլէ , թուվմասըն շու աթիտէքի
սէօզլէր իլէ տու'ա էթտիյինի կէօրտիւ :

4. “Եա Բապպ Յիսուս վաթանըմա պէօյիւք
կէմի իլէ խա'ին ատէմլէր կէճնտէրտիյինէ , վէ
անլէրին պէնի չալըպ պու եէրէ կէթիւրմէլէրի
իւղէրինէ , պուրատա սէնի , վէ սէնին մուհապ-
պէթինի էօյրէնտիյիմէ պին շիւքիւրլէր օլտուն :
Շիմտի , եա Բապպ Յիսուս , սէնտէն պէօյիւք
պիր շէյ տիլէրիմ . քէրէմ էյլէ , պէօյիւք պիր
կէմի իլէ պիր թագըմ խա'ին ատէմլէր տահա
կէճնտէր , քի անլէր անամը պապամը տա թու-
թուպ՝ պս մէմլէքէթէ կէթիւրտինլէր , վէ ան-
լէր տախի պէնիմ կիպի սէնի վէ սէնին մու-
հապպէթինի էօյրէնտինլէր :”

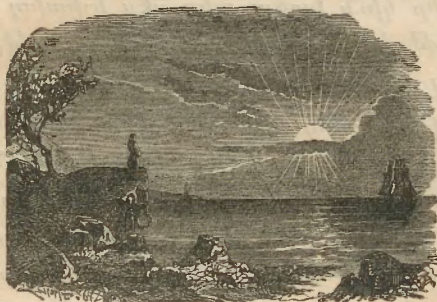
5. Խօճասը պիր գաչ կիւն սօնկրա կէօրտիւ
քի , թուվմաս տէնիզ գըլըսընտա տուրուպ ,
կէլէն կէմիլէրէ տիգգաթլէ պագմագտա տըր :

6. Խօճա , “Թուվմաս , նէ՞ տուրույօրսըն , նէ՞
պագըլյօրսըն” տէտի :

7. Թուվմաս , “Աճապ Յիսուս էֆէնտիմ նիյա-

զըմը դապուկ էթտի՞ մի տէյիւ պագըյօրւմ,”
ճէվապ վէրտի :

8. Իբի սէնէ պիր տիւզիյէ, պու մինվալ
իւզրէ թովմաս հէր կիւն տէնիզ քէնարընա
կիտիպ՝ «Անամ պապամ կէլիյօր մը» տէյիւ
կէլէն կէմիլէրէ պագար իտի :

9. Էլ հասըլ պիր կիւն թովմաս տէնիզ գըյը-
սընա կիթմիշ օլտըղը հալտէ՝ խօճասը անըն
ղայէթ քէյթիլի օլարագ էօթէյէ պէրիյէ գօ-
շուպ սըչրատըղընը կէօրիւնճէ, «Թովմաս, նէ՞
վար, պու գատար սէվինճէ սէպէպ նէ՞» տէ-
տիքտէ, թովմաս, «Էֆէնտիմ, Յիսուս Քրիս-
տոս նիյաղըմը դապուկ էթտի . անամ պապամ
շու կէմիտէ կէլիյօրլար» տէտի . վէ սահիհէն
էօյլէ օլտու :

Սահիլէ : 1. Թովմաս քիմ իտի : 1, 2. Անթիւ
ատալարընա կիթմէսինտէն նիֆիւն խօշանտը :
4. Պիր կիւն նամըլ պիր տու՛տ էթտի : 5—8. Տու՛ա-
սընըն դապուկ օլունաճաղընա ինանըր մը իտի :
9. Էնճամ արզուսը եէրինի պուլտո՛ւ մը :

ՏԵՐՍ 5

ԶԱԼԻՄ ԳԱՐՆՏԱՇԼԱՐ

Իխթիյար	Էօքիւղ	Տավար	Րէնքլէր
Սէպէպ	Սիւրիւ	Միւտտէթ	Ալաճալը
Զիյատէ	Գուզու	Մճէպա	Զէշիտ
Դօյուն	Օղլագ	Էսվապ	Աշիքեար

1. Պունտան չօգ, չօգ վագըթ էվվէլ պիր
 իխթիյար ատէմ, վէ անըն օն իքի օղլու վար
 իտի :

2. Պու իխթիյար ատէմ օղլւլարընըն հէփի-
 սինի տէ սէվէր իտի իսէ տէ, պիր սէպէպտէն
 տօլայը անլէրին պիրինի էօթէքիլէրինտէն տահա-
 ղիյատէ սէվէր իտի :

3. Պու իխթիյարըն պիր չօգ տա տէվէլէրի, էօքիւզլէրի, գօյունլարը վէ քէչիլէրի վարիտի : Սիւրիւլէրի օլ գատար չօգ իտի քի, անլէրի կիւթմէք վէ պէքլէմէք իչիւն, վէ գուզուլար իլէ օղլագլարա պագմագ իչիւն պիրինտէն եախսօտ իքիսինտէն մա'տա հէփ օղուլլարընը եօլլար իտի :

4. Օղուլլարը էվտէն չըգալը նէ գատար վա- գըթ օլտըղընը, վէ սիւրիւլիւ նէրէյէ գատար կէօթիւրտիւքլէրինի պիլմէմ, անճագ շունու պիլիբիմ քի, պիր միւտտէթտէն պերու փէ- տէրլէրի անլէրտէն խապէր ալաւաւըչ իտի :

5. «Սճէպա օղուլլարըմ նէրէտէ . սաղ սէ- վիմ մի տիրլէր» տէյիւ պապալարը էվլատլա- ընտան խապէր ալմագ իսթէր իտի : Օ սէ- պէպտէն՝ էն չօգ սէվտիյի օղընը գարնտաշ- լարընը արամաղա կէօնտէրտի :

6. Պու կիտէն չօճուգ օն եէտի չաղլարըն- տա օլուպ, պապասը քէնտինէ կիւզէլ պիր էնթարի կիյտիրմիչ իտի քի տիւրլիւ տիւրլիւ րէնքլէրլէ ալաճալը օլարագ փէք կիւզէլ պիր էնթարի իտի :

7. Չօճուգ պու էսվապը կիյիպ՝ եօլա չըգտը, վէ պիր չօգ եէրլէրի արատըգտան սօնկրա, գարնտաշլարընը պուլտու :

8. Ամմա գարնտաշլարը անը կէօրտիւքլէ- րինտէ, նէ՞ տէտիլէր զանն էտէրսինիզ : Էկէր

պուլ չէյ օլ էսքի պէօյիւք Քիթապտա եազըլը
օլմասա իտի, կէրչէք պիր շէյ կիպի սէօյլէմէյէ
ճէսարէթիմ օլմազ իտի :

3. Պիւթիւն 'էօմրիւմտէ պէօյլէ պիր զուլմը
նէ իշիթտիմ վէ նէ տէ օգուտում : Գարնտաշ-
լարընը չօգ սէվէն վէ անլէրի կէօրտիւլիւ իշիւն
տահա զիյատէ սէվինէն շու չօճուգ եանլա-
րընա վարտըղընտա, էլպէթթէ անլէր թարա-
ֆընտան սէվինճլէ գապուլ օլունաճաղը զանն
օլունմա՞զ մը : Անլէրին էլպէթթէ չօճուղըն
պօյնընա սարըլաճագլարը աշիքեար տէյլը մի
տիր :

Սա-ալլէր : Պու իխթիյար ատէմ եազընլարտա՞ մը
եաշատը : Գա՞ջ օղլու վար իտի : 2. Հէփիսինի տէ
պի՞ր մի սէվէր իտի : 3. Պու իխթիյարտա չօգ
պուլունան շէյլէրնէ՞ իտի : Սիւրիւլէրինէ քիմ պա-
գար իտի : 4. Անլէր նէրէտէ իտիլէր : 5. Պապա-
լարը նէ՞ եափտը : 6. Պու չօճուգ գա՞ջ եաշընտա
իտի : Պապատը անա նէ՞ վէրմիշ իտի : 7. Գարն-
տաշլարընը պուլտո՞ւ մը :

ՏԷՐՍ 6

ԶԱԼԻՄ ԳԱՐՆՏԱՇԼԱՐ (Տասնորորդ)

Երբ ընձը	Զալիմ	Էլ պէթթէ	Կերտանլըգ
Գուլու	Հայվան	Ի ֆթիրա	Էհալի
Տիյար	Պիչարէ	Գապահաթ	Գըթլըգ
Պազիրկեան	Մէմլէքէթ	Հապս	Եէյէճէք

1. Լաքին էջլէ օլմատը • Զալիմ գարնտաշլարը անա տիւշմէնլիք էթտիլէր : Էվլէթ, քէնտի գարնտաշլարընը հիչ սէվմէտիլէր : « Պապամըզ պիզի հիչ եէրինէ սայըպ, պունու պիզտէն զիյատէ սէվիյօր » տէյիւ հասէտ էտիպ զազապա կէլմիլէր իտի :

2. Զօճուգ գարնտաշլարընըն ֆիքրլէրի նէ օլտըղընը անկլատըղընտա՝ « Ամա՛ն, ճանըմա

գըյմայրն” տէյիւ աղլոյարագ ըէճա էթտի :
 Լաքին տէօքտիւյիւ կէօզ եաչլարը՝ անէրին
 գաթը գալպլէրինի եուճատամատը :

3. Պու զալիմ գարնտաչլար չօճուղըն էս
 վապընը իւզէրինտէն չըգարըպ՝ անը տէրին
 պիր գույույա տթտըլար , քի օրատա էօլսին :
 Սօնկրա օթուրուպ եէտիլէր իչտիլէր , վէ պա
 պալարընա սէօյլէմէք իչին պիր եալան ույ
 տուրտըլար :

4. Լաքին պիր աղ սօնկրա տիւչինտիւլէր
 քի օղլանը էօլտիւրմէքտէն եախօտ գույուտա
 աճ աճընա պրագմագտան հիչ պիր ֆա”իտէ
 հասըլ օլմազ : Պէօյլէճէ պիչարէյի չէքիպ օ
 ղատան Մըսըր տիյարընա կիտէն պիր թագըմ
 պազիրկեանլարա էսիր տէյիւ սաթտըլար :

5. Պապալարընը տախի ալտաթմագ իչին
 չու եօլու տիւչինտիւլէր : Պիր օղլագ պօղազ
 լատըլար , վէ ալաճալը էնթարիյի ալըպ եըրթ
 տըգտան սօնկրա՝ օղլաղըն գանընա պաթըր
 տըլար :

6. Սօնկրա էնթարիյի պապալարընա կէօն
 տէրիպ , “ Պիզ պուճու եօլտա պուլտըզ , պագ
 սէնին սէվկիւլիւ օղլընը՝ մը տըր , եօգսա
 տէյիւ մի տիր , ” տէտիլէր :

7. Պապալարը պու գանլը վէ եըրթըզ էս
 վապը կէօրիւր կէօրմէզ՝ քէնտի սէվկիւլիւ օղ
 լընըն էնթարիսի օլտըղընը թանըտը , վէ “ էւ

պէթթէ պիր ճանաւար անը փարէլէմիշ տիր՝
տէտի :

8. Զավալլը ատէմին եիւրէյի գըրըլըպ՝ աճը
աճը աղլատը , վէ “Էօմրիւմին սօնընա գա-
տար օղլըմ՝ իշիւն աղլայաճաղըմ,” տէտի :

9. Զօճուգ իսէ սաթըլըպ՝ էսիր տէյիւ, կէօ-
թիւրիւտիւ իսէ տէ, քէնտիսի էյի թապի՝ աթըլը
օլտըղընտան քիմսէ անա զարար էթմէյէ գալ-
գըշմազ իտի :

10. Պու հալտէն պիր գաշ սէնէ սօնկրա՝
չօճուգ իթթիրայա օղրայըպ , իւզէրինէ ասլա
խապէրի օլմատըղը պիր գապահաթ աթըլտը ,
վէ օլ սէպէպտէն անը գարանըգ պիր հապսէ
գօտուլար :

11. Լաքին ըասթ կէլէ՝ օլ մէմէքէթին հիւքմ-
տարը՝ պունուն յալիմ վէ էյի պիր չօճուգ
օլտըղընը իշիթտի , վէ կէօնտէրիպ անը քէնտի
սէրայընա կէթիրտէրէք՝ պէօյիւք պիր մէ՝մու-
րիյէթ վէրտի :

12. Ոնա քէնտի ալթուն եիւզիւյիւնիւ վէրիպ՝
պօյնընա տա պիր ալթուն կէրտանըգ թադտը,
վէ պիւթիւն էհալիսի իւզէրինէ անը վալի
նասպ էյլէտի :

13. Էթթէաէ՝ վալի օլան չօճուղը սաթան
գարնտաշարընըն մէմէքէթինտէ պիր պէօյիւք
գըթըլըգ օլտու , վէ անլէր աճըրգտան էօրմէմէք
իշիւն Մըրր տիյարընա եէյէճէք սաթըն ալ-
մաղա կիթտիլէր :

14. Լաքին օլ տիյարա կէրօիքէրինտէ նէ՝
կէօրսէլէր : Պագտըլար քի էսիր տէյիւ սաթ-
տըզլարը գարնտաշլարը սաղ պուլունուպ, պիւ-
թիւն տիյարըն իւզէրինէ վալի օլմուշ, վէ պու-
էճլտէն անլէր զիյատէսիլէ գօրգտըլար :

15. Պունուն իւզէրինէ՝ նէ՝ գատար ութան-
տըլար : Գարնտաշլարընա պու գատար զուլմ
էթտիքէրի հալտէ՝ եինէ օ՝ անլէրէ լազըմ օլան
պուղտայը վէրտի, հէմ «Պապամ կէլիպ գըթ-
լըգ կէչինճէյէ գատար եանըմտա օթուրսուն»
տէյիւ խապէր եօլլատը :

16. Իթթիյար պապապը, չօգտան պէրու
ղայպ օլմուշ օղլընըն տահա սաղ օլտըղընը
իչիթտիյինտէ, «Կիտիպ էօլմէզտէն էվվէլ անը
կէօրէյիմ», տէյերէք ղայէթլէ սէվինտի :

17. Պու սահիհ պիր հիքեայէ տիր . իխթիյա .
րըն քիմ օլտըղընը հանկընըղ պիլիր . օղընըն
ատը նէ՞ իտի : 0 փատիշահըն քիմ իտիյինի
պիլիրմիսինիզ : Պու հիքեայէնին պուլունտըղը
քիթապ հանկը քիթապ տըր :

Սուլէր : 1. Գարնտալարը անըն իչին նէ՞
տիւշիւնտիւլէր : 2. 0 անլէրին նիյէթինի անկլատը-
ղընտա նէ՞ հալէ կէլտի : 3. Անա իպթիտա նէ՞ եափ-
տըլար : 4. Սօնկրա նէ՞ եափտըլար : 5. Էսփապընը
նէ՞ եափտըլար : 6. Պապալարընա նէ՞ տէտիլէր : 7.
0 նէ՞ տէտի : 8. Նէ՞ հալէ կէլտի : 9. Պու չօճու-
ղըն թապի'աթը նա'սըլ իտի : 10. Պիր գաչ սէնէ
սօնկրա պաչընա նէ՞ կէլտի : 11, 12. Օլ մէմէքէ-
թին փատիշահը անը նէ՞ եափտը : 13—1 . Պու հի-
քեայէնին սօնու նա'սըլ օլտու :

ՏԵՐԾ 7

ԳԵՏԻՆՏԵՆ ԶԵՔ

Սամուէլ	Զիչէք	Տէֆ'	Մէ'մուլ
Զարարը	Բահաթ	Պէլա	Թէմիզ
Քէօք	Հասըլ	Իւմիտ	Գալպ
Ֆիտան	Թէքրար	Լաթիֆ	Խոյ

1. Սամուէլ՝ պապասը իլէ պէրապէր պաղ-
չէտէ իչլէր իքէն՝ «Պապա, իլթէ զարարը պիր
օթ, քէսէյիմ մի» տէտի :

2. «Խայըր, օղըմ, էօյլէ օլմազ : Պէն չօք

քերթէ անը քէստիմ, վէ եինէ էվվէլքինտէն զիյատէ չըգար : Գէօթէնէն չէ, չիւնքի պէօյլէ օթլարա պաչգա չարէ եօգ տըր, տէտի :

3. Սամուէլ չօգ չալըչըպ չապալատը իսէ տէ, օթու քէօքիւնտէն չըգարամատը, վէ պապասընը եարտըմա չաղըրմաղա մէճպուր օլտու. պէօյլէճէ նիհայէթ օլ զարարլը օթը եէրլինտէն չըգարա պիւտիլէր :

4. Սօնկրա փէտէրի անա տէտի քի. « Սամուէլ, պաղչէլէրէ պիր պէլա սայըլան պու ուգուն քէօքիւ օթ՝ չօճուգլարըն գալպինտէ, չափուք չափուք եէր էտէն ֆէնա խույլարը խաթըրմա կէթիրիյօր : Պիր խույուն քէօթիւ օլտըղը անկլաչըլտըգտան սօնկրա պիլէ, տէֆ'ի նէ՝ միւշքիլ տիր : Պէօյլէ պիր խույու հիչ եէրինէ գօյուպ տէֆ'ինէ չալըչմամագ օլմաղ. Հագգընտան կէլմէք, վէ մահվ էթմէք իչիւն, Գէօթէնէն չէԳէն, զիրա պաչգա չարէ եօգ տըր :

5. Սամուէլ, պաղչէմիգտէ չօգ տէֆ'ա կէօրմիւշսիւն քի, զարարլը օթլար քէնտի հալլէրինէ պրագըլտըղը վաղըթ՝ եագընլարընտա պուլունան ֆիտան վէ չիչէքլէրէ նէ՝ գատար զարարլարը տօգունույօր :

6. « Պիր չօճուղըն գալպինտէքի ֆէնա խույլար տախի պէօյլէ տիր : Պիր չօճուգտա քէօթիւ պիր ախլագ պուլունուր իսէ, անտէն լէթաֆէթ վէ միւրուվլէթ, եախօտ սա՛րիլէրին

րահաթընը իսթէմէք կիպի շէյլէրին պուլուն-
մասը իւմիտ օլունմազ :

7. «Պիր գըզ թէնպէլ իսէ, թէմիզ, լաթիֆ,
վէ թէրպիյէլի օլաճաղը մէ՞մուլ օլունմազ :

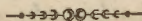
8. «Օթլարըն չիշէք վէ ֆիտանլարա զարարը
տօգունտըղը կիպի, ֆէնա հալէսէր տախի,
խօշ թապի՛աթ վէ կիւզէլ սըֆաթլարը պօ-
զարլար :

9. Ըսրըզանլար արասընտա կիւլ եա լա՛լէ
պիթէճէյինի ՝ազլըն քէսէրսէ, պիր էվլատ
անա վէ պապասընա, եախօտ խօճասընա ի-
թա՛աթսըղ պուլունտըղը հալտէ՝ գալպինտէ
հէր քէսին պէյէնտիյի կիւզէլ թապի՛աթ, վէ
մէմուլս սըֆաթ հասըլ օլաճաղընը ՝ազլըն
քէսսին : Պէօյլէ օլտըգճա հէր եարամազ հա-
վէս, վէ հէր քէօթիւ խույ քէօթի-նգէն քէօթի-լէ-
կէրէք տիր :

10. «Կէճ զազապլանան՝ ճէպպարտան,
վէ քէնտի բուհընը զապթ էտէն՝ շէհր ֆէթհ
էտէնտէն էֆզալ տըր.— Չապուք զազապլա-
նան համազաթ էտէր, վէ հիլէքեար առէմէ
պուղղ օլունուր : Բուհընլա զազապա ՝աճէլէ
էթմէ, զիրա զազապ սէֆիհլէրին տէրունինտէ
գարարլաչըր : Ղազապնաք առէմէ բէֆազաթ
էթմէ, վէ հիտտէթլի առէմ իլէ կիթմէ :»

Ս.—"ուլէր : 1. Սամուէլ պապասընա նէ՞ տէտի,
2. Պապասը անա նո՞ տէտի : 3. Սամուէլ օթու չէ-

քէ պիլտի մի : Նէ՞ ճինս օթ իտի : 4. Պու օթ պա-
պասընըն խաթրընա նէ՞ կէթիրտի : 5. Ֆէնա խույ-
տան էօթիւրիւ նէ՞ տէտի : 6. Զարարլը օթլար պրա-
ղըլան պաղչէլէրտէ նէ՞ օլուր : 7. Գէթիւ թա-
պիւթլը պիր շօճուգտան նէ՞ ումուլուր : 8. Թէն-
պէլ գըղտա՞ն : 9. Զարարլը օթլար նէ՞ խուսուստա
ֆէնա հալէսլէրէ պէնղէրլէր : 10. Իթաաթսըզ պիր
էվլատտան էօթիւրիւ նէ՞ տէնիւմիշ տիր : Սօն սէօզ-
լէր քիմի՞ն սէօզլէրի տիր , վէ նէ՞րէտէ պուլունուր :

ՏԵՐՍ 8

Պ. ՎԱՀԱՆԸՆ ՊԱՂԶԵՍԻ

Պաղչէ	Միգտար	Սիւքիւթ	Սէպղէ
Մայիլ	Պահար	Դապիլ	Հիքմէթ
Թիմար	Եաղմուր	Միւմքին	Տանէ
Հալէս	Սէվինճ	Թօխում	Տիլպէր

1. Պ. վահանըն ըէնք ըէնք չիչէքլէր իլէ տօնանմըչ պիր պաղչէսի օլուպ՝ օղլու Սմբատ հէր կիւն օրայա կիտէրէք սէյր էտէր իտի : Պ. վահան չօծուղըն պու հավէսինի կէօրտիւյիւն տէ, իսթէտիյինի տիքիպ թիմար էտէրէք էյլէնսին տէյիւ, պաղչէտէ անա պիր միգտար եէր վէրտի : Քիւչիւք պաղչէպան պու եէնի թարլասընը թէմիղլէյիպ տիւզէլթտի, վէ էթրաֆօրնա հէման աչըլմագ իւզրէ պուլունան պիր թագըմ չիչէքլէր տիքտի :

2. Պիր գաչ կիւն տիւզիյէ եաղմուր կէլ տիքտէն սօնկրա, հավա աչըլարագ՝ պապա վէ էվլատ պիրլիքտէ պաղչէյէ էնտիլէր : Սմբատ աչըլմըչ օլան գըրմըղը, սարը, վէ ալթուն ըէնքի չիչէքլէրինի կէօրիւնճէ, հայրան գալտը, լաքին օլ չիչէքլէրին արասընտա, թագէ վէ եէչիլ եափրագլարտան ՚իպարէթ եաղըլար իլէ, քէնտի իսմինին եաղըլմըչ օլտըղընը կէօր տիւյիւնտէ, տահա զիյատէ թէ՛ աճճիւպ էտէլէք սէվինտի :

3. Սէվինճինտէն պիր աղ վագըլթ սիւքիւթ էթտիքտէն սօնկրա, «վայ՝ պու կէօրտիւյիւմ նէ՞ տիր. իսմիմ եէրտէն պիթմիչ : Սէօյլէ պանա, պապա, պու կիւզէլ եաղըլար թօփրագտան նա՞սըլ պիթմիչ,» տէտի :

4. Պ. վահան կիւլէրէք չէօյլէ ճէվապ վէրտի. «ֆէնտիլիյինտէն պէօյլէ օլմուչ զանն էթմէ՞ղ

մի սին, պէլքի թօխումլար ըիւզկեար վասըթա-
սըյլէ պու շէքլտէ տաղըմըշ օլարոդ պէօյլէ
պիթմիշ տիր ։”

5. Խա՛յրը, պապամ, խա՛յրը . պու շէյ միւմ-
քին տէյիլ տիր . անկլատըմ, պէն անկլատըմ ։
Սէն թարլամը եաղըլար շէքլինտէ թէրէ օթու
թօխմընը էքիպ՝ իւզէրլէրինի թօփրադ իլէ գա-
փամըշսըն, վէ անըն իչիւն եէշիլ եափրադ-
լար պու կիւզէլ շէքլտէ պիթմիշլէր . պունուն
պէօյլէ օլմասընա հիչ շիւպհէմ եօգ տըր ։
Պապամ, քէրէմ էտիպ պանա սահիհինի
սէօյլէ, պէնի շաշըրթմագ իչիւն պունու եափ-
մատըն մը ։”

6. Պ. Վահան տախի ճէվապէն տէտի քի,
“Է՛վվէթ, էվլատըմ, կէօրիւյօրըմ քի պունլարը
պէն եափտըղմը էյի անկլայօրսըն . իմտի շու
սէնին թարլանըն էթրաֆընտա աշըմըշ օլան
րէնք րէնք չիչէքլէր, պու եաղըլարտան
տահա մա՛րիֆէթլի պիր թարզտա եափըլըշ,
վէ տահա հիքմէթլի պիր թարզտա պօյանմըշ
տէյի՛լ մի ։”

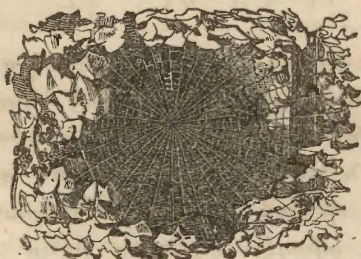
7. “Պու կիւզէլ չիչէքլէրի՝ ուֆաճըզ թօխում
տանէլէրինտէ հըֆզ էյլէյիպ տէ, վազթը կէլ-
տիքտէ մէյտանա չըգարարագ կէօղիւմիւզէ
կէօթէրէն ’աղիմ պիր գուտրէթ, ’ալիմ պիր
Ջաթ եօ՞գ մը տըր ։ Ատէմլէրին ֆէրահլանմասը
իչիւն պու տիւպէր վէ րէնք րէնք չիչէքլէրի

մէյտանա չըգարան պիր քերիմ վէ ըահիմ
Զաթ եօգ մը տըր :

8. Փէտէրի սէօպիւնիւ պիթիրիր պիթիրմէզ,
Սմբատ անըն էլինտէն թութուպ՝ «Եյ փէտէ-
րիմ, շիմտի կէրէյի կիպի անկլայօրմ, Ալլահ
պիդի չօգ սէվտիյինի անկլաթմագ իչիւն կէրէք
պունու, վէ կէրէք պաղչէտէքի հէփ չիչէքլէրի
եարաթմըչ տըր ,» տէտի :

9. Պ. Վահան՝ «Սահիհ տիր, էվլատրմ, պու
չիչէք իլէ տօլու օլան պաղչէմիլ՝ պիր քիթապ
տըր քի, անըն հէր պիր սահիֆէսինտէ, Ալ-
լահըն նէ տէրէճէ գատիր վէ 'ալիմ պիր Զաթ,
հէմ պիզէ օլան մուհապպէթի նէ՝ 'աղիմ օլ-
տըղընը օգույա պիլիրիզ» տէտի :

Ս.—Ալլէր : 1. Պ. Վահան Սմբատա նէ՞ վէրտի :
2. Սմբատ պիր գուչ կիւն սօնկրա պաղչէսինտէ նէ՞
'աճա'իպ չէյ կէօրտիւ : 4—7. Նա'սըլ օլմուչ տա
էօյլէ պիթմիչ իտի : 8. Բէնք բէնք չիչէքլէրի
կէօրտիւյիւմիւզտէ նէ՞ տիւչիւնմէլիյիզ, 9, 10. Պուն-
լարըն վասըթասըլլէ Ալլահ պիզէ նէ՞ անկլատըյօր :

ՏԵՐԾ 9

ԵՐՈՒԱՆԴ ՎԵ ՎԱՀԱՆ

Վահան	Էքմէք	Քէօյլիւ	Օպուրլըզ
Ղալէպէ	Հիճապ	Աճլըզ	Փարչա
Զիֆթլիք	Եէմէք	Ագմազ	Տամա
Քեհասէ	Տօղրամազ	Րէնք	Պույուր

1. Երուանդ՝ ղէնկին պիր խանէտանըն օղլու օլուպ, իւք պէհարըն փարլազ պիր կիւնիւն, տէ եազըն պուլունան պիր չիֆթլիյէ կէզմէյէ կիթտի: Օրայա վտրտըդտա, պիր աղամ ալթընտա, չիմէն իւզէրինէ օթուրտու, վէ գարնը աճըգտըղընտան պիր քեհասէ սիւտ ըսմարլայըպ՝ իչինէ պիր ազ էքմէք տօղրայարազ եէմէյէ պաշլատը:

2. Վահան տախի, ֆագիր պիր քէօյլիւ էվլատը օլարազ՝ օրատա տուրուպ, Երուանդա պագտըզճա ազղընըն սուլարը ագար իտի. վէ աճլըզ վէ եօզսուլլըդտան եիւզինտէ Րէնք գալմամըչ իտի. օլ սիւտ վէ էքմէքտէն ճանը չօզ իսթէտի իսէ տէ, Երուանդտան պիր փարչա իսթէմէյէ եիւզիւ թութմատը:

3. Քեհասէնին տիպինտէ պիր ազ գալտըղընտա, անը վահանա վէրմէք Երուանդըն ֆիքրինտէն կէչտի իսէ տէ, օպուրլըզը էյիլիք էթմէք արզուսընա զալէպէ էտէրէք պիր տամլա:

գալմայրնճայա գատար եէտի , լաքին քեասէ-
նին տիպինէ պագտըղընտա , շու սէօզլէրի եա-
զըլը կէօրտիւ :

Օպուրըգ էյէյէնէ,
Ֆագիրէ վէրմէյէնէ,
Իսթէմէմ քի գօյալար
Պէնի անըն էօնիւնէ :

4. Երուանդ պու սէօզլէրի կէօրիւնճէ , հի-
ճապընտան գըփ գըրմըզը քէսիլտի , վէ տէր-
'ադապ քեասէյի թէքրար տօլտուրտուպ՝ իչինէ
քէնտի էլիյլէ էքմէք տօղրայարագ՝ գարնընը
տօյսըսըն տէյիւ վահանա՝ Պույուրըն՝ տէտի :

Սա-ալլէր : 1, 2. Երուանդ վահանա նէրէտէ բասթ
կէլտի : Երուանդ եէտիյինտէն վահանա տա վէր-
տի մի : Վէրմէտիյինէ նի՛չիւն փէչիման օլտու . օ
սէօզլէր նէ՛ իտի : 4. Օ սէօզլէրի օգույրնճա նէ՛
եափտը :

ՅԵՐՄ 10

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԻՆ ԻՔԻ ԹԱՊԻ՛ԱԹԸ

Թապի՛աթ	Սէտա	Մէվսիմ	Էօթիւշ
Խույ	Չիմէն	Խըշըրթը	Փարլագ
Չէհրէ	Սա՛ատէթլի	Չուլմ	Թիւյ
Էսմէր	Մահգուն	Նատիր	Նազիք

1. Յովհաննէս՝ պիր չիֆթճինին օղլու օլուպ, կիւլէր եիւզլիւ վէ խօշ Թապի՛աթլը պիր չօճուգ իտի : Չէհրէսի Էսմէր վէ կիւզէլ, էյլէրի վէ սյազլարը տախի գուլվէթլի իտի : Սապահտան ազչամա գատար գըրտա չիմէնէր իւզէրինտէ եախօտ օրմանտա աղաճլար արասընտա էյլէնիր իտի քի, պէօյլէ սա՛ատէթլի պիր չօճուգ նատիր պուլունուր :

2. Լաքին հէփ քիւչիւք չօճուգլարտա պուլունտըղը կիպի, Յովհաննէսին տախի (պիրի էյի պիրի ֆէնա) իքի Թապի՛աթլը վար իտի քի տա՛իմա պիրի տիկէրինի եէնմէյէ չալըշըյօր իտի :

3. Յովհաննէսին չու ֆէնա խույու վար իտի քի, վուրա պիլի՛րմիյիմ վուրամա՞զմըյըմ տէյիւ Թէճրիպէ էթմէք իչիւն, եօլտա հէր բաթ կէլտիյի չէյէ Թաշ աթար իտի :

4. Պիր կիւն Յովհաննէս՝ պէօյիւք պիր աղաճըն ալթընտա եաթըպ ույուգլար իքէն՝ եափ :

րագլարն եավաճա խըշրթըսընտան կէօղ-
լէրինի աչտը . պիր տէ նէ՞ կէօրսին , Հէման
օլտըղը եէրին իւթիւնտէ սարգմըշ պիր տալ-
տա , կիւզէլ պիր գուշուն օթուրտըղընը կէօր-
տիւ :

5. Յովհաննէս պաշնը գալտըրըպ անա պագ-
տըգտա “նէ՞ կիւզէլ պիր գուշ,” տէր իքէն՝
պիր տէ “Սճէպա պէն պիր թաշ ալըպ պու
գուշու վուրա պիլիւր մի իմ” տէյիւ տիւշիւն-
մէյէ պաշատը :

6. Պունուն իւզէրինէ տէօնիւպ պագտը քի ,
Հէման իւթէտիյի թաշ եանընտա տուրույօր ,

վէ տէր՝ ազապ թաշը ալըպ՝ գուշու վուրմագ-
իչին գօլընը կէրի ալտը :

7. Հէման օ արատա պու քիւչիւք գուշ՝
քիւչիւճէք աղգընտան զայէթ խօշ սէպէր չը-
գարարագ էօթմէյէ պաշլատը :

8. Սօնկրա գուշ փարլագ թիւլէրինի չիթ-
մէք իչին սէսինի պիրազ քէստի իսէ տէ,
չօգ էյլէնմէյէրէք եինէ էօթմէյէ պաշլատը :
Սէտասը կիթտիքճէ տահա եիւքսէլտի, տա-
հա շիրինլէշտի, վէ նիհայէթ նազիք վիւ-
ճուտը հալսըզ գալարագ սուսմաղա մէճպուր
օլտու :

9. Յովհաննէս՝ գուշուն պու տէրէճէ ֆեր-
րահլէ էօթիւչինէ շաշըպ, գօլու կէվլէտի, վէ
թաշ տախի էլինտէն եէրէ տիւշտիւ :

10. Գուշ էօթմէսինի թէմամ էտիպ՝ գա-
նատլարընը աչարագ ուշտու կիթտի, վէ Յով-
հաննէս մահզուն մահզուն արգասընտան պագա-
գալտը : Տէմէք քի պու սըրատա անըն էյի
թապի՝ աթը ֆէնա թապի՝ աթընա զալիպ կէլտի :

11. Էյ չօճուգլար, գուշլարա հիչ պիր զիյա-
նընըզ սօգունմասըն : Պունլար եազ մէվսի-
մինտէ չօգ պուլունտըգլարը զէման թաթլը
էօթիւլէրինի տինկլէմէք փէք խօշ օլուր : Պու
քիւչիւք հայվանլարա զուլմ էթմէք նէ՝ գա-
տար կիւնահ տըր :

Սա...ւէր : 1. Պու տէրստէ զիքր օլունան չօճուղը

Թա՛րիֆ էլէ : 2. Չօճուղարրն թապի՛աթը նա՛սըլ տըր : 3. Յովհաննէսին նէ՞ ֆէնա խույու վարիտի : 4. Օ՛ պիր կիւն պիր աղաճ ալթընտա եաթար իքէն նէ՞ կէօրտիւ : 5. Նէ՞ տիւշիւնտիւ : 6. Նէ՞ եափտը : 7, 8. Գուշ նէ՞ եափտը : 9. Պունտան Յովհաննէս նէ՞ հալէ կէլտի : 10. Հանկը թապի՛աթը զալէպէ էթտի :

ՏԵՐՄ 11

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԻՆ ԻՔԻ ԹԱՊԻ՛ԱԹԸ (Ժապա՛դը)

Եուվա	Եէմ	Գանատ	Էթրաֆ
Մուհապպէթ	Աղըզ	Փէրիշան	Ֆէրեատ
Տիգգաթ	Բէյֆ	Գապահաթ	Ֆիղան
Անպար	Գաֆէս	Հայրան	Զալիմ

1. Պաշգա պիր կիւն Յովհաննէս էվլէրինին արտընտաքի պէօլիւք աղաճտա՝ պիր գուշ եուվասընը պուլտու :

2. Թըրմանարագ պին զահմէթլէ աղաճա չըգըպ, գուշուն եուվասընա եէթիշտի, վէ

նէ՞ կէօրսէ էյի , պիր տէ եռւվանըն իչինտէ
պիր , իքի , իւչ տանէ գուչ եաւլըսը օլտը-
ղընը կէօրտիւ :

3. Չար չափուք եռւվայը թագըմըյլէ ֆէսի-
նին իչինէ գօյուպ եաւաչ եաւաչ վէ տիգգաթլէ
պղաճտան էնտի , վէ աւլընը եօգլամոգ իչինն,
անպարըն եանընտա պէօյիւք պիր սանտըգ իւ-
ղէրինտէ օթուրտու :

4. Յովհաննէս՝ եէմ իչինն թագէ աղըղլա-
րընը աչան՝ վէ ճիվիթիլէրի իլէ չօճուգլարը
հայրան էտէն պու իւչ եաւլըյա մալիք օլտը-
ղընա չօգ սէվինտի :

5. Անլէրի պիրէր պիրէր չըգարըպ՝ էլինին
իւղէրինտէ տուրտուրտու , անլէր տախի ուչա-
ճագ կիպի գանատլարընը աչտըլար , լաքին
Յովհաննէս ուչամայաճագլարընը էյի պիլիր
իտի :

6. Անտէն սօնկրա քէնտի քէնտինէ “ իլթէ
պու եաւլըլար պէնիմ տիր , ’աճէպա պուն-
լարը նէ՞ եափայըմ ,” տէտի :

7. Սօնկրա “ Պիլտիմ , պիլտիմ , պէօյիւք պիր
գաֆէս ալըր , գուչլարը իչինէ գօյուպ պէս-
լէրիմ , եաւաչ եաւաչ պէօյիւրլէր , վէ սօնկրա
էօթմէյէ պաչլարլար . օ զէման նէ՞ կիւղէլ օ-
լուր ,” տէտի :

8. Պիրազ տուրտըգտան սօնկրա “ Եա ա-
նալարը կէլտիյինտէ եաւլըլարընը եռւվատա
3

պուլմազսա նէ՞ տէր . էլպէթթէ փերիչան օւլուր” տէյիւ տիւշիւնմէյէ պաշլատը :

9. Օ անտէ Բովհաննէս գանատ սէսի իշիթտի , վէ կէօղլէրինի գալտըրըպ պագտը քի , կէրչէքտէն եավրըլարըն անասը կէլմիշ : Պունուն իւզէրինէ Բովհաննէս քէնտինին գապահաթլը օլտըղընը պիրաղ անկլամաղա պաշլատը , զիրա գուշ աղաճա գօնուպ կէօրտիւքի , նէ եուվա վար , նէ եավրը :

10. Օլ տէմ գուշուն թէլաշընը սէյր էթմէյէ եիւրէք տայանմազ իտի : Ֆիղան էտէրճէսինէ սէսլէր չըգարըպ աղաճըն էթրաֆընը տօլաշըր իտի :

11. Պէօյլէ աղաճը տօլաշըր տուրուր իքէն Բովհաննէսին էլինտէ եուվայը վէ եավրըլարընը կէօրիւպ՝ եինէ սըղլայարագ տօլանա տօլանա աղաճըն էն ալչադ տալլարընա էնտի .

12. Գուշ կէօյա Բովհաննէսէ չէօյլէ տէմէքտէ իտի . “ էյ չօճուգ , եավրըլարըմը պանա վէր , անլէր սանա լաղըմ տէյիւ . էկէր անլէրի պանա կէրի վէրմէզսէն , մութլագա էօլիւրլէր :

13. “ էյ եարամազ վէ զալիմ չօճուգ , եավրըլարըմը պանա վէր , սէն պէնիմ եավրըլարըմը ալտըղըն կիպի , պիրիսի տէ սէնի անանըն էլինտէն ալսա նէ՞ տէրսին : էյ եարամազ չօճուգ , էյ զալիմ չօճուգ՝ անլէրի պանա վէր : ”

14. Յովհաննէս մէրհամէթսիղ տէյիլ իտի :
Եափրըլարա հայրան օլուպ անլէրի պէսլէմէք
խթէր իտի իսէ տէ , անալարընըն ֆէրեատընա
եիւրէյի տայանամատը :

15. Պունուն իւղէրինէ աղաճա չըգըպ՝ եու-
վայը չօգ տիգգաթլէ ալարղը եէրէ գօտու ,
վէ եափրըլարըն անասը ուչուպ՝ եանլարընա
վարտը վէ մուհապէթ հէմ սէվինճլէ անլէրէ
գավուչտը :

16. Սանըրսըն քի անլէր իլէ գօնուչըր , վէ
Յովհաննէստէն տախի անլէրի կէրի կէթիւրտիյի
իչիւն մէմնուն օլուր իտի : Յովհաննէս իսէ՝ պու-
հալտէն տօլացը էօյլէ օն գուչա մալիք օլմագ-
տան տահա զիյատէ քէյֆլէնէրէք անտէն
սավուչուպ կիթտի :

17. Օլ կիւնտէն Յովհաննէս պիր տահա գուչ-
լարը ինճիթմէմէյէ , պիր տահա անլէրի թաչ-
լամամաղա վէ եուվալարընը պօղմամաղա նի-
յէթ էտիպ գարար վէրտի :

18. Էյ չօճուգլար , տա՞իմա էյի թապլի՛աթը-
նըղըն Բէօզիւնիւ տինկլէյին . չիւնքի օ սիզի
հագգ եօլա գըլաղուղլար :

Սոսիւլէր : 1. Յովհաննէս գուչ եուվատընը նէ՛րէտէ
պուլտու : 2, 3. Անը նէ՛ եափտը : 6, 7. Քէնտի քէն-
տինէ նէ՛ տէտի : 9, 10. Անալարը նէ՛ հալէ կէլտի :
11. Նէ՛ եափտը : 12, 13. Յովհաննէստէն նէ՛ իս-
թէտի : 15. Յովհաննէս նէ՛ եափտը : 17. Նէյէ՛ գա-

բար վերտի : 18. Զօճուգլար տա՞խմա նէ՝ էլթսէլէր
էյի տիր :

ՏԻՐՍ 12

ՀԱՍՍԵԼԵՐ

Հասսէ	Համիսէ	Բուհ	Տէրուն
Գուվվէ	Չայիգէ	Միւսթահագգ	Տագիգէ
Պասիրէ	Սամի'է	Ճէրիյան	Հագո՛
Շամմէ	Ճիհէթ	Տամար	Թա՛ամ

Ս.՝"Լ. Գա՞չ հասսէմիդ վար, եախօտ էթ-
րաֆըմըղտա օլան նէսնէլէրի՝ գա՞չ վասըթա
իլէ հիսս էտիպ անկլարըզ :

Ճէ՛ւադ. Պէշ հասսէմիդ վար, եա՞նի հիսս է-
տիպ անկլամամըզ պէշ վասըթա իլէ օլուր :

Ս. Պու պէշ հասսէլէր նէ՞ տիր :

Ճ. (1) Գուվվէ ի պասիրէ, եա՞նի կէօրմէք
հասսէսի. (2) Գուվվէ ի սամի'է, եա՞նի իշիթ-
մէք հասսէսի. (3) Գուվվէ ի Չայիգէ, եա՞նի
թաթմագ հասսէսի. (4) Գուվվէ ի շամմէ, եա՞նի
գօգլամագ հասսէսի, վէ (5) Գուվվէ ի լամիսէ,
եա՞նի տօգունմագ հասսէսի :

Ս. Պունլարըն հէր պիրինին խըսմէթինէ՞ տիր :

Ճ. Գուվվէ ի պասիրէ իլէ կէօրիւրիւզ, գուվ-
վէ ի սամի'է իլէ իշտիրիզ. գուվվէ ի Չայիգէ
իլէ թաթարըզ. գուվվէ ի շամմէ իլէ պիր նէս.

նէնին գօգուսընը ալըրըզ, վէ գուվվէ ի լա-
միսէ իլէ պիր նէսնէյէ տօգունտըղըմըզտա անըն
սէրթ եա եումչազ, գալըն եա ինճէ, տիւզ
եա փիւրիւզիւ օլտըղընը անկլարըզ:

Ս. Վիւճուտիմիզտէ, պու խըտմէթլէրի կէօ-
րէն վաորթալար եախօտ ալէթլէր հանկըլարը
տըր:

Ճ. Գուվվէ ի պասիրէնին ալէթի կէօլ տիր:
Գոուվվէ ի սամիէնին ալէթի Գուվվէ տըր:
Գուվվէ ի զայիւգէնին ալէթի Գուվվէ տըր:
Գուվվէ ի շամմէնին ալէթի Գուվվէ տըր:
Ինսան վիւճուտիմի հէր հանկը գըսմը՝ պիր նէս-
նէյէ տօգունտըղընտա, ազ չօգ հիսս էթմէք
գապիլիյէթի վար իսէ տէ, գուվվէ ի լամիսէ-
նին պաչըճա ալէթի ել տիր:

Ս. աղղընա պիր փարչա շէքէր ալտըղընտա
նէ՞ տույարսըն:

Ճ. Կիւզէլ պիր թատ, քի գուվվէ ի զայիգէ
վասըթասըյլէ հիսս օլունուր:

Ս. Փարմաղըն իլէ աթէշ թութար իսէն,
եախօտ իյնէ իլէ էթինի տէլէր իսէն, նէ՞
տույարսըն:

Ճ. Վիւճուտէ աղըր վէրէն պիր շէյ տույարըմ:

Ս. Ստէմին պու զիքր օլունան պէշ հասսէ-
լէր վասըթասըյլէ անկլատըղը շէյէ նէ՞ տէնիլիր:

Ճ. Հիսս:

Ս. Հայվանլարըն տա հասսէսի վա՞ր մը:

Ճ. Էվվէթ, հէվսինին աէ վար, վէ պտ'զը սընընքի պիղիմքինտէն աահա գուվվէթլի տիր: Պիլֆարզ քէօփէյին գուվվէ ի շամմէսի պիղիմքինտէն չօգ գուվվէթլի տիր. զիրա չօգ ուզադտան գօդու ալըր: Դուշարըն տախի գուվվէ ի պասիրէսի պիղիմքինտէն չօգ գուվվէթլի տիր: Խնսան հասսէլէր ճիհէթիյէ հայվանլարա էրիշէմէտիյի կիպի, գուվվէթ թարաֆընտան տախի նիչէլէրինտէն աշաղը տըր, վէ լաքին ըուհ, վէ 'ազլ, վէ նութգ ճիհէթիյէ ճիւմլէսինտէն իւսթիւն տիր:

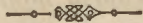
Ս. Բուհ, եախօտ ճան նէ տիր:

Ճ. Տէրունիմիզտէ՝ էլ իլէ տօգունուլմաղ, վէ կէօղ իլէ կէօրիւնմէղ պիր շէյ վար. Խնսանըն հէվ հարէքէթլէրինի վիւճուտէ կէթիւրէն օ տըր քի անա Բուհ, եախօտ ճան տէրիղ: Հիսս էտէն, տիւշիւնէն, ըուպար էտէն, իճատ էտէն, կէշմիշի զիքր էտէն, վէ կէլէճէյի էվվէլտէն ֆարզ էտէն՝ ըուհ տըր: Խայրը վէ շէրրի իշլէյէն, հէմ էճր ու ճէղայա միւսթահագգ օլան՝ ըուհ տըր: Բուհ աա'իմա պագի տիր, վէ միւթալա'ա իլէ մա'լիւմաթ քէսպ էթտիյինտէն քէմալէ վասըլ օլա պիլիր: Վիւճուտիմիզլէ նէ սուրէթտէ պիրլէշտիյինի քիմսէ պիլմէղ իսէ տէ, աղըր խասթալըզ վէ գաղա եախօտ իխթիյարըզ վասըթասըլլէ էօլիւմ կէլտիյինտէ ըուհըն ճէսէտտէն այրըլտըղընը հէր քէս պիլիր:

Ս. Վիճուտըն էն մուհիմմ գըսմլարը հաճն
կըլար տըր :

Ճ. Վիճուտըն տիշարըսընտա օլանլար պունլար
տըր, եաճնի կեօլ, գաւլէ, պոլուն, պէլ : Իչինտէ
եախօտ տէրունտէ պուլունանլարտան պիրի՝
եկեք տիր : Եիւրէք՝ տամարլար վասըթասըյէ
գանը պիւթիւն վիճուտտէ ճէրէյան էթտիրի,
վէ թա էօլիւմ կէլիպ եիւրէյի տուրտուրընճայա
գատար պիւթիւն վիճուտը հարէքէթ էտէր
պիր հալտէ սագլար : Տէրունտէ պուլունան
գըսմլարըն պիրի տէ աք ճէյէ տիր, քի իքի գըսմ
օլարադ, նէֆէս ալմաղա մախսուս պիր ալէթ
տիր : Օրատա հավա գանը թէմիզլէմէք իչիւն
իքի իւչ տագիգէ տուրընճա ֆէնալաչըր, վէ
նէֆէս իլէ տըչարըր չըղըպ՝ եէրինէ թէմիզ հավա
կիրէր : Ագ ճիյէրին ալթ թարաֆընտա ֆ'աէ
վար տըր, պու իսէ ինսան հայաթընըն հըֆզը
իչիւն եէնիլէն թա'ամլարը հազմ էտէր :

Պունտան մա'տա գաւա ճէյէ տէ վար քի ան-
տէն սաֆրա հասըլ օլուր, պիր տէ պաւլէ վար
տըր քի, անըն խըտմէթի նէ օլտըղը հէնուզ
անկլաչըլամամըչ տըր :

ՏԵՐԾ 13

ՎԱԳՐԹ ՎԷ ԹԱԳՍԻՄԻ

Զէման	Տիւրլիւ	Եէտի	Էպէտի
Հուլուլ	Սար	Ալթմըշ	Թագսիմ
Միւտտէթ	Սա'աթ	Յունվար	Թէքրար
Դըսմ	Հաֆթա	Յուլիս	Շաֆագ

1. Զէման էգէլի վէ էպէտի եա՛նի նէ էվ վէլի նէ տէ սօնու օլուպ, տա՛իմա հուլուլ է տիճի միւտտէթ տիր. զէմանըն ինսան թարաֆընտան ուսուլ ալթընա ալընրպ թագսիմ օլունան զըսմընա վազըթ իսմինի վերիրիզ: Վազթըն զըսմլարընա տախի տիւրլիւ տիւրլիւ իսմլէր վերիլիր. Սար, Սէնէ, Այ, Հաֆթա, Կէն, Սա'աթ, Տաֆէթէ, վէ Սա՛նէյէ կիպի:

2. Պիր կէօզ եումուպ աչմագ իչիւն իզթիզա էտէն վազթա, Սա՛նէյէ տէնիր:

Ալթմըշ սանիյէ պիր Տաֆէթէ էտէր:

Ալթմըշ տազիզէ պիր Սա'աթ էտէր:

Երբմի տէօրթ սա'աթ պիր Կէն էտէր :

Եհտի կիւն պիր Հաֆէն էտէր :

Տէօրթ հաֆթա վէ իքի կիւն , եախօտ օթսւղ
կիւն պիր Ա, էտէր :

Օն իքի այ , եախօտ իւշ եիւղ ալթմըշ պէշ
կիւն պիր Սէնէ էտէր :

Եիւղ սէնէ պիր 'Ա. տըր :

3. Պիր սէնէտէ էլլի իքի հաֆթա վար . հաֆ-
թանըն կիւնլէրինին իսմէրի պունլար տըր :

Պազար	Կիրակի
Պազար էրթէսի	Երկուշաբթի
Սալը	Երեքշաբթի
Չարչէնպիհ	Չորեքշաբթի
Փէնչէնպիհ	Հինգշաբթի
Ճիւմ'ա	Ուրբաթ
Ճիւմ'ա էրթէսի	Շաբաթ

4. Այլարըն ատլարը տա շունլար տըր :

Յունվար	Քեանունի սանի (31 կիւն).
Փետրվար	Շուպաթ (28 կիւն).
Մարտ	Մարթ (31 կիւն).
Ապրիլ	Նիսան (30 կիւն).
Մայիս	Մայիս (31 կիւն).
Յունիս	Հազիրան (30 կիւն).
Յուլիս	Թէմնուղ (31 կիւն).
Օգոստոս	Աղօսթօս (31 կիւն).
Սեպտեմբեր	Էյլուլ (30 կիւն).
Հոկտեմբեր	Թըշրինի էվլէլ (31 կիւն).
Նոյեմբեր	Թըշրինի սանի (30 կիւն).
Դեկտեմբեր	Քեանունի էվլէլ (31 կիւն).

5. Պիր սէնէնին իւշ եիւղ ալթմըշ պէշ կիւնիւ, վէ ալթը տա սա'աթը վար, պու ալթը սա'աթ տէօրթ սէնէտէ պիր կիւն էթտիյին տէն՝ օ սէնէնին կիւնիւ իւշ եիւղ ալթմըշ ալթը օլուր, վէ օ սէնէյէ Սուլէ Էֆէնէ (նահանջ տարի) տէրլէր :

6. Սալը քէպիսէնին պու ֆաղլա կիւնիւնիւ՝ փետրվար (Շուպաթ) այընա զամմ էտէրլէր : Իշպու այըն եիրմի սէքիզ կիւնիւ վար իքէն՝ պու սէպէպտէն տէօրթ սէնէտէ պիր եիրմի տօղուզ կիւնիւ օլուր :

7. Պիր կիւնիւն եիրմի տէօրթ սա'աթը օլուպ իքի գըսմա եա'նի այտընլըզ վէ գարանլըզ գըսմլարընա թադսիմ օլունուր : Կիւնէշ տօղմա սընտան պաթմասընա գատար այտընլըզ օլուր, քի պունա Կէնէնի, վէ կիւնէշ պաթմասընտան թէքրար տօղմասընա գատար գարանլըզ օլուր, քի պունա տա Կէնէ տէնիլիր :

Կիւնէշ տօղմազտան էվվէլ օլան եարը պու չուգ այտընլըզա, Շֆֆ տէնիր : Կիւնտիւզիւն եարըսընա Էյլէ Էֆէնէ, վէ կէճէնին եարըսընա Եւլէ Էֆէ տէնիր :

Սուլլէր : 1. Վազըթ նէ տիր : 1, 2. Նա'սըլ թագսիմ օլունմըշ տըր : 3. Պիր սէնէտէ գա'չ հաֆթա վար տըր : 3. Կիւնլէրին իսմինի գիքը էթ : 4. Սէնէտէ գա'չ այ վար տըր : Այլարըն իսմինի վէ հէր պիրինին գա'չ կիւնիւ օլտըզընը սէօլէ : 5. Սալը Բէպիսէ նէ տիր : 6. Փետրվարըն գա'չ կիւնիւ վար : 7. Կէճէ իլէ կիւնտիւզ նէ տիր : Շաֆագ նէ տիր :

ՏԵՄՍ 14

ԳԻՒԶԻՒԳ ՏԻՆՄԵՆԼԵՐ

Տիւշմէն	Հիտտէթ	Գուլլուգ	Կէօք
Սինէք	Խայր	Փէնչէ	Ստէմ
Սիվրի	Գօրգու	Իգրար	Մագամ
Բահաթ	Տէլիք	Մէճպուր	Տօսթլըգ

1. Պիր «Էլէ Էլէ» պիր կ'ուն արսլանա՝ «Պիզ սէնին իլէ տօսթ կիպի եօգսա տիւշմէն կիպի մի կէչինմէլի իզ» տէտի :

2. Արսլան անա պիր հիտտէթլէ՝ «Երզըլ կիթ շուրատան , չաչգըն սինէք , շիմտի սէնի այաղըմըն ալթընա ալըր էզէրիմ , սէնին խայրընտան նէ՞ օլուր քի շէրըրնտէն գօրգուլուն ,» տէյիւ ճէվապ վէրտի :

3. Սիվրի սինէք՝ «Փէք էյի , պիր ազտան կէօրիւրսին» տէյիպ ուշտու , վէ կիտիպարսլանըն պուրնունըն տէլիյինէ կիրէրէք՝ պիր տիւզիյէ անը կիտիշաիրիպ բահաթսըզ էտէր իտի :

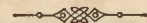
4. Սուլթան մագամընտա օլան արսլան՝ կէօք կիպի կիւրէր , գուլլուղընը իքի եանընաչարփար , փէնչէսի իլէ պուրնունըն տէլիքլէրինի եըրթար , վէ սըզընթըսընտան թօզա թօփըրաղա պէլէնիր իտի :

5. Պունուն իլէ պէրապէր արսլան պիր չարէ

պուլամայրայ , մէղքիւր սիվրի սինէք եինէ անը
րահաթսըղ էտիպ տուրաղընտան , նիհայէթ ,
պիր աղ էվվէլ խօր թութարղը օլ քիւչիւք
սինէքտէն եէնիլմիշ օլտըղքնը իգըար էթմէյէ
մէճպուր օլտու :

6. Տիւչմէնին քիւչիւյիւ օլմաղ : Հէր արէ՛ էյի-
լիք տէ քէօթիւլիւք տէ էտէ պիլիր : Տօսթ-
լըղը հիշ պիր շէյէ եարամայածագ ատէմ օ-
լմաղ :

Սոսուէր : 1. Սիվրի սինէք արսլանա նէ՛ տէտի :
2. Արսլան նէ տէտի : 3. Սիվրի սինէք սօնկրա
նէ՛ եափաը : 4. Արսլան նէ՛ հալա կէլտի : 5. Արս-
լան նէ՛ էթմէյէ մէճպուր օլտու : 6. Պու հիքեայէ-
տէն նէ՛ անկլաշըլըր :

ՏԵՐԾ 15

Ե Ա Ն Գ Օ

Եանդօ	Սահրա	Խօշնուտ	Ինթիգամ
Թըպղը	Թէ՛ աճճիւպ	Շիքեայէթ	Ճէօմէրտ
Տէրէ	Օրման	Ղազապ	Ինսանիյէթ
Սէտա	Տարղըն	Մատտէ	Հազգանիյէթ

1. Եանդօ նէ՛ տիր , պիլլըր մի սին :

2. Պիր ատէմ պիր սէս չըղարտըղտան , եա
պիր սէօղ սէօյլէտիքտէն սօնկրա՝ թըպղը անըն
սէսի քէնտինէ կէրի տէօնէր իսէ , օ կէրի տէօ-
նէն սէսէ Եանդօ տէրլէր : Տաղ վէ տէրէ արա-

սընտա սէս չըգարմըջ օլանլար եանգօ նէ օլ-
տըղընը անկլարլար :

3. Միհրանիկ տահա եանգօնըն նէ օլտըղընը
պիլմէզ իքէն, պիր կիւն սահրատա կէզէյօր
իտի :

4. Նասըլ իսէ օյնար իքէն Միհրանիկ “էյ,
էյ” տէյիւ պաղըրտը, վէ եանընտաքի օրման-
տան տա քէնտինէ “էյ, էյ” տէյիւ պիր սէտա
կէլտի :

5. Օրատա պիր քիմնէ սագլանմըջ տըր զանն
էտէրէք, չօծուգ թէ’աճծիւպ էթտի .

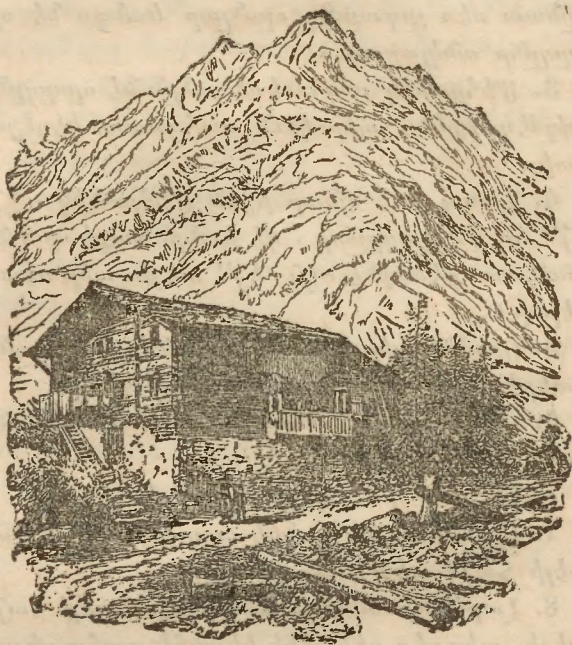
6. “Սէն քիմ սին” տէյիւ սօրտու : Օրման-
տան տախի ’այնի սուրէթտէ

“Սէն քիմ սին” տէյիւ պիր սէս չըգտը :

7. Օլ գէման Միհրանիկ տարղընըզլա “Հայ
տէլի հայ” տէյիւ պաղըրտը :

8. Լաքին օրմանտան տախի “Հայ տէլի հայ”
տէյիւ պիր սէս քէնտինէ կէլինճէ տահա զիյա-
տէ հիտտէթլէնիպ՝ օրմանտա սագլանմըջ զանն
էթտիյի չօծուղա գարչը պիր չօգ տարղըն սէօզ-
լէր սէյլէտի :

9. Եանգօ տախի՝ Միհրանիկին հէր սէյլէ-
տիյի սէօզիւ թըպզը թըպզընա քէնտիսինէ
կէրի վէրինճէ, Միհրանիկ օրմանտաքի չօծուղը
սագլանտըղը եէրտէն պուլուպ, անտէն ինթի-
գամ ալմագ իչիւն՝ զաղապլէ օրմանա գօշտու,
լաքին նէ՝ չօծուգ նէ՝ պիր քիմնէ կէօրտիւ :

10. Պունուն իւզէրինէ Մինրանիկ դալգըպ տէր'ադապ էվէ կիթտի, վէ «Օրմանտա պիր պօշպօղաղ չօծուգ սաղլանմըչ տա, պանա նէ դատար կիւճէնիլէճէք սէօղէր սէօլէտի», տէ-
յիւ անասընա շիքեայէթ էյլէտի :

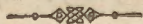
11. Մնասը 'ազըլը պիր դատըն օլտըղըն-
տան, մատտէյի անկատը, վէ օթուրուպ անը
կիւզէլճէ թա'րիֆ էթտի :

12. «Եվլատըմ, շիքեայէթ էթտիյին չօծուգ

սէն սին, զիրա հէփ իշխթտիյին սէօղլէր՝ սէնին
սէօղլէտիյին սէօղլէրին եանգօսը տըր : Էկէր
սէն օրմանա, խօշ վէ թաթը սէօղլէր սէօղլէսէ
իտին, օ տա սանա թաթը վէ խօշ ճէվապլար
վէրիւր իտի :

13. « Օղլըմ, տիւնեա տախի պէօղլէ տիր. Պիղ
պաշգալար իլէ նասըլ մու'ամէլէ էտէր իսէք,
անլէր տախի պիղիմ իլէ էօղլէ մու'ամէլէ է-
տէրլէր. եա'նի պաշգալարըն պիղէ օլան մու'ա-
մէլէսի պիղիմ անլէրէ օլան մու'ամէլէմիղին
կէրի տէօնմէսի, եա'նի եանգօսը կիպի տիր :
Էկէր անլէր իլէ հաղգանիյէթ իւղրէ կէչի-
նիրսէք, անլէր տէ պիղիմ իլէ հաղգանիյէթ
իւղրէ կէչինիւրլէր : Վէ էկէր գօնշուլարըմըզա
ճէօմէրտ, վէ խօշ, վէ ինսանիյէթլի պուլուն,
մազ իսէք, անլէրտէն ճէօմէրտլիք, վէ խօշ-
նուտըզ, վէ ինսանիյէթ էլպէթթէ կէօրէ-
մէյիլ :

Ս.—"Ալէր : 2. Եանգօ նէ տիր : 3—9. Միհրանիկ
սահրատա կէզէր իքէն նէ օլտու : 10. Էվէ կէլին-
ճէ նէ տէտի : 12. Անասըլ անա նէ տէտի : 13. Հա-
լըմըզ եանգօյը իշխտէն չօճուղըն հալինէ նէ խու-
սուստա պէնկզէր :

ՅԵՐՍ 16

Տ Ա Ն Ի Ե Լ

էսիր	Ֆուրսաթ	Տիւէք	Իքրահ
Ֆազիլէթ	Խասիմ	Ֆէրման	Գուտուրմուշ
Մէհնուր	Իպատէթ քեար	Սատր	Ալըշգան
Մէսնէտ	Ճիւրմ	Տիւշմէն	Էֆքեար

անիէլ՝ Պապէլ (*) տիյարընա կէօթիւրիւլէն Իպրանի էսիրլէրինտէն պիրի իտի, վէ էսիրլիք հալինտէ տախի եինէ օ տիյարտա փէք պէօյիւք պիր զաթ օլտու: Շէօհրէթի, պէօյիէքիւլիւ իսէ պաշգա քիմսէլէրտէն պօլլը օլմասընտան տէյիլ, անճագ՝ ալիմ վէ ֆազիլէթի օլմասընտան իտի:

2. Տանիէլին պու գատար պէօյիւմէսինէ պէրապէրինճէ խըտմէթտէ պուլունան արգատաշլարը գըղգանարագ՝ քէնտիսինի մէսնէտինտէն տիւշիւրմէյէ ֆուրսաթ կէօզէտիրլէր իտի: Տանիէլ Պապէլ հիւքիւմէթինին իւշիւնճիւ ըէ՝ իսի իտի իսէ տէ, տիւշմէնլէրի անտէ

(*) Պապէլ՝ գատիմ զէմանըն էն էպքի վէ էն կէնիշ շէհրէրինտէն պիրի իտի:

պիր գապահաթ պուլամաղլար իտի, “զիրա անտէ ա՛լա բուհ վար իտի:”

3. Լաքին Տանիէլ՝ իպատէթքեար պիր ատէմ՝ օլտըղընտան տիւլմէնլէրի պունուսիլէ պիր գապահաթ կիպի կէօսթէրմէյէ չալըշտըլար: Մէլիյէ կիտիպ անը գանտըրարագ, օթուզ կիւնէ գատար մէլիքտէն մա՛տա պիր ատէմտէն եա Ալլահտան պիր շէյ տիլէյէն քիմսէ արսլանլարըն չուգուրընա աթըլսըն տէյիւ պիր ֆէրման չըգարտըլար:

4. Տանիէլ՝ պէօյլէ պիր ֆէրման չըգարտընը իշիթտիքտէ, վէ պու ֆէրմանըն ֆէսիս օլունմասընըն միւմքինսիզ օլտըղընը պիլէրէք՝ նէ՞ եափտը: իպատէթ էթմէք իշիւն տիւլմէնլէրինին իշիտիպ կէօրէմէյէճէյի պիր մահալէ՞ մի չէքիլտի զանն էտէրսինիզ:

5. Խայր. պու տինտար ատէմ էօյլէ էթմէտի: Քէնտինին սուչսուզ օլտըղընը փէք կիւզէլ պիլիր իտի. օլ սէպէպտէն նէ ինսանտան նէ տէ արսլանլարտան գօրգար իտի: Էվինէ կիտիպ էվիլէքի կիպի, օտասընտա փէնճէրէլէրի Եերուշալիմէ տօղրու աչըգ օլարագ՝ կիւնտէ իւչ քէրրէ տիզ չէօքիւպ տու՛ա էտէր իտի: Տիւլմէնլէրի պունու իշիտիր իշիթմէզ հէման կիտիպ մէլիյէ խապէր վէրտիլէր:

6. Հալ պու քի, մէլիք Տանիէլի չօգ սէվտիլինտէն, պէօյլէ պիր ֆէրման չըգարտըղընա

փէշիման օլտու, վէ ադշամա գատար անը խէլաս էթմէյէ չալըշոր: Լաքին ֆէրմանըն թէրթիպի, վէ օլ տիւշմէնլէրին Տանիէլէ օլան գըղգանմալարը օլ տէրէճէ շէտիտ իտի քի, մէլիյին վէրմիշ օլտըղը ֆէրմանը թէպտիլ էթմէսինէ հիշ պիր վէճհ իլէ ըաղի օլմատըլար:

7. Պունուն իշիւն անլէր Տանիէլի թութուպ՝ արսլանլարըն չուգուրընա աթտըլար: Մճէպա օլ գուտուրմուշ արսլանլար անը փարէլէյիպ՝ թէլէֆ էթտիլէ՞ր մի:

Խայր. Տանիէլին կիւվէնտիյի Ալլահ՝ անըն սուչսուղ օլտըղընը պիլիւր իտի, օլ սէպէպտէն մէլէյինի կէօնտէրիպ արսլանլարըն աղղընը գափաթտը քի, անա պիր զիյանլարը տօգունմասըն:

8. Պէլքի խաթրընըղա օ արսլանլար ատէմէ սըլըզան օլարադ՝ Տանիէլին եէրինտէ պաշգասը տա օլսա, տօգանմաղլար կիպի պիր շէյ կէլիր. լաքին պու հիքեայէնին կէրիսի վար, անը տա սէօյլէյէլիմ:

Սապահլայըն մէլիք չուգուրըն աղղընա կէլիպ Տանիէլին սաղ սէլիմ օլտըղընը կէօրտիւքտէ՝ անը օրատան չըգարսընլար տէյիւէմը էթտի:

9. Պունուն իւղէրինէ Տանիէլ վէ ճիւմլէ տօսթլարը չօգ սէվինտիլէր: Մէլիք իսէ

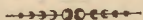
պու արատա էյի պիլտի քի Տանիէլին տիւշ-
մէնլէրի՝ անըն քէնտիլէրտէն 'ալիմ՝ վէ էյի օլ-
տըղը իչիւն գըզգանտըլար, վէ պու իշէ սէ-
պէպ օլտուլար :

10. Իմտի փատիշահ պու քէօթիւ ատէմլէ-
րին հէփսինի թութտուրուպ՝ Տանիէլի աթ-
տըղլարը օլ արսլանլար չուգուրընա աթտըրտը :
Անլէրի հըֆզ էթմէք իչիւն՝ Ալլահ պիր մէլէք
կէօնտէրմէտի, անճազ «անլէր տահա չուգու-
րըն տիպինէ եէթիշմէզտէն արսլանլար անլէրէ
մուսալլաթ օլուպ՝ անլէրին հէփ քէմիքլէրինի
գըրտըլար :»

11. Պունտան սօնկրա Բապպ Տանիէլէ 'ազիմ՝
վէ ճէլիլ վահիլէր պէյան էյլէտի, վէ Տանիէլ
անլէրտէ՝ եէրին հիւքիւմէթլէրինին մէյտանա
չըգմասընը վէ մէյտանտան զայպ օլմասընը,
հէմ տախի 'ազըպէթ պիւթիւն տիւնեայը
տօլտուրաճազ օլան՝ Գրիստոսըն փատիշահլը-
ղընըն գուրուլմասընը կէօրտիւ :

Ա.—"ալլէր : 1. Տանիէլ քիմ իտի : 1, 2. Անը նի-
չիւն գըզգանտըլար : 3. Օլ քէօթիւլէր նէ՞ եափ-
տըլար : 4, 5. Տանիէլ 'իպատէթտէն վազ կէչտի՞ մի :
5. Նէ՞ եափտը : 6. Մէլիք նէ՞ էֆքեարտա իտի :
7. Տանիէլի նէ՞րէյէ աթտըլար : Արսլանլար անա
տօղունտո՞ւ մը : Նի՞չիւն : 10. Օլ զէման մէլիք
օ ատէմլէրի նէ՞ եափտը : Արսլանլար անլէրէ տօ-

գունտուլար մը : 11. Պունտան սօնկրա Բապպ Տա-
նիէլէ նէ՝ պէյան էլէտի : Պու մատտէ նէրէտէ
նազլ օլունմըշ տըր : — Տան. պապ 6 տա :

ՏԵՐՍ 17

ԷՏԷՊ

Դլմ	Գուլագ	Զիպան	Քիրլի
Էտէպ	Թահսին	Պուրուն	Այնէ
Սազըն	Թըրնագ	Միտէ	Գօփճա
Սապան	Թիւքրիւք	Մէնտիլ	Նագա

1. Էտէպ տախի պիր Դլմ տիր, վէ էկէր
պիր չօճուգ չօղ շէյ էօյրէնսէ տէ էտէպի պիւ-
մէզսէ, եա՛նի թավր ու հարէքէթինտէ թէր-
պիյէսիզ օլուրսա, հիչ պիր քիմսէ էօյլէ պիր

չօճուղը հէմ թահսին էտէմէզ հէմ սէվէմէզ :

2. Էյէր խօր թուրուլմամազ վէ պաշգաւարա էյլէնճէ օլմամազ իսթէրսէն, ույղունսրզ վէ թէրպիյէսիզ հարէքէթտէն սագըն : Հանկը հարէքէթէր թէրպիյէսիզլիք օլտըղընը պիլէսին տէյիւ սանսա՝ պա՛ղըլարընը սէյլէյիմ : Պազ թէրպիյէսիզ օլան նէլէ՛ր եափար :

3. Սապահլայըն գալգտըղընտա եիւզիւնիւ, տիչէրինի, գուլաղընը վէ էլինի երյգամաղը, վէ պաշընը տարամաղը տիւշիւնմէզ :

4. Թըրնագլարընը կէմիրիր, վէ եախօտ պաշգալարըն էօնիւնտէ քէսէր թէմիղէր :

5. Էլինտէ գալէմ, քեաղըտ, էտիվէն, չիչէք վէ հէր նէ օլսա, հէման աղղընա կէօթիւրիւր :

6. Եիւզիւնտէ, էսփապընտա, եա էլինտէ պիրլէքէ օլուր իսէ, թիւքըիւյի իլէ հէր քէսին էօնիւնտէ չըգարըր :

7. Թըրնագլարը իլէ պաշընը գաշըր, վէ էկէր եիւզիւնտէ չիպան եա սիվիլճէ վար իսէ, գաշըյըպ հէր քէսին էօնիւնտէ գանատըր :

8. Թըրնագլարը իլէ տիչէրինի վէ գուլաղընը թէմիղէր :

9. Պուրնընը կէթտիւրէրէք սիլէր, վէ սօնկրա մէնտիլի աշըպ իչինէ պազար : Էկէր թէրպիյէսիղլիյի պիր ազ զիյատէճէ իսէ, մէնտիւսիզ սիւմքիւրիւպ հէր կէօրէնին մի՛տէսինի պուլանտըրըր :

10. փարմագլարը իլէ սըգ սըգ պուրնընը
գարըշտըրըր :

11. Մէնտիլին նէյէ գուլանըլտըղընը պիւ-
մէզ իմիշ կիպի հէր եհրէ թիւքիւրիւր :

12. Իսթիւ պաշը քերւի օլտըղը հալտէ միւ-
սաֆիրլիյէ կիտէր :

13. Աղգընա քեաղըտ ալըր չիյնէր , տու-
տագլարը իւզէրինէ կէթիւրիւր , վէ եախօտ եու-
վարլայըպ էօթէյէ պէրիյէ աթար :

14. Տուրմայարագ օթուրտըղը սանտալեայը
օյնատըր :

15. Սէօզ սէօյլէր իքէն պաշընը տա"իմա
սալլար :

16. Գօլլարընը տիզինէ գօր , վէ եախօտ
տիզլէրինի պիրէշտիրիպ էլլէրիյլէ պաղլար :

17. Հէր քէսին էօնիւնտէ այնայա պագար ,
վէ իֆթիխարընը եիւզիւնտէ պէլլի էտէր :

18. Սաշը գարմագարըշըգ իքէն սօգաղա
շըգար :

19. Պօշ շէյլէրէ տէլի կիպի գահգահա իլէ
կիւլէր , վէ եախօտ աղղընը աշըպ հայրան
գալըր :

20. Քէնտիսի իլէ գօնուշանա էլլէրինի ու-
զատըպ , կեահ գօփիճասընը , կեահ եագասընը ,
վէ կեահ էթէյինի թութար :

21. Սա'աթը օլտըղընը պաշգալարա պիւ-
տիրմէք իսթէյօր իմիշ կիպի , տա"իմա սա'ա-

Թընըն քէօսթէյի վէ եախօտ անախթարըյէ
օյնար :

22. Պիր իլահի եա մուղիդա իշիթտիյինտէ,
քէնտի աէ հէման սէօյլէմէյէ եախօտ էլ վէ
այաղըյէ վուրմաղա, վէ պաշընը սալլամաղա
պաշլար :

23. Եանընտա օթուրանլարըն րահաթընը
տիւշիւնմէյէրէք այաղը իլէ անլէրին սանտալ,
եասընը տէփրէտիր :

24. Կիւնէշին ըշըղընա տայանամայօր կիպի
կէօղլէրինի եումար :

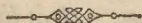
25. Լիւղիւմիլիւ լիւղիւմիլիւ եէրէ օմուղլա,
ըըը սիւքէր :

26. Տարըլտըղը վադըթ այաղընը եէրէ վու-
րուր .

27. Պիր շէյտէն օսանտըղընտա, եախօտ ույ-
դուսը կէտիյինտէ՝ էլիյէ աղղընը դափամա-
յարագ, ույդունսըղ սէսլէր իլէ, ուզուն ու-
ղատիյէ էանէմէյէ պաշլար :

Պա՛ղէն աէ էանէր իքէն դօլլարընը օ եանա
պու եանա ուղատարագ կէրնէշիր :

Սոսլէր : 1. Քիմէ՞ էտէպլի տէնիլիր : 2. Էտէ-
պլին ֆա՛րտէսի նէ՞ տիր : 3—7. Թէրպլիէսիզլիյին
պիր դաշ տիրլիւսիւնիւ սէօյլէ : 8—27. Թէրպլիէ-
սիզ քիմսէ տահա նէլէ՞ր եափար :

ՏԵՐՍ 18

Ճ Ի Ս Մ

Ճիւմ	Քէզալիք	Քէսիֆ	Հաւա
Աֆէրին	Աղաճ	Խայր	Գանատ
Թա'րիֆ	Գուշ	Էվլէթ	'Աֆվ
Կէօզ	Կէօք	Ղայէթ	Ղայրի

Չօհ-է . Պապա , պու կիւն խօճամա «Այ նէ՞ տիր» տէյիւ սօրտում , օ տէ «ճիւմ տիր» տէտիւ : Պու. նէ՞ տէմէք անկլայամայօրում :

Փէրէր . Պէնի տինկլէ , սանա պու շէյի Թա'րիֆ էտէյիւ : Կէօրիւպ տօգունա պիլտիյիմիզ հէր շէյէ ճիւմ տէնիր : Էլինտէքի քիթապը կէօրէ պիլիյօրսըն , էօյլէ իսէ քիթապ ճիւմ տիր :

Չ. Անկլատում :

Փ. Շու Թաշ ճիւմ մի , տէյիլ մի , սէօյլէ պազայում :

Չ. Ճիւմ տիր զանն էտէրիւմ :

Փ. Կէօզիւն կէօրիւյօր , վէ էլին իլէ տէ անա տօգունա պիլիրսին , էօյլէ իսէ պու շէյ ճիւմ օլմագ կէրէք տիր : Քէզալիք աղաճ , վէ իւզէրինտէ տուրան գուշ , վէ ալթընտա օթլայան հայլանլարըն հէփիսի տէ ճիւմ տիր , չիւնքի հէմ կէօրէ պիլիրիզ , հէմ տէ տօգունա պիլիրիզ : Կէլէլիւմ այա : Այլ կէօրէ պիլիւմիսին :

Չ. Էվվէթ, չօգ տէ՞Ֆ'ա կէօքտէ կէօրիւյօրում :
 փ. Անա տօգունա պիլի՞րմիսին :

Չ. Խայր , տօգունամամ :

փ. Նի՞չիւն տօգունամաղսըն : Էկէր անա չօգ
 եագըն օլսայրտըն , շու տուրտըղըն եէրէ տօ-
 գունա պիլտիյին կիպի , անա տա տօգունապի-
 լիր իտին :

Չ. Եագըն օլսայրտում , տօգունա պիլէճէյիմի
 նէտէ՞ն պիլիյօրսըն :

փ. Շու էվի կէօրիւյօրսըն , լաքին պուրատան
 անա տօգունա պիլի՞րմիսին :

Չ. Խայր :

փ. Նի՞չիւն տօգունամաղսըն :

Չ. Ձիրա փէք ուզագ տըր :

փ. Էյլէ իսէ պունա ճիսմ տէնէ պիլի՞ր մի :

Չ. Էվվէթ, տէնէ պիլիր , չիւնքի եանընտա
 օլսայրտում , տօգունա պիլիր իտիմ :

փ. Այ տա պէյլէ տիր . էկէր եանընտա օլ-
 սայրտըղ , անա տօգունա պիլիր իտիք , ամմա
 եանընա վարամայըղ :

Չ. Նի՞չիւն :

փ. Ձիւնքի պիլիմ իլէ այըն արասընտա՝ հա-
 վատան պաչգա պիր չէյ եօգ տըր : Պիլիմտէ
 գանատըմըղ եօգ քի ուչալում :

Չ. Էյի քի խաթրըմա կէլտի , հավանէ՞ տիր :

փ. Հավա տախի ճիսմ տիր :

Չ. Տէմէ , պապա , պու նա՞սըլ օլա պիլիր ,

պէն հավայը նէ կէօրէ պիլիլիմ նէ տէ անա
տօգունա պիլիլիմ :

Փ. Էվվէթ էօյլէ տիր , լաքին հավա սէնին
էլինէ տօգունա պիլիլի :

Զ. Սֆվ էտէրսինիզ , պապա , պէն հավայա
հիչ պիր վազըթ տօգունամատըմ :

Փ. Տօգունամատըն մը . էլինի պանա ուզաթ
(էլինի Է-գէրինէ Է-գէրինէ Դ-շար) : Էլինէ պիր շէյին
տօգունտըղընը տույուլօրմըսըն :

Զ. Էվվէթ , ըիզկեար տօգունույօր :

Փ. Բիզկեար տէտիլիմիզ շէյ հավատան պաշ-
դա պիր շէյ տէյիլ , հավա տըր . անը տա պէն
աղղըմ իլէ սէնին էլինէ իւֆէյօրըմ : Հավանըն
սէնին էլինէ տօգունտըղընը տույտուլ տէյօր-
սըն . էօյլէ իսէ հավա ճիսմ օլմալը : Ամա շու
պէնիմ քէօլկէմէ պագ . կէօրիւյօրմըսըն :

Զ. Էվվէթ , պապա , կէօրիւյօրըմ :

Փ. Քէօլկէ էլէ տօգունըր մը . անը էլինտէ
թութա պիլիլիմիսին :

Զ. Խայր :

Փ. Էօյլէ իսէ քէօլկէ ճիսմ տէյիլ տիր :

Զ. Եա նէ տիր :

Փ. Քէօլկէ պիր շէյ տէյիլ , անճագ քէսիֆ
(այտընլըղը կէչիրմէյէն) պիր ճիսմին արատա
պուլունմասը սէպէպիլէ , իւզէրինէ այտընլըզ
տիւշմէյէն պիր եէր տիր :

Պունու խաթըրընտա սագլա , Հէր կէօրտիլիւն ,

վէ , եազըն օլտըղընտա , հէր տօգունա պիւ-
տիյն շէյ ճիսմ տիր : Կիւնէշ , այ , երլտըղ-
լար , հալա , թօփրագ , սու , հայվան , աղաճ ,
թաշ , պունլարըն ճիւմէսի տէ ճիսմ տիր :

Չ. Պապա , պէն պիր պիւմէճէ եափալմ :

Փ. Սահի՛հ մի . սէօյլէ պաղալմ :

Չ. Օ նէ՞ տիր քի կէօրէ պիլիրիղ , ամմա
տա՛իմա եանըմըղտա եազըն իքէն տէ եինէ
տօգունամայըղ :

Փ. Ա՛ֆէրին : Պու տէտիյն ղալիսա քէօլկէ
տիր :

Չ, էվվէթ, էվվէթ, էյի պիլտին . վարայրմ,
պունու Ղուսիայա սէօյլէյէյիմ տէ անը շաշըր-
տայրմ :

Սո՛ւլէր : Պու չոնուգ խոնասընա նէ՞ սօր-
մուշ իտի : Խոնասը նէ՞ տէմիշ իտի : Չոնուգ նէ՞
տիւշիւնտիւ : Հա՛նկը շէյլէրէ ճիւմ տէնիլիւր : Թաշ-
լար , աղաճլար , գուշլար , վէ հայվանլար ճիւմ մի
տիւր : Ճիւմ օլտըղլարընը նէտէ՛ն պիլլիւսին : Պիր
շէյին ճիւմ օլտըղընը անկլամագ իշիւն անա տօ-
գունմագ լաղըմ մը տըր : Այա տօգունա պիլլիւմի-
յիղ : Էօյլէ իսէ օ ճիւմ մի տիւր : Պիզիմ իլէ այըն
արասընտա նէ՞ վար : Օ տա ճիւմ մի տիւր : Նա՛սըլ
խսպաթ էտէ պիլլիւսին : Քէօլկէ ճիւմ մի տիւր : Նի՛-
շիւն տէյիլ տիւր : Քէօլկէ նէ՞ տիւր : Պա՛ղը ճիւմէրի
զիքը էյլէ : Չոնուգ նէ՞ ույտուրտու :

ՏԵՐՄ 19

ՀԵՐ ԻՆՍԱՆԸ ՍԷՎԻՆ

Պօրճը	Ուսլու	Պաղչէ	Բասթ
Նի՛շիւն	Սահի	Կէօնիւլ	Շիւպէ
Էօյլէ	Չուգուր	Մաթլուպ	Միւնթաճ
Թէրպիյէ	Եարտըմ	Մարկոս	Ինճիթմէք

Չօ՛հ-է . Պապա , սէն պանա՝ «Հէվի ատէմէրի
սէվմէյէ պօրճըսըն» տէտին :

Փէրէր . էվվէթ , օղլում , էօյլէ տէտիմ :

Չ. Լաքին պէն պունու եափամայօրում :

Փ. Նի՞չին եափամայօրսն :

Չ. Նի՞չին օլսուն . շու Մարկոսը թանը՞րսն
եա , պէն անը ասլա սէվմէյօրում :

Փ. Նի՞չին սէվմէյօրսն :

Չ. Չինքի չօգ ֆէնա պիր չօճուգ տըր :

Փ. Էյլէ՞ մի :

Չ. Էվլէթ , Էյլէ տիր : փէք թէրպիյէսիզ
տիր . խօճանըն սէօղիւնիւ տինկլէմէզ , հէմտէ
օ պիր շակիրսլէրի տէյէր :

Փ. Եա՛ , Էյլէ մի . պու փէք ֆէնա պիր խոյ
տըր :

Չ. Իշթէ , պապա , սէն տէ կէօրիւյօրսն քի
պէն անը սէվէմէմ :

Փ. Սէօղիւն պիր տէրէճէյէ գատար սահիհ
տիր , զիրա Յակոբոս տա՞խմա ուսլու վէ էյի
պիր չօճուգ օլուպ , քիմնէյի ինճիթմէք իսթէ-
մէտիյինտէն էլպէթթէ Մարկոսը Յակոբոսը
սէվտիյին գատար սէվէմէզսին : Ֆագաթ՝ Մար-
կոսըն չըգըլմազ պիր չուգուրա տիւշտիւյիւնիւ
կէօրսէն , օրատա գալմասընը՞ մը իսթէրսին ,
եօխսա էլինի ուղատըպ տա սէնին եարտըմըն
իլէ չըգմասընը՞ մը իսթէրսին :

Չ. Էլպէթթէ չըգսըն տէյիւ էլիմի ուղա-
տըրում :

Փ. Փէք էյի . Մարկոսըն պաղչէսինէ պիր
հայվանըն կիրտիյինի կէօրսէն , Էյլէճէ պրա-

գրը կէշէ՞ր միսին , եօխսա անը գօվար , տի-
շարը՞ մը չըգարըրսըն :

Չ. Էլլէթթէ օ հայվանը տիշարը գօվարըմ :

Փ. Մարկոսա ֆէնա խոյլարընը պրագտըր-
մագ , վէ անը չու էյի օլան Յակոբոս կիպի ուս-
լանտըրմագ էլինտէն կէլսէ , կէօնիւլ խօյըղը
իլէ եափմագ իսթէմէ՞զ միսին :

Չ. Էլվլէթ , միւմքին օլսա իտի հէման վա-
գըթ կէչիրմէյէրէք եափար իտիմ :

Փ. Էօյլէ իսէ անա պիր զարար կէլտիյինի
իսթէմէ՞զ միսին :

Չ. Խայր , խայր . էյի օլտըղընը իսթէրիմ :

Փ. Իչի ըասթ կէլտիյինի կէօրսէն սէվինիը
միսին , վէ սէնին եարտըմընա միւհթաճ օլտը-
ղընտա , անա եարտըմ էթմէյէ սէնտէ իսթէք
վա՞ր մը :

Չ. Չիւպհէ Եօգ :

Փ. Իշթէ, էվլատըմ, սէնտէն մաթլուպ օլան տախի պու տըր :

Չ. Ես պապա, պէնիմ անկլատըղըմա կէօրէ, սէն պանա «անը սէվմէլիսին» տէտին :

Փ. Էվլէթ էօյլէ տէտիմ : Պիր քիմսէյի սէվմէք տէր իսէք, մա'նասը պու տըր, Եա'նի անըն խայրընը իսթէմէք, վէ էլիմիզտէն կէլտիյի գատար Եարտըմ էթմէք :

Չ. Սահի՞ն մի :

Փ. Էվլէթ, պունա շիւպհէ Եօգ, լաքին ատէմ սէվմէնին պիր պաշգա թարղը տահա վար, օ տա շու տըր քի, պիր ատէմ էյի, վէ սէվիլմէյէ լայրգ օլտըղը իշիւն՝ անըն արգատաշըղընտան հաղղ էտէր, վէ խօշուտ օլուրըզ : Ամմա պու ճինս մուհապպէթ իլէ անճագ էյի օլանլարը սէվէ պիլիրիզ :

Չ. Էվլէթ, պէն Յակոբոսը իշթէ պէօյլէ սէվէյօրըմ :

Փ. Մարկոս իսլահ օլուպ էյի պիր չօճուգ օլմատըղճա, էլպէթթէ անը պէօյլէ մուհապպէթ իլէ սէվէմէզսին : Ջիրա թէրպիյէսիզ, վէ սէրթ ատէմէրի քիմ սէվէր, Եախօտ անլէրին արգատաշըղընտան քիմ խօշլանըր : Իմտի օ սանա կէլիր տէ, սէնի օյնամաղա տա'վէթ էտէրսէ, նէ Եափարսըն :

Չ. Անա տէրիմ քի, «Սէն ֆէնա խույլարընը

թէրք էթմէլի սին, էյի վէ ուղու օլմալըսըն։”
Պէօյլէ օլմաուրգճա անըն իլէ իւլֆէթ էթմէմ։

Պ. Տէտիյին տօղրու տըր, օղլում։ Սէն պէօյլէ
եափ, վէ պէլքի պու հօլ իլէ անը էյիլիյէ չէ-
վիրէ պիլիրսին։ Օլ զէման պիր խայր էթմիչ
օլըսըն, վէ պունուն իչին խայր իչէմէքտէն
խօյլանան Սէմավի փէտէրիմիզ սէնի սէվէ-
ճէք տիր։

Ս—“—լէր։ Հէփ ատէմէրի սէվմէք կերէք մի
տիր։ Պիր քէօթիւ չօճուղը սէվէ պիլիրմիլիզ։
Մարկոս նա՛սըլ պիր չօճուգ իտի։ Պաչգա չօճուգ-
լարա նէ՞ եափար իտի։ Պու չօճուգ Մարկոսը տար-
տա կէօրսէ նէ՞ եափաճագ իտի։ Անըն էյի օլմասը-
նը իսթէ՞ր մի իտի։ Պիր թէրպիյէսիզ վէ սէրթ
քիմսէյի սէվմէք տէր իսէք, պունու նա՛սըլ անկլա-
մալը։ Պիր տիւրլիւ սէվմէք տահա վար, օ նէ՞ տիր։
Պու չօճուգ՝ Մարկոս թէքրար քէնտիլի օյնամաղա
տա՛վէթ էտէրսէ, նէ՞ տէյիճէք օլտու։

ՏԵՐՍ 20

ԵԱ ՊԻՁ ՆԷ՞ ԵԱՓՄԱԼՈՅԸՁ

Կիրակի	Գալապալըզ	Չօճուգ	Էթրաֆ
Ինճիլ	Յուլհանէս	Պաղըչ	Էֆէնար
Իւչինճիւ	Պէօյիւք	Սէվինճ	Իզահ
Կէօմրիւքճիւ	Ուսուլ	Խաթուն	Եարաւմ

1. Կիրակիներն պիրինտէ էօյլէտէն սօնկրա

պիր խօճա քէնտի շակիրտլէրի իլէ Ղուկաս ին՝
ճիլինին իւշիւնճիւ պապլընը օգույօրլար իտի ։
Պիթիրտիքլէրինտէ՝ պու խօճա քէնտի կիւղէլ
'ատէթի իւզրէ անը թէֆտիր էթմէյէ պաշ-
լատը ։

2. Գալապալըղըն, կէօմրիւքճիլէրին վէ 'աս-
քէրլէրին Գրտան նէհրի գըյըսընտա վաֆթիղ
էտիճի Յովհաննէսէ նիճէ կէլտիքլէրինի, վէ
«Նէ՛ իշլէյէլիմ» տէյիւ սու՛ալ էթտիքլէրինի
անլէրէ իզահ էթտի ։

3. Վադա՛ա վաֆթիղ էտիճի Յովհաննէս
անլէրէ նէ էթմէք լազըմ՝ իտիյինի պէյան էյ-
լէտի, լաքին էկէր «Էւ աւնա պէօյլէ պիր սու՛ալ
սօրարօանըզ, պէն սիղէ շու ճէվապը վէրէրիմ
քի սիզ տախի պաշգալարա Փա՛հտէլի օլա
պիլիրսինիզ, եա՛նի էկէր ճէհտ էտէր իսէնիզ
էյիլիք էտէ պիլիրսինիզ, պէօյիւք օլմազսա,
քիւշիւք պիր էյիլիք օլա պիլիր, վէ պու՛ եինէ
էյիլիք սայըլըր ։»

4. Զօճուզլար պունա պիր շէյ տէմէտիլէր,
Փագաթ խօճա պագըշլարընտան քէնտինի
եանըլմըզ զանն էթտիքլէրինի անկլատը ։ Փէք
աչըզ կէօրիւնիւյօր իտի քի, «էյիլիք էթմէք
էլիմիզտէն կէլմէզ» ֆիքրինտէ իտիլէր, վէ պու-
սէպէպտէն անլէրէ «Ճէհտ էտին, պագալըմ՝
նամըլ օլուր» տէտի ։

5. Քիւշիւք չօճուզլարտան պիրի՛ չէքինէ-

րէք, «Նասըլ ճէհտ էթմէլիլ» տէյիւ սօր-
տու :

6. Խօճա ճէվապ վէրտի քի, «Էօնիւմիւզ-
տէքի հաֆթատա կէօզիւնիւզ աչդ, վէ էլի-
նիզ հազըր օլսուն տա՝ պանա կէլէճէք Կիրակի
խապէր կէթիրին, պագալըմ պիր էյիլիք էթ-
մէք էլինիզտէն կէլմէզ մի :

7. Չօճուզլար «փէք էյի», տէտիլէր :

8. Էրթէսի կիրակի պու չօճուզլար կիւլէր
եիւզ իլէ խօճանըն էթրաֆընա թօփլանտըլար,
օ տախի չօճուզլարա սէվինճ իլէ պագարագ
«Սիմանըզտան անկլատըղըմա կէօրէ, հէփինի-
զին տէ պանա պիր տէյէճէյի օլմալը», տէտի :

9. Հէփիսի պիրտէն «Էվվէթ, էֆէնտիմ, էվ-
վէթ» տէտիլէր. վէ հէր պիրի քէնտի էթմիշ
օլտըղը էյիլիյի սէյլէմէյէ պաշատը :

10. Պիրի տէտի քի, «Անամա զահմէթ օլ-
մասըն տէյիւ պէն հէր սապահ կիտիպ չէշմէ-
տէն պիր տէսթի սու կէթիրմէյի տիւշիւնտիւմ:
Անամ տախի պունուն իչիւն չօդ մէմնուն օլ-
տըղընտան, պունտան պէյլէ պու իշէ տէվամ
էտէճէյիմ :

11. Պիր տիկէրի՝ «Կէօզլէքի տիւմանլանըպ
եազըլարը սէչէմէյէն իթթիյար խաթուն խաթ-
ըմա կէլտի, վէ պու հաֆթա հէր կէճէ անըն
էվինէ կիտիպ ֆիթապը Մուգատտէստէն քէն-
տիսինէ պիր պապ օգուտըմ: Ղալիպա իխ-

Թիյար խաթուն պունտան չօդ թէսէլլի պու-
լուպ, օլ տէրէճէ մէմնուն օլտու քի թա-
րիֆ էտէմէմ” տէտի :

12. Պիր տիկերի տէտի քի, “Պէն տալինէ
էտէճէյիմի տիւլունիւր իքէն սօգազտա պէյ-
ղատէնին պիրի պանա՝ ՚իէլ շու աթըմը թութ՝

տէտի . պէն տէ թութտում : Սօնկրա պանա
չըգարըպ եիրմի փարա վէրտի , պէն տէ պու
փարայը վա՛ղճըլըգ սանտըղընա աթտում :”

13. Պիր տիկէրի տախի “Պէն տախի՝ սէնին
պիղէ տէտիյին կիպի՝ կէօղլէրիմ աչըգ վէ էւ
լէրիմ՝ հազըր օլարագ կիտէր իքէն , պիր չօ
ճուգ էլինտէքի փարայը ղայպ էտիպ , օթսը
մըշ աղլայօր իտի : Պէն տախի Սղլամա , փա
րանը պէն արար , պուլուրում ,՝ տէտիմ , վէ
փարայը պուլուպ էլինէ վէրտիյիմտէ , չօճուգ
կէօղլէրինին եաչընը սիլիպ , սէվինէրէք եօլընա
կիթտի ,” տէտի :

14. Պիր տիկէրի տէ շէօյլէ տէտի , “կէօր
տիւմ քի պիր կինն վալիտէմ չօգ եօրուլմըշ ,
գուճաղընտաքի չօճուգ րահաթսըղ , վէ քէն
տիսի մէճալսըղ իտի : Վալիտէմէ , Զօճուղը պա
նա վէր տէ պիր ազ կէզտիրիպ էյլէնտիրէյիմ ,՝
տէտիմ : Զօճուղը ալտում վէ կէօթիւրիւպ պաղ
շէտէ կէզտիրտիմ , չօճուգ տախի սէվինճինտէն
էօյլէ թուհաֆ սէսլէր չըգարտը քի , խօճա
էֆէնտի , էկէր սիզ տէ իշիթսէ իտինիզ , մութ
լագա խօշունըգա կիտէր իտի : Պիր տէ չօճուղը
թէքրար էվէ կէթիւրտիյիմտէ , վալիտէմի զիյա
տէսիյլէ ֆէրահլը կէօրտիւմ :”

15. Իշթէ պու չօճուգլար պէօյլէ եափտը
լար : Վէ խօճա՝ շակիրտլէրինին պու գատար
չափուք վէ կիւղէլ պիր եօլ իլէ պաչգալարընա

Փա՛խտելի օլմագ ուսուլընը էօյրէնտիքլէրինի
կէօրտիւքտէ, փէք չօգ խօշնուտ օլտու, չիւնքի

ճուգլարըն չիմտիտէն էյիլիք էթմէնին թա-
տընը տլմըլ օլարագ՝ պէօյիւտիւքլէրի զէման
պու եօլտա տէվլամ էտէճէքլէրինէ գանմըլ իտի-

Պու ֆիքրի տախի փէք տօղրու իտի, չիւնքի
Ալլահ՝ Յիսուս Գրիստոսըն էթտիյի կիպի տա՛խ-
մա էյիլիք էթմէյէ չալըշանլարա հէր վագըթ
եարտըմ էտէր :

16. Է՛յ պունու օգույան, « Պէն տէ նէ՞ էտէ
պիլիքիմ՝ » տէյիւ պիւր քէրրէ քէնտինէ սօր :

Սուսէր : 1. Պիր խօճա չակիրտլէրի իլէ նէ՞ օ-
գույօր իտի : 2. Վաֆթիզ էտիճի Յովհաննէսէ կէ-
լէնլէր անա նէ՞ սօրտուլար : 3. Հէր ատէմ էյիլիք
էտէ պիլիւր մի : 4. Պու չօճուզլար նէ՞ տիւչիւնտիւ-
լէր : 6. Խօճա անլէրէ նա՛սըլ եօլ կէօթէրտի : 10.
Անլէրտէն պիլի նէ՞ խապէր կէթիրտի : 11. Իքին-
ճիսի՞ : 12. Պիր տիկէրի՞ : 13. Տէօրտիւնճիւսի՞ : 14.
Էն սօնկրաքի՞ : 15. Քիւչիւք իքէն էյիլիք էթմէնին
նէ ֆա՛խտէսի վար տըր :

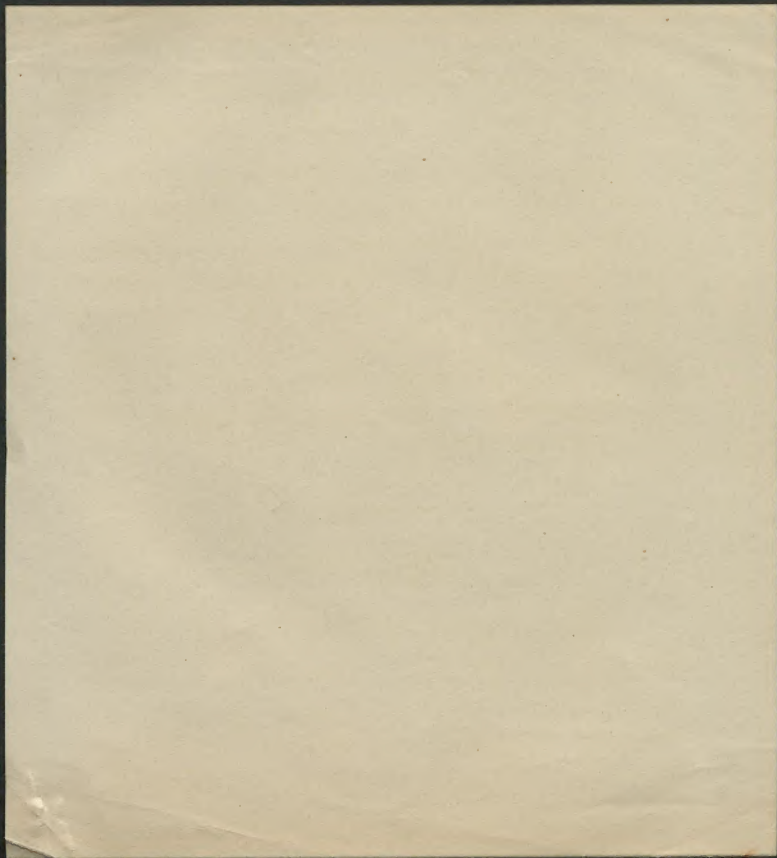
ՏԵՐՍ 21

Հէր իճին Պիր ԿիւճԼիճիՅի վԱՐ ՏԸՐ

Թէճրիպէ	Չէօքմէք	Քէսքին	Էքմէք
Կիւճլիւք	Ավճը	Դայըզ	Մահուուլ
Պէսի	Էօմր	Քիւրէք	Նասիհաթ
Թօփրազ	Քէօլկէ	Աշճը	Մէմուռն

1. Թորոս օն տէօրթ եաշընա կիրինճէ, քէն-
տինէ պիւր սանա՛աթ եախօտ պիւր իշ սէշմէք
իսթէաի :

completing 4000 = 4000 (20000)
4000 = 4000.

2. Տա՛իմա եէշիլիքէր վէ կիւղէլ գօղուլը
չիչէքէր արասընտա եաշամագտան տահա էյի
նէ՞ վար, պէն պիր պաղչէվան օլուրըմ՝, տէտի:
փէտէրի աախի իսթէտիյի կիպի քէնտիսինի
պիր պաղչէվանըն եանընա չըրագլըղա դօտու:

3. Լաքին պիր ազ վաղըթտան սօնկրա էվէ
կէլիպ «Պու նա՛սըլ իշ տիր, տա՛իմա եէրէ

էյիլ'էլի, պա'զէն թօփրագ իւզէրինէ տիզ չէօքմէլի. ատէմին տիզինտէ, էլինտէ վէ պէլլինտէ հալ դալմայօր" տէյիլ շիքեայէթ էտիպ, "պաղչէպանլըգտան օսանտըմ, պաչգա պիր սանա'աթ էօյրէնէճէյիմ," տէտի :

4. Տիւշիւնտիւ, տիւշիւնտիւ, ավճըլըղը պուլտու :

5. "Նէ" կիւզէլ էօմր. ատէմ տա"իմա եէշիլ օրմանլարըն սէրին քէօլկէսինտէ կէզէր տուլուր," տէր իտի :

6. Ավճըլըղա պաշատը, լաքին չօղա վարմաղտան եինէ շիքեայէթ էտէրէք էվէ տէօնաիւ :

7. "Շու սապահըն հավասընա տայանամալօրըմ, չիւնքի պա'զէն նէմ վէ հավա պուլանըգ օլույօր, վէ պա'զէն տէ պիր քէսքին սօղուգ ատէմին եիւզիւնէ վուրույօր, տէտի :

8. Օ զէման պալըգճը օլմաղընիյէթ էթտի :

9. "Փարլագ սու իւզէրինտէ, խաֆիֆ պիր գայըգտա օթուրուալ տիզլէրի եօրուլմայարադքիւրէք չէքմէքտէն, վէ պալըգ իլէ տօրու աղլարը սուտան չըգարմագտան էյլէնճէլի նէօ օլա պիլիր," տէտի :

10. Լաքին պու էյլէնճէտէն տէ թէզ օսանտը :

11. "Սաղըղա եարամաղ պիր սանա'աթ տըր. հէլէ սուտան հիչ խօշլանմամ," տէր իտի :

12. 'Սգըպէթ աչճը օլմագ իսթէտի :

13. «Սանա՛աթ տէտիյին շէյ աշճըլըգ տըր . կերէք պաղչէպան , կերէք ավճը , վէ կերէք պալըգճը , հէփիսի տէ քէնտի էքմէքլէրինին մահ սուլընը աշճընըն պաղընա կէթիըրիլէր , շէօյլէ քի էն էյի լօգմալար տա՛իմա անըն տըր ,»
աէտի :

14. Լաքին պու իշէ պաշլար պաշլամաղ , ան տէն տէ օսանտը , վէ շու շիքեայէթլէ էվէ կէլտի :

15. «Հէր շէյի էյի կիւզէլ , ամմա շու աթէշ իշի պօզար : Սըճագ օճաղըն էօնիւնտէ ատէմ քէպապ օլույօր , վէ եախօտ մում կիպի էրիյիպ՝ պիր տէրի պիր քէմիք գալըյօր :»

16. Թսրոս պիր պէշինճի սանա՛աթ տախի թէճըրիպէ էթմէք իսթէտի իսէ , փէտէրի պրագմատը , վէ պիր ազ սէրթճէ ճէվապ վէրիպ «Մէմնուն պիր հալտէ եաշամագ իսթէր իսէն , մէրտ օլուպ սանա՛աթըն հէր կիւճլիւլինէ տայանմայը էօյրէնմէլիսին : Թօփրաղըն , հավանըն , սույուն վէ աթէշին զահմէթինտէն գուրթուլմագ իսթէմէք՝ տիւնեատան վէ ինսանըգտան չըգմագ տէմէք տիր , զիրա տիւն եատա հէր նէրէյէ կիտէրսէն , պու կիւճլիւլըլէրէ ըաթ կէլէճէքսին : Անլէրին մէնֆա՛աթ վէ զէվգինի չըգարտըղըն կիպի , պա՛ղէն տէ զահմէթլէրինէ գաթլանմալըսըն . սէչտիյին պիր սանա՛աթըն էյի վէ խօշ թարաֆընը տա՛ի :

մա կէօղիւնիւն էօնիրնէ կէթիր քի, սըգընթըւ սընա տա գօլայցճա թէհամմիւլ էտէ պիլէսին :

17. Թորոս փէտէրինին պու նասիրհաթընը թուլթաու, վէ սա'ատէթըու օլտու, վէ անտէն սօնկրա սանա'աթընտան շիքեայէթ էտէն քիմի կէօրսէ, անա ճէսարէթ վէրիպ՝ շէօյլէ տէր իտի.

18. «Տօաթըմ, պանա ինան. պէն չօգ թէճըրիպէ էթտիմ, վէ էյի անկլատըմ քի, կիւճըիւյիւ վէ զահմէթի օլմայան հիչ պիր սանա'աթ եօգ տըր :

Առաւել : 1, 2. Թորոս հաճնկը սանա'աթը էօյրէնմէք իսթէտի : 3. Պունտան նիջիւն օսանտր : 4. Սօնկրա նէ՝ օլմագ իսթէտի : 5—7. Պունու նիջիւն պրագտը : 9. Սէշտիյի իւշիւնճիւ սանա'աթ նէ՝ իտի : 11. Պու նիջիւն քէնտինէ եարամատը : 12, 13. Պունտան սօնկրա հաճնկը սանա'աթը սէշտի : 14, 15. Պունտա տէվամ էթտի՝ մի : 16. Փէտէրի քէնտինէ նէ՝ նասիրհաթ վէրտի : 17, 18. Թորոս պու նասիրհաթը թուլթաու մը :

ՅԵՐՍ 22

ԹԵՄԻՋԼԻԲ

Թէմիլլիք	Մէտհ	Մէքթէպ	Թօփրագ
Դնտինտէ	Շայան	Եազը	Գույու
Իյրէնճ	Պա'զէն	Միւրէքքէպ	Դօվա
Քիր.իւիք	Ստէթ	Տիվիթ	Էսվապ

1. Թէմիլլիք ինսանըն պօյնընա պօրճ օլան շէյլէրին պիրի տիր : Պա'զը քիմսէլէր ինտին.

տէ թէմիղլիք իլէ քերուլիք արասընտա պիր
ֆարգ եօգտըր . եա'նի անէր՝ քերլի տէ օլ-
սալար , թէմիղտէ օլսալար արամաղլար :

2. Հաքին պունլար պիրի պիրինտէն չօգ
ֆարգլը շէյլէր տիր . թէմիղլիք մէտհէ շայան ,
վէ սէփիլիր պիր հալ տըր . ամմա քերուլիք՝
իյրէնիլիր վէ թագպիհ օլունաճագ պիր պէտ
խույ տըր :

3. Թէմիղլիյի սէվէն քիմսէ՝ էլլէրինի , ա-
յազլարընը , եիւզիւնիւ , պիւթիւն վիւճուտի-
նի վէ կիյտիյի էսվապը քերտէն սագլար :

4. Պու պէնտի օգույան չօճուղլար՝ էկէր շիմտիտէն թէ:իղ եաշամաղա 'ատէթ էթմէղլէր իսէ, պէոյիւտիւքտէ տախի քիրլի վէ փիս դալըրլար. պու սէպէպտէն սիղէ, պա'զը ֆա'իւտէլի շէյլէր սէոյլէյէճէյիմ:

Էվլէլա քիրլիլիյին սէպէպլէրինի կէօսթէրէճէյիմ:

5. Գիրլիլիք տիգգաթսըղըգտան իլէրի կէլիր: Պէն մէքթէպտէ եազը եազան պա'զը չօճուղլար կէօրմիւշիւմ քի, անլէր սազընմատըղլարընտան, եազտըղլարը միւրէքքէպլին լէքէլէրի ազըղլարընա, եիւզլէրինէ, էլլէրինէ վէ էթէքլէրինէ պուլաշմըշ իտի. անլէրին եազը եազտըղլարը քեաղըտ վէ օգուտըղլարը քիթապլ էքսէրիյէ միւրէքքէպլ լէքէլէրի իլէ պոյանմըշ կէօրիւնիւր իտի:

6. Էկէր անլէր եազը եազար իքէն գալէմլէրինի տիվիթէ տիգգաթլէ պաթըր'ըշ օլսալար, վէ «Պիր եէրիմէ միւրէքքէպլ լէքէսի պուլաշմաւըն» տէյիւ տիգգաթ էթսէ իտիլէր, պէոյլէ օլմազ իտի:

7. Չօգ չօճուղլար վար քի, մէքթէպտէ օթուրուպ գալգտըղլարը եէրէ պագմաղլար: Օթուրտըղլարը եէրտէ թօզ թօփրագ պուլունտըղընտան՝ էսվապլարը, էլլէրի վէ այագլարը քիրլէնիր:

8. Պա'զը չօճուղլար եօլտա կիտէր իքէն,

տիվարլարա սիւրիւնիւրլէր , սօգազլարտա օ-
թուրուրլար , վէ օլ սէպէպտէն տէ քիրլէնիւ-
լէր :

9. Պա'զը գըղլար վար քի , «էվտէ անաւա-
րըմըզա եարտըմ էտէլիմ» տէյիւ , գապ եըյ-
գամագ , էվ սիւփիւրմէք , գույուտան պիր
գօվա սու չէքմէք կիպի պիր իշ թութարլար .
էյի էտէրլէր , լաքին տիգգաթսըզ օլուալ գօլլա-
րընը վէ էթէքլէրինի էյի սըղամատըգլարըն-
տան էսվապլարը նէ գատար քիրլէնիւր :

10. Պա'զէն , չօճուգլար թա'ամ եէր իքէն՝
սաղընմատըգլարընտան , եէտիքլէրի թա'ամը
իւսթլէրինէ տէօքէրլէր , վէ պա'զըլարը եաղը
էլլէրի իլէ էօթէյէ պէրիյէ սօգուճուրլար , վէ
հէփ սօգուճուրըգլարը եէրլէրի քիրլէտիւրլէր :
իշթէ , չօճուգլար , պուճլար , վէ պուճլար կիպի
տահա նէ գատար չօգ չէյլէր վար տըր քի ,
անլէրտէն սաղընմագ կէրէք տիր :

11. Քիրլիլիք պիր տէ թէրթիպսիզլիքտէն
իլէրի կէլիր : Չօգ չօճուգլար վար քի , եաղը
եազար իքէն տիվիթլէրինի օրթայա , եախօտ
միւնասէպէթսիզ պիր մահալէ գօրլար տա , եա
քէնտիլէրի եա մէքթէպ արգատաչլարը , նասըլ
իսէ անա սօգուճմաղլէ , տիվիթլէրի տէվրի-
լիպ միւրէքքէպ տէօքիւլիւր , էլլէրի վէ էսվապ-
լարը տախի լէքէլէնիւր . լաքին տիվիթին գօն-
մազա մախսուս եէրի օլսա , էօյլէ օլամագ :

12. Պա՛գը չօճուգլար քիթապլարընը պիր ազ օգուտըգտան սօնկրա հիչ կեօղէթմէյիպ աչըգ օլարագ օրթայա աթարլար , վէ օրատա պիր չօգ սուրէթլէ քիրլէնիր : Պունտան մա՛տա, եաշ շէյլէրի գուրու շէյլէրին , քիրլի շէյլէրի թէմիզ շէյլէրին իւսթիւնէ գօրլար , վէ հեփ շէյլէրինի գարմագարըշ պրագըրլար , վէ պու սէպէպտէն անլէր թէզ քիրլէնիպ՝ իշէ եարա մազ պիր հալէ կէլիլլէր :

13. Պա՛գը չօճուգլար կեօղլէրի չափագլը , վէ եէտիքլէրի եէմէք էլլէրինէ վէ աղըզլարընա պուլաշըշ օլարագ մէքթէպէ կէլիլլէր . անլէր սապահտան գալգընճա վէ թա՛ամտան սօնկրա թէրթիպ վէ նիզաֆ իւզրէ էլ վէ աղըզլարընը եըյգամայը 'ատէթ էթմէտիքլէրինտէն , պէյլէ 'այըպլանաճագ պիր հալտէ պուլունուրլար :

14. Քիրլիլիք նէանէլէրին գըյմէթինի պիլմէ մէքտէն իլէրի կէլիր : Էկէր Գէորգ՝ պապասընըն եագընտա ալտըղը եէնի վէ կիւզէլ քիթապըն գըյմէթինի , վէ պապասընըն՝ անըն փարասընը գազանընճայա գատար նէ՝ զահ մէթլէր չէքտիյինի պիլմիշ օլտա իտի , անը պու գատար թէզ քիրլէտիպ իշէ եարամագ պիր հալէ կէթիլմէզ իտի . էկէր Աննա , վալիտէ ոինլին քէնտիսինէ եէնի տիքտիյի ֆիսթանըն գըյմէթինի պիլտէ իտի , չօգ սագընըպ անը

պու գատար թէզ քերէթմէզ խոի :

15. Պիրազ տա քերլիլիքտէն չըգան զարար-
լարը պէյան էտէլիմ :

Քիրէնէն չէյլէրի թէքրար թէմիլլէմէք չօգ
էմէք ու զահմէթէ , վէ մէսարիֆէ միւհթան
տըր : Սիղին սագընմայարագ միւրէքքէպ լէ-
քէլէրի վէ սա"իր չէյլէր իլէ թէզ թէզ քիր-
լէթտիլինիլ էսվապլարը՝ անալարընը նէ՝ գա-
տար չօգ զահմէթ իլէ եըյգայօր . անլէր սըգ
սըգ եըյգանմաղլէ թէզ տէ էսքիյօրլար .

անլէրին եէնիաինի ալմագ իչիւն պապանըզ
նէ՝ գատար զահմէթ չէքէյօր :

16. Քիրլիլիք կէօղէ զայէթ չիրքին կէօրիւ-

նիւր , հէմտէ 'այս տրր : Պիր չօճուգ զայէթ պահալը հսվապլար կիյինսէ , լաքին թէմիզ թութմազսա , հէր քէս անտէն նէֆրէթ էտէր , վէ՝ «Եաղըգ քի պէօյէ հսվապ կիյինմիշ տիր» տէր . լաքին ֆագիր պիր չօճուգ՝ էսքի պէզ փարչալարընտան հսվապ կիյինսէ , վէ եինէ քէնտինի թէմիզ սագլասա , հէր քէսէ կիւզէլ կէօրինիւպ մէտհ օլունուր :

17. Գիրլիլիք վագթը զայս էթտիրիր : Սէն օթուրտըղըն եէրի սագընմատըղընտան քեալըտ փարչալարը վէ սա՛իր չէյլէր իլէ թէզ տօլ տուրըրսըն . օրոյը թէքրար թէմիզլէմէք իչին սիւփիւրմէզսէն 'այս տրր , վէ սիւփիւրսէն վագթըն զայ՝ օլուր : Սա՛իր չէյլէր տախի պէօյէ տիր , անլէրի թէմիզլէմէյէ վէրէճէյին վագթը , տէրսինի էօյրէնմէյէ վէրսէն տահա ֆա՛հտէլի օլմա՞զ մը :

18. Գիրլիլիք սաղլըզա զիյանը տրր : Չօգ տիւրլիւ խասթալըղլար վէ 'իլլէթլէր՝ հսվապըմըզը վէ վիւճուտըմըզը թէմիզ սագլամատըղըմըզտան իլէրի կէլիր :

19. Էսվապընը վէ վիւճուտընը թէմիզ սագլամայան քիմսէ՝ ճանընը տա կիւնահըն լէքէլէրինտէն թէմիզ սագլամայը պիլլէմէզ : Թօզ թօփրագ վէ սա՛իր չէյլէր հսվապըմըզը վէ վիւճուտըմըզը քիրլէթտիյի կիպի , կիւնահլար տախի ճանըմըզը քիրլէտիր , պիզ էկէր կէօ-

ըրևնիւր շէյլէրիմիզի քերտէն սագլամազ իսէք,
կէօրիւնմէզ օլան ճանըմըզը կիւնահտան սագ-
լայամայաճաղըմըզտա շիւպհէսիզ տիր:

Սաւալէր: 1. 2. Թէմիզլիք իւէ քերլիլիք պիւր մի
տիր: 3. Քիւմէ՞ թէմիզ տէրիզ: 4. Չօճուզլար նի-
չիւն թէմիզ օլմալը տըրլար: 5. Քիրլիլիք նէտէ՞ն
կէլիր: 6, 7. Պա՛զը չօճուզլար նէ՞ տիգգաթսըզլըզ
էտէրլէր: 8. Եօլտա նա՛սըլ կիտէրլէր: 9. Գըզլար
նէյէ՞ տիգգաթ էթմէլի տիրլէր: 11. Քիրլիլիյին պաշ-
գա պիր սէպէպի տէ նէ՞ տիր: 12, 13. Պիր չա-
կիրտ քիթապընա վէ թէմիզլիյինէ նա՛սըլ տիգգաթ
էթմէլի տիր: 14. Քիրլիլիյին իւչիւնճիւ պիր սէ-
պէպի նէ՞ տիր: 15—18. Քիրլիլիյին գա՛ջ զիյանը
զիքըր օլունմըշ տըր:

ՏԵՐՍ 23

ՀԱՅՎԱՆԼԱՐԸՆ ՍԱՆԱԹԼԱՐԸ

Սանա'աթ	Փիլիճ	Թիւքի	Գըրլանըճ
Գասալէթ	Գանա'աթ	Պալըզլին	Ուսթա
Թիճարէթ	Անպար	Գարընճա	Մահիր
Գազա	Բէօփէք	Րէնճպէր	Հիւնէր

Բո՛ւքէն. 'Սմուճա, քէրէմ էտիպ պանա պիր
շէյ նազլ էթ տէ՛ էյլէնէյիմ, չիւնքի զայէթ
սըզըլըյօրըմ:

'Սա՛նճա. Լաքին, Բուքէն, էկէր տէտիյին
կիպի չօգ սըզըլըյօրսան, ոէօյլէյէճէյիմէ նա՛սըլ

կերէյի կիպի տիգգաթ էտէ պիլիւսին :

Բ. Օ թարափտան սէն գասալէթ էթմէ , պիր սէօղիւնիւ պիլէ գաչըրմամ . հիչ ատէմ սէնի տինկլէմէքտէն օսանը՞ր մը :

Ս. Փէք էյի , իշիմիզ սէնի էյլէնաիրմէք իսէ , էլէ ալաճաղըմըզ մատտէ տախի էլպէթթէ խօշ պիր մատտէ օլմագ կէրէք տիր . սանա հայ վանլարըն , գուչլարըն վէ պէօճէքլէրին սա նա՛աթը հագգընտա սէօյլէյէյի՞մ մի :

Բ. Նէ՛ տէրսին , սանա՛աթ մը . հայվանլար սանա՛աթ մը իշլէրլէր : Սահի՛հ մի սէօյլէրսին :

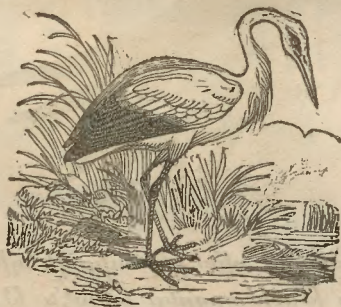
Ս. Շիմտի կէօրիւրսին : Թիւքի՛ թաւուգ թիճարէթիլէ մէշղուլ տըր , հէմտէ ասըլ ուս թասը տըր , նիճէ քի քէօյլիւլէր պաչլարընա կէլէն գազալարտան փէք էյի անկլամըչլարտըր :

Բ. Պունա չիւպհէ եօղ :

Ս. ֆիլիճլերէ տէ դանա՛աթ էթմէյիպ՝ վա-
րըր եաչը օլան թավուգլարըն թիճարէթինէ
տախի կիրիչիր : Դն սէմիզ օլանլարընը թու-
թուպ տա օրմանտաքի անպարընա կէօթիւ-
րիւր :

Բ. Թիլքիտէն մա՛տա պաչգա հա՞նկը հայ-
վանլար սանա՛աթ էտէր :

Ս. Սու քէօփէյի , վէ պալըզին գուշու՝ հիչ
օլթա վէ աղլարը օլմատըղը հալտէ պիլէ պա-
լըզճըլըզ էտէրլէր : Սու քէօփէյի՝ էքսէրիյէ
սույուն ալթընտա քէնտի սանա՛աթըլլէ մէշ-
ղուլ օլտըղընտան չօղլուգ կէօրիւնմէզ , ամմա
պալըզին՝ ինճէ վէ ուզուն պաճաղլարըլէ
ըրմաղըն սըղ եէրլէրինտէ տուրտըղընտան հէր

քէս կէօրէ պիլիր : Ուզուն զաղասընը ՛աճէլէ
իլէ սույա տալտըրըպ՝ չըգարտըղը վազըթ աղ-
ղընտա պիր պալըզ պուլունտըղը կէօրիւլիւր :

Պու գուշուն վէ սու քէօփէյինին պալըգճըլըգ-
էթտիքլէրի ինքերար օլունամազ :

Բ. ինքերար օլունամազ . լաքին սէն սէօյլէմէսէ
իտին , պու շէյ խաթրըմա պիլէ կէլմէյէճէք
իտի :

Պ. Գարընճալար եէվմիյէ ըէնճպէրլիք էտեր-
լէր , վէ իշլէրինտէ տախի փէք զայրէթլի օլա-
րադ՝ իշլէրինէ արզու իլէ կիրեշիւրլէր : Կիթ
հօգլա . պագայըմ՝ անլէրի կիւնտիւղիւն ույ-
գուտա պուլա պիլիճըմի սին :

Բ. էյ , 'ամուճա . տահա վար իսէ սէօյլէ :

Պ. Գըրլանղըճ սինէքճի տիր վէ պիր կիւնտէ
նէ գատար թութաղընը պիլսէն թէ'աճճիւպ
էտէրսին : Սու եիւղիւնտէն ուշուպ կիթտիյինէ
չօգ տէֆ'ա ըասթ կէլմիշ օլմալըսըն : Պու տա
սինէք թութմադ իշիւն տիր :

Բ. Էվլէթ կէօրմիւշիւմ , վէ պէնճէ գըրլան-

ղըճլար տախի գարընճա կիպի դայրէթլի տիրէր։
 'Ա. Գունտուզ՝ օտունճը վէ եափըճը վէ սը-
 վաճը տըր . օ պու սանա՛աթլարըն փէք ուս-
 թասը տըր . տիշի իլէ աղաճլար քէսէր , վէ
 էվլինի եափտըգտան սօնկրա պիր տէ չամուրէ
 անը սըվար :

Բ. Ա' ֆէրին , գունտուզ , ուսթալըգտա հէփ
 պաշգալարընը կէչիյօր :

'Ա. Էշէք արըսը քեաղըտճը տըր . հէմ քէնտի
 քեաղըտընը հիչ պիր քեաղըտճընըն գուլլան-
 մատըղը շէյլէրտէն եափար : Էշէք արըսընըն

եռւմասընը տիգգաթլէ եօգլայաճագ օլսան , հէր եէրի քեաղըտտան եափըրըղընը կէօ թիւրսիւն :

Բ. Տիւնեատա՝ 'աղլըմտան կէչմէյէն 'նէ՝ 'աճայիպ շէյլէր վար իմիշ :

'Ա. Էօթէն գուշլար մուսիգար տըրլար , վէ հիշ պիր մուսիգա՝ անլէրինքի գատար կիւ զէլ օլամազ :

Բ. Գօրգարըմ քի պիթիրէճէքսին :

'Ա. Խայր , գօրգմա : Աթէշ պէօճէյի , վէ գանտիլ պէօճէյի մաշ'ալէճի տիրլէր : Աթէշ պէօճէյինի եազ ազշամլարը չօգ կէօրմիւշ օլ մալը սըն . աթէշինի աշըպ գափայարագ ուշար կէզէր : Գանտիլ պէօճէյի ուշամազ իսէ տէ , օթլարըն արասընտա փարլազ ըշըգ վէրեր :

Բ. Էվվէթ , պունլարը կէօրմիւշիւմ . պու մա շ'ալէճիլէրի ասլա ունութմամ :

'Ա. Պալ արըսը միւհէնտիս տիր . զիրա պու 'իլմին գա'իտէլէրինի օլ տէրէճէ պիլիր քի , էն ազ քէրէսթէ իլէ , վէ էն քիւչիւք եէրէ , էն չօգ շէյ սըղտըրաճագ գապ եափմասընը պիլիր : Տիւնեանըն հէփ միւհէնտիսլէրի պիր եէրէ կէլսէ , անըն եափտըղը կէօղլէրին թէր թիպլինտէն տահա կիւզէլ պիր թէրթիպ պու լամազլար :

Բ. Պալ արըսընըն մա'րիֆէթի՝ պէնիմ զանն էթտիյիմտէն զիյատէ իմիշ :

Ս. Պա՛ղը պէօճէքլէրին իշի իփէք եափմազ
 օլուպ՝ հիւնէրլէրինաէ տիւնեատա պուլունան
 հէփ իփէքճիլէրի կէչէրլէր, զիրա էն պահալը

ճանֆէսլէրին իփէյինի՝ իփէք պէօճէյի չըգա-
րըր : Սէմավի ֆէտէրիմիզ էտնա հայվանլարա
նէ՝ 'աճա'իպ սանա'աթլար պախշ էթմիշ տիր-
ր. Պու կիւն փէք չօգ պիլմէտիյիմ շէյլէրի
էջրէնտիմ :

'Ա. Քէօսթէպէք լաղըմճը տըր, վէ եէր ալ-
թընտա պիր ուսթատան թա'լիմ՝ օլունմըշ կի-
պի եօլլար աչար : Տէնիզ պէօճէքլէրինտէն օլան
հավթիլօս տէնիլէն հայվան՝ կէմիճի տիր, իս-
թէտիյի վազըթ եէլքէնինի աչըպ սու եիւ-
զիւնտէ կէզէր, իսթէտիյի վազըթ գափար,
վէ իսթէտիյի վազըթ տա տէմիր աթար :

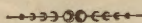
Բ. Պու շէյլէրի պանա պիր քիմսէնին պէօյլէ
աչըգ անկլատաճաղը ասլա խաթրըմտան կէշ-
մէզ իտի :

'Ա. Սէօղիւմիւ պիթիւրմէզտէն չունլարը տա
տէյէյիմ քի, չադալ վէ շահին մահիր ալճը,
սիւլիւք՝ ուսթա ճէրրահ, վէ մայմուն էն հիւ-
նէրլի իփ ճանպաղը տըր :

Բ. Պէրխօրտար օլ, 'ամուճա, ճանըմըն սը-
զընթըսը պիւսպիւթիւն կիթտի, պիր սա'աթ
տահա տինկլէսէմ օսանմամ :

'Ա. Շիմտի սէն պիր շակիրտ հալինտէ չօգ
շէյլէր էօյրէնմէքտէ իքէն՝ սանա չու հասիհա-
թը տա վէրէյիմ քի, սէն տախի էթրաֆըն-
տա սէնտէն ազ պիլէնլէրէ էջրէթմէք իչիւն՝
խօճալըգ սանա'աթընա պաշլայասըն :

Սառլէր : Բուբէն նէ՝ իսթէտի : 'Ամուճասը նէ՝
չէյ հագգընտա սէօյլէտի : Թիլքինին սանա'աթը նէ՝
տիր : Անպարը նէ՝րէտէ տիր : Սու քէօփէյի , վէ
պալըգչինին սանա'աթը նէ՝ տիր : Նա'սըլ իչլէրէր :
Սանա'աթ սահիպի օլան տահա պաչգա նէ՝ հայ-
վանլար զիքր օլունմըշ տըր : Բուբէնէ նէ՝ նասի-
հաթ վէրիլտի :

ՏԵՐՍ 24

ՄԷՐՏԼԻՔ ՎԷ ԳՕՐԳԱԳԼՐԳ

Մէրտլիք	Չէփքէն	Գանուն	Մէտհ
Գօրգազըգ	Մազարրաթ	'Աֆվ	Հայըգ
Յովսէփ	Ղավղա	Ինճիթմէք	Մահճուպ
Մինաս	Սէպէպ	Գապարթմազ	Եանկըշ

1. Պիր կիւն մէքթէպտէ Յովսէփ իլէ Մինա-
սըն արասընտա պիր Ղավղա չըգտը , վէ չօ-
ճուգլարտան պա'ղըլարը տախի Ղավղայը ու-
ղաթմաղա չալըշտըլար :

2. Մինաս՝ հէման չէփքէնի չըգարըպ՝ Ղավ-
ղայա հագըր օլտու , լաքին Յովսէփ Ղավղա
էթմէք իսթէմէզ իտի :

3. Խօճալարը նասըլ իսէ մատտէյի անկլայա-
րազ , Մինասա «Մինաս , պանա սէօյլէ ,
Յովսէփ իլէ նի'չիւն Ղավղա էթմէք իսթէյօր-
սըն» տէյիւ սօրտը :

4. ՄԻՆԱՍ . Պունուն իշխան քի, էֆէնտիմ, էկէր
կէրի չէքիլէճէք օլուրսամ, չօճուզլար պանա
գօրգադ տէրլէր :

5. ԽՈՏԱՍ . Եա՛, էօյլէ իսէ գօրգադ տէնիլմէ,
մէք իշխան քէօթիւ օլան շէյի էթմէյէ ըաղի

օլոյօրսըն . եազը՛գ , Մինաս , եազը՛գ , սէնին
եէրինէ պէն ութանըյօրըմ :

6. Սօնկրա Յովսէփէ տէօնիւպ՝ «Նէ՞ սէպէպ-
տէն Մինաս իլէ զավղա էթմէք իսթէմէյօրսըն»
տէյիւ սօրտու :

7. ՅԻԷԷԷ . Էֆէնտիւմ , չօգ սէպէպլէրիւմ վար :

8. Խ. Սէյլէ , պաղալըմ սէպէպլէրին Նէ՞
իմիչ , քի հազգ հանկընըզըն օլտըղընը պի-
լէրիւ :

9. Յ. Էֆէնտիւմ , սէպէպին պիրի շու քի ,
Մինաս իլէ զավղա էտէճէք օլսամ , էյի պի-
լիյօրըմ քի պիր թարաֆը ինճինէճէք տիր , պէն
տէ պունու իսթէմէմ :

10. Խ. Փէք էյի :

11. Յ. Պիր տիկէրի տէ շու քի , պէն անը
ինճիտէճէք օլտըղըմ հալտէ , էլպլէթթէ անըն
տէ պանա պիր մաղարըաթը տօգունաճագ
տըր :

12. Խ. Անա շիւպհէ եօգ :

13. Յ. Էֆէնտիւմ , պիր տէ շու քի , պիլէ
պիլէ եանկըչ իչ կէօրմէքտէն իսէ , դօրգադ
տէնիլմէյի տահա խօշ կէօրիւրիւմ :

14. Խ. Պու տա փէք ա՛լա :

15. Յ. Պունտան պաշգա պիլիւրիւմ քի զավղա
էթմէք հէմ մէքթէպին գանունլարընա դարչը
տըր , հէմ տէ , Հէփ ատէմլէրի սէվին , վէ պիրի
պիրինիզէ սուչլարընըզը 'աֆիլ էտին' տէյիւ

պույուրան Գուրթարըճըմըղըն թէնպիհէրինէ տախի գարչը տըր :

16. Խ. Պէնճէ, ղավղա էթմէմէք իչիւն կէօս, թէրտիլին սէպէպլէր, սէնտէ Մինաս իլէ ղավղայա տուրարագ ղալիպ կէլմէքտէն տահա գիյատէ մէրտիք օլտըղընը մէյտանա չըգաւըլօր :

17. Չօգ տէֆ'ա խըրսընըղը ղապթ էտիպ տէ, հագգը գաղանմագ իչիւն խայլի զահմէթ լաղըմ օլուր, Ֆագաթ մահճուպըղ իլէ ղայրիլէրին 'այպլամասընա տայանմագ՝ խըրսա կէլիպ տէ ղավղայա կիրիշմէքտէն տահա մէտհէ լայըղ տըր :

Մատեն. 1. Պու իքի չօճուղարըն իամլէրի նէ՞ իտի : Պաշգալար պունլարըն արասընտա նէ՞ չըգարմաղա չալըշտըլար : 4. Մինաս նի՛չիւն ղավղայա հաղըրլանտը : 9—15. Յովսէփին կէրի տուրմասընա սէպէպլէր նէ՞ իտի : 16. Խօճա անա նէ՞ տէտի : 17. Պէօլէ վագըթտա էն էյի եօլ հա՛նկըսը տըր :

ՏԵՐՄ 25

ՄԵՐՏԼԻՔ ԻԼԷ ԳՕՐԳԱԳԼԸԳ (Դապա'տը)

Հաֆթա	Ճէսարէթ	Ֆագիր	Մէրտիվէն
Գազա'էն	Էնճամ	Իխթիյար	Գուճագ
Խաթուն	Եիլիթ	Տիւման	Փէնճիրէ
'Ալէվ	Իֆթիխար	Տէր'ազապ	Արգատաշ

1. Ագտեմքի տէրստէ զիբրի կէչէն մատտէ նին իւզէրինէ պիր հաֆթա գատար կէչտիք տէն սօնկրա՝ գազա՞էն պիր ֆագիր իխթիյար գարընըն էվի թուլթուշտը :

2. Հէր նէ հալ իսէ, պու խաթուն՝ ճանընը կիւճ հալ իլէ գուրթարա պիլտի, լաքին քէն տինին թօրունը օլան քիւչիւք պիր գըզ վար իտի, քի իւսթ գաթտա եալընըզ ույույօր իտի, վէ 'ալէվլէր տախի հէման անա եագլաշմագ տա իտի :

3. Մէքթէպ շակիրտլէրինտէն պա'զըլարը եարտըմա գօշտըլար իսէ տէ, նէ եափաճագլարընը պիլէմէտիլէր : Չօճուղը աթէշտէն գուրթարմաղա հիչ պիրի ճէսարէթ էտէմէտի :

4. Էնճամ ճէսուր պիր չօճուգ կէլիպ' ույուլան քիւչիւք գըզըն թէհիքէսինի անկլատըղը կիպի տիւման իչինտէ գալընշ օլան տար մէր տիվէնլէրտէն եօգարըյա ֆըրլատը :

5. Տէր'ագապ պու ճէսուր չօճուգ, քիւչիւք գըզ գուճաղընտա օլտըղը հալտէ փէնճէրէնին էօնիւնտէ կէօրիւնտիւ, վէ աշաղըտա տուրան պիր ատէմին էլինէ գըզը ուսուլ իլէ պրագըր վէրտի, վէ քէնտիսի տէ պիր եօլ պուլուպ էնտի :

6. Լաքին օլ գըզը աթէշտէն գուրթարան ճէսուր չօճուգ քի'մ իտի : Կէչէնտէ մէքթէպտէ զուհուր էտէն զավղայա հաղըր տուրան չօճուգ

մի իտի : Խայր , պիր չօգ շակիրտին գօրգագ տէտիյի Յովսէփ իտի :

7. Պու Ֆէտաքեարլըգ վէ պու գատար ճէ սարէթ՝ հէփսինին ՚ինտինտէ Յովսէփին ի՛թի պարընը արթըրտը : Պունտան սօնկրա արթըգ հիչ պիր քիմսէ անըն ճէսարէթլի օլտըղընա շիւպհէ էթմէտի :

8. Էրթէսի կիւն չօճուգլար՝ Մինաս վէ Յովսէփ տէ պէրապէր օլարագ՝ չայա եըյգանմաղա կիթտիլէր :

9. Ֆագաթ Մինաս եիւզմէք պիլմէզ , վէ չայըն իսէ՝ գըյըսընտան մա՛տա հէր եէրի տէ ըին իտի : Մինաս եինէ ճէսարէթ էտիպ՝ սույա կիրտի , վէ պիր ազ իլէրի կիթտիքտէն սօնկրա , սու պօյունը աշմաղա պաշլատը :

10. Պիչարէ չօճուգ «Ամա՛ն , պօղուլըյօրը՛մ , պօղուլըյօրը՛մ» տէյիւ պաղըրտը :

11. Յովսէփ իսէ էյի եիւզմէք պիլտիյինտէն հէման սույա աթըլըպ եարտըմընա եէթիչտի , վէ Մինաս պօղուլմագ իւզրէ իքէն՝ էլինտէն թուլթուպ չէքէրէք՝ սաղ սէլիմ գըյըյա չը գարտը :

12. Եանկըն մասլահաթը Յովսէփին մերտ լիլինի կէօսթէրտի իսէ տէ , պու պօղուլմագ վագըր՝ասը քէնտի արգատաշլարընըն գալպին տէ անըն ճէսարէթլի պիր չօճուգ օլտըղընը տահա աչըգ պիր թարզտա մէյտանա գօտու :

13. Մէքթէպէ տէօնտիւքլէրինտէ՝ հէփ շա-
կիրալէր եիւքսէք սէտա իլէ՝ “Եաշասըն Յով-
սէփ” տէյէրէք անը գարչըլատըլար :

14. Պունուն իւզէրինէ խօծալարը շէօյլէ սէօյ-
լէտի . “Պագըն Յովսէփին պու կիւզէլ հարէ-
քէթինէ : Պօշ եհրէ իֆթիխար էթմէք մէրտ-
լիքտէն նէ՝ գատար ուզադ օլտըղընը պունտան
էօյրէնին :

15. Տօղրույը էթտիյի իչինն ազար իչիտէ-
ճէյինի պիլէրէք՝ եինէ տօղրույը էթմէքտէն
չէքինմէյէն քիմնէ աւել Դեր օլուր : Պաշգալա-
րընը քէնտիսինէ կիւլտիւրմէմէք իչինն տօղ-
րույը իչլէմէքտէն չէքինէն քիմնէ իսէ կէրչէք-
տէն Գօրգադ տըր :

Սահմանք . 1. Նէ՝ գազա վուգու՝ պուլտու : 2.
Իւսթ գաթտա ույույան քիմ իտի : 4, 5. Օ նաճըլ
գուրթուլտու : 6. Բիմ գուրթարտը : 8. Էրթէսի
կինն նէ՝ օլտու : 9. Բիմ ազ գալա պօղուլըյօր ի-
տի : 11. Նաճըլ գուրթուլտու : 12. Յովսէփին պու
հարէքէթի արգատաշլարընա նաճըլ կէօրինտիւ :
14. Խօծա անլէրէ նէ՝ տէտի : 15. Ասըլ մէրտ քիմ
տիր : Կէրչէքտէն գօրգադ տէյիւ քիմէ՝ տէնիր :

ՏԵՐՄ 26

ԷՕՑԻՒՆԷՆ ՉՕՃՈՒԳԼԱՐ

էօյիւնմէք	Տիւպէր	Թէլէֆ	էտնա
փէնար	Գունտուրա	Եռմշագ	էօթէ
էսվապ	Կիյնմիշ	Պահալը	Նահագգ
Կիւզէլ	Կէօրմէք	Թըրթըլ	Թիւքի

1. Քիւչիւք պիր գըզ իլէ քիւչիւք պիր օղլան՝ սու քէնարընտա չիչէքլէրին արասընտա օթուրմըշ օլտըգլարը հալտէ, քէնտի էսվապլտըրը իչին էօյիւնէրէք գօնուշըյօրլար խտի :

2. Օղլան «Հէլէ պագ, նէ՛ կիւզէլ պիր եէնի ֆէսիմ, նէ՛ տիւպէր պիր մալի չուխա եէլէյիմ, վէ փանթալօնըմ, վէ նէ՛ ա՛լա պիր չիֆթ եէնի գունտուրամ վար : Պէնիմ կիպի կիւզէլ կիյնմիշ պիր ատէմ կէօրմէյօրըմ» տէտի :

3. Գրչ տախի «Սահլի՛հ մի սէօյլէյօրսըն , պանա կէլիր քի պէնիմ կիյտիյիմ սէնինքին տէն տահա կիւղէլ տիր , չիւնքի ֆիսթանըմ իփէք տիր . վէ քիւրքիւմէ պագ , նէ՛ հոււմագ տըր . էլպէթթէ պէնիմ էսվապըմ չօգ պահալը օլմալը ,» տէտի :

4. Օղլան տախի «Հէր նէ գատար օլսա պէնիմքի գատար պահալը օլամագ եա ,» տէյիւ ճէվապ վէրտի : Օ արատա եանլարընտաքի օթլար արասընտան պիր թըրթըլ պէօճէյի չըգտը , վէ անէրէ շէօյլէ տէտի . «Սէսինիդի քէսին , հիչ պիրինիզին տէ էսվապը իչիւն էօյիւնէճէք պիր եէրի եօգ տըր . զիրա կիյտիյինիզ էսվապլար զաթէն գուլլանըլմըչ , եա՛նի սիզին խօր պագտըղընը սա՛իր հայվանլարա էսվապըգ էթտիքտէն սօնկրա սիզինէ լինիզէ կէչմիչէր տիր :

«Նէ՛ տէրսինիզ , օ իփէք էվվէլա պէնիմ կիպի պիր պէօճէյին էօրթիւսիւ իտի :

5. Պունու իչիտիր իչիթմէզ օղլան «Պագ , հանըմ էֆէնտի , պունա նէ՛ տէրսին ,» տէտի : Էօթէտէն տէ պիր թիւքի կէլիպ՝ «Օլ քիւրք՝ վագթըլլէ պիզիմ սօյըմըզտան պիրինին էսվապը իտի , լաքին պիչարէյի նահագգ եէրէ թէլէֆ էտիպ էսվապընը ալմըչսընը ,» տէտի :

6. Օղլան տախի , «Կէօրտի՛ւն մի , հանըմ էֆէնտի , պէնիմ էսվապըմը նէ թըրթըլար կիյմիչ , նէ թիւքիլէր ,» տէտի :

7. Ֆազաթ օրատա օթլանան պիր գոյուն պունու իշխտինճէ շէօյլէ սէօյլէտի . «էվվէթ էօյլէ տիր , սէնին էսվապըն տախի պիր վա գըթ պէնիմ սօյըմտան պիրիսինէ էսվապըգ էթմիշ տիր . Ֆէսինի տէրսէն՝ ֆիլան եէրին .քէ չիլէրի թիֆթիք վէրտի տէ անտէն եափըտը : Պունտան մա՛տա գըրտաքի տօսթլարըմը , եա՛նի սըղըրլարը պօղաղլատըլար տէ էթինի սիզէ եէմէք եափտըգտան սօնկրա , տէրիսինտէն տէ սանա գունտուրա եափտըլար :

8. Էօյլէ իսէ պուրատա էսվապ իշին էօյին՝ մէք տիվանէլիք օլտըղընը էօյրէնին , չիւնքի էս վապըմըղը էլէ կէչիւմէք իշին էն էտնա հայ վանլարա միւհթաճըղ , վէ պունլար օըմասա իտի , բահաթըմըղա գուլլանմագ իշին Ալլահըն պիզէ վէրտիյի ՚իլմ վէ մա՛րիֆէթին խայրընը տախի կէօրմէյէճէք իտիք :

Ա—"—լէր . 1. Իքի չօճուգ պիր սու քէնարընտա նէ՞ շէյ հազգընտա գօնուչույօրլար իտի : 4. Հա՞ն կըսընընքի տահա պահալը իտի : Իփէք նէտէ՞ն օլուր , եախօտ քիմ հափար : 5. Բիւրք նէ՞ տիր : 7. Չուրա նէտէ՞ն եափըլըր : 7. Եին նէտէ՞ն հասըլ օլուր : 7. Սըղըրլարըն պիզէ նէ՞ ֆա՛խտէսի վար : 8. Պաչգա հայվանլարըն տախի պիզէ պիր խըտմէթի , եա ֆա՛խտէսի վա՞ր մը :

ՏԵՐՑ 27

ԵԱՂԱՌԻՐ ՏԱՆԵԼԵՐԻ

Եաղմուր	Պուղտայ	Տանէ	Նիյէթ
Մասալ	Քէտէր	Քեա՛չքի	Պուրուն
Թարլա	Պուլութ	Չիֆթճի	Հիքեայէ
Մուգայլէտ	Ուֆագ	Գարար	Եալընըզ

1. Վազթըյէ պիր չիֆթճի պուլունուպ՝
պիր պէօյիւք թարլասը վար իտի : Անը սիրիւպ
պուղտայ էքտի . սօնկրա տախի պու թարլայա
չօգ մուգայյէտ օլուր իտի , չիւնքի չօլուգ չօ-
ճուղընըն եէյէճէյի իչիւն կէօզիւնիւ պու թար-
լայա տիքմիշ իտի :

2. Լաքին հէր նէ գատար չապալատը իսէ
տէ , եաղմուր օլմատըղընտան պուղտայըն սօ-
լուպ դուրումաղա պաչլատըղընը կէօրտիւ , վէ
«Պու թարլատան պիր շէյ ալամայաճաղըմ»
տէյիւ գօրգմաղա պաչլատը :

3. Պունուն իչիւն չօգ քէտէրլէնէրէք հէր
կիւն թարլայը կէօրմէյէ կիտէր իտի , վէ եազ-
մուր նէ՞ զէման եաղաճագ տէյիւ կէօզլէրի
տա՛իմա պուլութլարտա իտի :

4. Պիր կիւն իւմիտսիզ պիր հալ իլէ կէօյէ
տօղրու պագար իքէն , եիւքսէքտէ կէօրիւլէն
պուլութտաքի իքի ուֆագ եաղմուր տանէլէրի
անը կէօրտիւլէր :

5. Պիրի՝ « Պագ շու չիֆթճիյէ, հալինէ ա-
ճըյօրըմ. չօգ զահմէթլէր չէքտի, չիմտի տէ
պուղտայ թարլասը հէման գուրույօր: ֆեաշ-
քի անա պիր էյիլիք էտէ պիլէմ», տէտի :

6. Տիկէրի՝ « Էվվէթ, լաքին սէն եալընըզ
պիր քիւչիւք եաղմուր տանէսի սին, էլինտէն
նէ՞ կէլիր, պուղտայըն պիր սափընը պիլէ ըս-
լատամազըն », տէտի :

7. Օ իսէ « Էվվէթ, սահիհ տիր, պէօյիւք
պիր իշ կէօրէմէմ. լաքին հիշ օլմազսա պիր ազ
օլտուն չիֆթճիյի ֆէրրահլանտըրա պիլիրիմ եա.
իշթէ պէն էլիմտէն կէլէնի էտէճէյիմ » տէտի :

8. Էօթէքի տախի՝ « Պէն տէ կիտէրիմ, վէ
չօգ պիր ֆա՞իտէ էտէմէզսէմ տէ պարի էյի
պիր նիյէթիմ օլտըղընը կէօթէրիլիմ եա .
իշթէ կիտէյօրըմ » տէտի :

9. Պունուն իւզէրինէ եաղմուր տանէլէրի
աշաղը էնտիլէր : Պիրի՝ չիֆթճինին պուրնընա,
վէ տիկէրի՝ պիր պուղտայ սափընա տիւշտիւլէր:

10. Չիֆթճի փարմաղընը պուրնընա կէօ-
թիւրէրէք՝ « Սմա՞ն, պու նէ՞ տիր, եաղմուր
տանէսի՞ մի : Նէ՞րէտէն կէլտի : Ս,յ, ա,յ, եազ-
մուր եաղաճագ », տէտի :

11. Իլք տանէլէր թարլայա էնէր էնմէզ՝
պաշգա պիր տանէ տախի, « Էկէր սիզ կիտէյօր
իսէնիզ, իշթէ պէն տախի կէլիրիմ », տէյիպ՝
օ տա պաշգա պիր սափ իւզէրինէ տիւշտիւ :

12. Պու արատա , պիր չօգ եաղմուր տանէլէրի քէնտի տօսթլարընըն նէյէ տա"իր գօնուշ տըղընը անկլամագ իչիւն պիր եէրէ թօփլան մըշլար իտի :

13. Պուղտայր սուլայըպ' չիֆթօնի սէվին տիրմէք իչիւն, էվվէլքի տամլարըն կիթտիյինի կէօրտիւքլէրինտէ , իչլէրինտէն պիրի' "Սիզ պէօյլէ խայրլը պիր իշէ կիտէյօր իսէնիզ, պէն տէ կիտէրիմ," տէյիպ օ տախի էնտի :

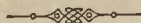

14. Էթթէտէն եաղմուր տանէլէրի պիրէր պիրէր, "Պէն տէ," "պէն տէ", վէ "պէն տախի", տէմէյէ պաշլատըլար , վէ պէօյլէճէ պիր զանի եաղմուր եաղըպ' պուղտայ տօյունճայա գատար սուլանտը: Պիր ազ վագըլթ սօնկրա էքին եէ.

Թիշտի, վէ սահիպի կէնիշ պիր խարման գուր-
տու : Օլ էքինին պէոյլէ կիւզէլ օլմասընըն սէ-
պէպի, իւք եաղմուր տանէսինին քէնտի էլին-
տէն կէլէնի էսիրկէմէմէսի իտի :

13. Սէվկիւլիւ չօճուզլար, «Էլիմիզտէն պէօ-
յիւք պիր իշ կէլմէզ», տէյիւ էյիլիյէ ճէհտ
էթմէքտէն չէքինմէյին : Էլինիդտէն նէ կէլիրսէ
հէման անը էտին : Մէլէքլէր պիլէ գուտրէթ-
լէրինտէն զիյատէ պիր չէյ եափամաղլար :

Ս—ալլէր : Պու նէվ' հիքեայէյէ նէ՞ տէնիլիր :
Ճէվապ . Մասալ տըր : Մասալ նէ՞ տիր : Ճէվապ .
Հիսսէ գափմազ իչիւն վէ եախօտ էյլէնճէ իչիւն
սէօյլէնիլէն պիր հիքեայէ տիր : 1. Չիֆթճի թար-
լասընա նէ՞ եափտը : 2. Կիտէ կիտէ պուզտայը նա՞-
սըլ օլտու : 2, 3. Քէնտիսի նէ՞ հալէ կէլտի : 3. Պիր
եաղմուր տանէսի նէ՞ տէտի : 7. Նէ՞ եափմաղա գա-
րար վէրտի : 9. Պիրինճիսի նէ՞րէյէ տիւշտիւ : 11—
14. Սօնու նա՞սըլ օլտու : 13. Պու տէրստէն նա՞-
սըլ հիսսէ գափուլըր :

ՅԵՐԾ 28

Ա Ր Ս Լ Ա Ն

Արսլան	Հարրէ	Պազըշ	Շէգազ
Հէյպէթլի	Տէօրթ	Եիւրիւլիւշ	Կէօքս
Եիւքսէք	Օմուզ	Խուսուս	Հիսսէ
Մինթազա	Րէնք	Եանագ	Եըրթըճը

1. Արսլան՝ հայվանլար արասընտա էն հէյ-
պէթլի պիր հայվան տըր : Պա՛ղըլարընըն եիւք-

սէքլիյի իբի վէ ուզունըղը տէօրթ արչըն գա-
տար օլուր իսէ տէ, 'ատէթա եիւքսէքլիքլէրի
պիր պուչուգ արչըն գատարը օլուր: Տիշիսի՝
օլ գատար իրի օլմազ:

2. Արալանըն ըէնկի սարը, պագըչը սէրթ,
եիւրիւյիւշիւ աղըր, վէ սէսի գօրգունճ տըր:
Լէհճէսի էնլի օլուպ՝ պա'ղըլարըն զան-
նընճա ինսան չէհրէսինէ պէնղէր: Պօյնու իւ-
զէրինտէ տախի սըգ վէ ուզուն պիր եէլէսի
օլարագ, քէնտինէ եագըչըղիւ պիր հէյ'էթ
վէրիր:

3. Թէփէսի, շէգագլարը, եանագլարը, չէ-
նէսինին ալթը, սըրթը, կէօքսիւ, օմուզլարը,
վէ պաճագլարընըն արգա թարաֆը՝ ուզուն
թիւլիւ օլուր: Լաքին վիւճուտինին հէփ սա'իր
եէրլէրի գըսսա թիւլիւ օլուր:

4. Տիշէրի գավի վէ քէսքին օլուպ , փէն-
չէլէրի քէտինինքինէ պէնզէր : Կէօղէրի աթէշ
կիպի փարլար , վէ էօլտիւքլէրինտէ տախի եինէ
կէօղէրի սօլմազ :

5. Եէյէճէյինի արամաղա կէճէ չըգար , վէ
ըասթ կէլտիյի հէր հայվան իւզէրինէ հիւճոււմ
էտէր : Արսլան հայվանլարն փատիշահը թէս-
միյէ օլունուր :

6. Էն ազղըն արսլանլար Աֆրիգանըն մին-
թազա ի հարրէ սէմթլէրինտէ պուլունուրլար :
Օլ գըլթ'անըն տահա սէրին սէմթլէրինտէ , վէ
եախօտ եիւքսէք տաղլար թէփէլէրինէ եազըն
եէրլէրտէ պուլունան արսլանլար՝ էնկին մա-
հալլէրտէ օլանլար գատար հէյպէթլի տէյիլ
տիր :

7. Արսլան զայէթ ազղըն իսէ տէ , քէնտի
թապի'աթընտա ինսանտան պիր գօրգու օլ-
տըղընտան , եարալը եախօտ աճ օլմատըգճա
ատէմէ սալտըրմազ , վէ փէշինէ չօգ տիւշտիւք
լէրի եէրլէրտէ ճէսարէթի կիթտիքճէ ազալըր :

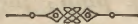
8. Արսլանըն թապի'աթընտա կէօրիւլէն պու-
թէպէտտիւլաթ թէրպիյէ իլէ վահշիլիյինի
թէրք էտիպ՝ ատէմէ ալըշա պիլէճէյինի կէօս-
թէրիյօր , վէ ալըշտըղը տախի վար տըր . զիրա
չիմտի՝ չօգ եէրտէ եապանի հայվան պէսլէյէն-
լէր վար քի , անլէր արսլան իլէ հէմ օյնարլար ,
հէմ տէ պիր սուչը օլմայարադ անը ազարլար :

լար, արսւան իսէ պունլարըն հէփսինէ թէհամ միւլ էտէր :

9. Եինէ տէ արսւան՝ քիպար պիր հայվան տըր : Հէմ սէրթլիյինի հէմ ինսաֆընը՝ չօգ քէրրէ իսպաթ էթմիշ տիր : Նիչէ տէֆ՝ա եէ սին տէյիւ էօնիւնէ հայվանլար աթմըչլար տէ, քէնտիսի անլէրին ճանընա գըյմայըպ՝ եանըն տա գալմալարընա, վէ քէնտի եէյէճէյինտէն անլէրէ տէ պիր հիսսէ չըգարմաղա ըազի օլ տըղը կէօրիւմիւշ տիր :

10. Արսւանը պաշգա եըրթըճը հայվանլար տան այըրան պիր կիւզէլ թապի՝աթը տա շու տըր քի, աճ գալմատըգճա, սատէ քէնտի քէյֆի իչիւն պիր հայվանը փարէլէմէզ, հէմ տէ քէնտինէ քեաֆի օլաճագ շէյտէն զիյատէ թէլէֆ էթմէզ :

Առաջինը : 1. Պաշգա հայվանլարա նազարէն արսւանտան էօթիւրիւ նէ՞ տէնիւմիշ տիր : Հէյալէնի նէ՞ տէմէք տիր : 1, 2. Արսւանըն պէօյիւքլիւյիւ նէ՞ գատար օլուր : 2—4, Րէնկի, կէօթէրիչի, վէ պաշգա խուսուսլարը հազգընտա նէ՞ տէնիւմիշ տիր : 5. Եէյէճէյինի արամաղա նէ՞ զէման չըգար : 7. Ատէմէ տալի հիւճոււմ էտէր մի : 8. Ինսանա ալըշա պիլիւր մի : 9, 10. Արսւան հազգընտա տահա նէ տէնիւմիշ տիր :

ՏԵՐՍ 29

ԱՐՍԼԱՆ ՀԻՔԵԱՅԵՍԻ

Աֆրիգա	Գավուշմագ	Անսրզըն	Սլամէթ
Ճէնուպի	Կէտիք	Սարփ	Սիվրի
Տէօնիւշ	Տիւշմէն	Տիւշմէն	Ատէմ
Գարանլըգ	Շափգա	Քէնար	Քէտի

1. Վագթըլէ Աֆրիգանն ճէնուպի թարաֆընտա պիր գաշ արգատաշ ավա չըգարլար։ Իյլէրինտէն պիրի՝ էյլէտէն սօնկրա գարանլըգ պասմատան կէրի տէօնէճէյինի վա՛տ էտէլէք եանլարընտան այրըլըր։

2. Լաքին պու ավճը՝ տէօնիւշտէ եօլընը շաշըրը վէ օրթալըղը տախի գարանլըգ գափլար։ Պիր տէ կէօրիւր քի ուղագտան ճէսիմ պիր արսլան՝ արգասընա տիւշմիւշ, կէօղիւքէնտիսին իւթիւնտէ՝ եավաշ եավաշ իպինի գօլլայօր։

3. Արսլանն թապլի՛աթընա աշինա օլտըղընտան, պու ատէմ արսլան կէլիպ անսրզըն իւզէրինէ սըչրամագ իչիւն՝ կէճէնին գարանլըղընը պէքլէտիյինի անկլար։

4. Հէման տէօրթ թարաֆա պագըպ՝ պիր գուրթուլաճագ եօլ արամաղա պաշլար։ Էյլէնէճէք վագըթ եօգ իտի, լաքին, արսլան ճէսարէթ ալըպ տէ՛ աճէլէ էտէրէք քէնտիսինի

տահա զիյատէ տարա կէթիրմէսին տէյիւ ,
ատէմ՝ նէ գաչար վէնէ տէ պիր գօրգու 'ալա
մէթինի կէօսթէրիր :

5. Պէօյլէ գուվվէթլի պիր տիւլմէնտէն նա
սըլ օլուր տէ գուրթուլուրմ տէյիւ տիւլիւ
նէրէք կիտէր իքէն՝ կէօզիւնիւ գալտըրըպ՝ է
նիշ թարաֆը սարսի գայալար իլէ տօլու տէ
րին պիր ուչըում կէօրիւր :

6. Եօլու օլ թարաֆա չէվիրիր, վէ պիր եօլ
իլէ արսլանը տէքէ կէթիրսին տէյիւ տիւլիւ
նիւր իտի : Իմտի պիր թագըմ չալըլար արա
սընտան կէչէրէք թամամ ադչամ գարանլը
ղընտա օրայա եէթիչիր :

7. Արտընա տիւչէն տիւլմէնտէն կիղլէնէճէք,
վէ եախօտ անըն կէլէմէյէճէյի պիր մահալ
պուլմագ իչիւն՝ ուչըումըն քէնարընա վարըպ
օրալարը պիր էյիճէ կէօզտէն կէչիրիր :

8. Պէօյլէ տէօրթ եանա պագըպ տուրուր
իքէն, հէման օլտըղը եէրին ալթ եանընտա ,
ուչըումըն քէնարընտան պիր գաչ արչըն ա
չաղըտա , իւսթիւնտէ ատէմ տուրա պիլիր
պիր կէտիք գայա օլտըղընը կէօրիւր , վէ ու
զուն տէյնէյին եարտըմըյլէ օրայա էնիպ կիգ
լէնիր :

9. Սօնկրա , չափգասընը վէ էսվապընը չը
գարըպ՝ օլ տէյնէյին պաչընա կէչիրիր վէ
գայանըն քէնարընտան եօգարը տօղրու թու

Թար, չէօյլէ քի արսլան կէլտիյինտէ կէօրէ պիլին :

10. Ավճը օրայա եհրլէշիր եհրլէշմէզ, արսլան կէօրինիւր, վէ, քէտի ավընա սըչրամաղտան էվվէլ էթտիյի կիպի, քէնտի գարնը իւզէրինէ եավաշ եավաշ սիւրինէրէք շափգա իլէ էավապա տօղրու եագլաշմաղա պաշլար :

11. Արասը պէշ ալթը արչըն գալըր գալմազ, արսլան շափգա վէ էավապը ատէմ զանն էտէրէք, պիւթիւն գուվլէթի իլէ անըն իւզէրինէ սըչրար, լաքին, օ սըչրայըշ էօլիւմինէ սէպէպ օլտու :

12. Աղզընա եալընըզ էավապ կէչիպ ուշբումտան պաշ աշաղը տիւշէր, վէ աշաղտաքի սարփ վէ սիվրի գայալար իւզէրինտէ փարչա փարչա օլուր :

13. Չավապը ատէմ պիւթիւն կէճէյի օրատա կէչիրտիքտէն սօնկրա, սապահլայըն գալգըպ՝ կիւճպէլա արգատաշլարընա գավուշա պիլմիշ տիր :

Ս.—"ալլէր : 1. Պու ատէմլէրին ավա չըգտըղը եէր նէրէսի իտի : 2. Անլէրտէն պիրինին պաշընա նէ՞ կէլտի : Անըն արգասընա նէ՞ տիւշտիւ : 3. Անկլատըղընա կէօրէ արսլանըն ֆիքրի նէ՞ իտի : 4—9. Անը նի՞ճէ ալտաթտը : 10—12. Արսլանա նէ՞ օլտու : 13. Օ ատէմ արգատաշլարընա գավուշտօ՛ւ մը :

ՏԷՐՍ 30

ԵԱՂՄՈՒՐ

Կէօք	Կէօզ	Մատտէ	Մուժլադ
Եաղմուր	Խօրթում	Իսպաթ	Շարթ
Հինտիսթան	Էֆքեար	Խուսուս	Թէնճէրէ
Շիւպհէ	Շասթրա	Գարար	Գատէհ

Աթիտէ պուլունան միւքեայէմէ Հինտիս-
թանա կիթմիշ պիր էվրօփալընըն՝ օրալը պիր
ատէմ իլէ Եաղմուր հագգընտա սէօյլէշտիքլէ-
րինին սուրէթի տիր :

Էլբօֆու . Եաղմուր նէ՞ տիր :

Հինու . Կէօքտէն էնէն սու տըր :

Է. Օ սույու կէօք մի հասըլ էթմիշ տիր :

Հ. Խայր :

Է. Եա նա՞սըլ եափըլըր :

Հ. 'Սճա"ի"պ. սէն պիլմէ՞զմիսին :

Է. Պէն 'ազըլմճա պիլիրիմ, լաքին շիմտիքի մէրամըմ՝ եազմուրըն նասըլ վիւճուտէ կէլ տիրի հազգընտա սէնին էֆքեարընը անկլամագ տըր :

Հ. Փէք էյի, էյլէ իսէ սէյլէյէյիմ : Եազմուր՝ Հինտրանըն (✕) ֆիլինին խօրթումընտան ֆըշգըրան սու տըր :

Է. Սահիհ մի՞. եազմուր հազգընտա ասլա իշիթմէտիյիմ եէնի պիր 'իլմ օլմալը պու : Շիմտի շունու անկլամագ իաթէրիմ քի, պունսլ նա՞սըլ իսպաթ էտէ պիլիրսին :

Հ. Պու խուսուստա էյրէնտիյիմ վէ սիզէ տախի սէյլէյէ պիլէճէյիմ շու գատար տըր քի, պիղիմ կուրումըզ (✕✕) պանա պէյլէ սէյլէտի :

Է. Կուրունըն պէյլէ տէմէսինտէ պիր սէ պէպ օլմալը, եա՞ : 'Սճէպա կուրու Հինտրանըն ֆիլինի քէնտի կէօզիւ իլէ կէօրմիշ միտիր :

Հ. Խայր, խայր. ֆիլի պուլութլար էօրթ-

(✕) Հինտրա՝ Հինտիսթանլարըն գալինճէ, կէօք կիւրիւթիւսիւնին, շիմէյին, գասըրզանըն վէ եազմուրըն իւլահը տըր :

(✕✕) Կուրու՝ Հինտիլէրին տին խօճասը տըր :

միւշ օլտըղընտան անը քիմնէ կէօրէմէզ :

Է. Էօյլէ իսէ սիզին կուրունըզ էօյլէ պիր
ֆիլ օլտըղընը նէ՞րէտէն անկլամըշ :

Հ. Անա շիւպհէ իսթէմէզ. շիւնքի Շասթ-
րա (*) պէօյլէ պույուրույօր :

Է. Էօյլէ՞ մի . մատտէյի շիմտի անկլայօրըմ :
Եաղմուր ֆիլին խօրթումընտան կէլիր տէյիւ
սէօյլէտիինէ սէպէպ՝ կուրունըզըն «Շասթրա
պէօյլէ պույուրույօր,» տէմէսի տիր :

Հ. Էվվէթ, Թամամ էօյլէ տիր. զիրա քէն-
տի կէօղիւմ իլէ կէօրմէմիշ իսէմ տէ, կուրու-
մըզ պանա՝ Շասթրատա պէօյլէ եաղըլը տըր՝
տէտիյի իչիւն ինանըրըմ, զիրա Շասթրա հէր
նէ տէրսէ կէրչէք տիր :

Է. կէօրիւյօրըմ քի, եաղմուր հազգընտա
կուրունըն սանա էօյրէթտիյի շէյլէր, պիզիմ
տիյարըմըզտա պիզիմ կուրումըզըն էօյրէթ-
տիյի շէյլէրտէն չօգ ֆարգըլ տըր : Պիզիմ էօյ-
րէնտիյիմիզի անկլայըպ սիզին էօյրէնտիյինիզէ
եան եանա կէթիրմէք իսթէ՞ր մի սին :

Հ. Էվվէթ, չօգ իսթէրիմ :

Է. Սիզ փիրինճի գայնատըր իքէն՝ Թէնճէ-
րէտէն նէ՞ չըզար :

Հ. Տիւման, եախօտ պուզու :

(*) Շասթրա՝ Հինտիլէր մէզհէպինին շարթլարընը պէյան
էտէն պիր քիթապ օլուպ՝ անա կէօքտէն նազիլ օլմուշ
նազարըլէ պազարտը :

Է. Թէնճէրէնին աղզընա գուրու պիր գափագ գօնուր իսէ, գափագտա նէ՞ հասըլ օլուր :

Հ. Գափագ եաշարըր .

Է. Նէտէ՞ն եաշարըր :

Հ. Տիւման եախօտ պուղուտան :

Է. Փէք էյի . գափաղըն իւզէրինտէ հասըլ օլան եաչըգ կիտէ կիտէ նէ՞ օլուր :

Հ. Զօղալտըգճա, տամլա տամլա տէօքիլիւր :

Է. Փէք ա՛լա . էօյլէ իսէ շու պուղու տէտիյիմիզ՝ զաթընտա նա՛սըլ օլմալը, գուրու մը, եաշ մը :

Հ. Էլպէթթէ եաշ օլմալը :

Է. Պու եաչըգ նէտէ՞ն հասըլ օլուր :

Հ. Թէնճէրէտէքի սուտան օլմալը :

Է. Պուղու տէտիյիմիզ շէյ սուտան ֆարգըլ՝ պիր շէյ մի տիր :

Հ. Խայր, էֆէնտիմ :

Է. Նէտէ՞ն պիլտին :

Հ. Զիւնքի գափաղըն իւզէրինէ թօփլանաւրագ եինէ էվլէլքի կիպի սու օլույօր :

Է. Պէօյլէ իսէ պուղունըն տա թէնճէրէտէքի սուլուն պիր գըսմը օլտըղընա գարար վէրտի՞ն մի :

Հ. Էվլէթ, Էլպէթթէ էօյլէ օլմալը :

Է. Էօյլէ իսէ, պուղունըն թէնճէրէտէքի սուտան այրըլըպ տա եօգարը չըգմասը նէ՞ սէպէպտէն տիր :

Հ. Զանն էտէրիմ քէնտիլիյինտէն պէօյլէ
օլույօր :

Է. Պիր ազ տիւշիւն պագալլըմ. էլինտէ սօ-
ղուգ սու տօլու պիր գատէհ թուլթարսան՝
անտէն պուղու չըգա՞ր մը :

Հ. Խայր, էֆէնտիմ :

Է. Խմտի գատէհտէքի սօղուգ սու իլէ, փի-
րինճի փիշիրէն սույըն Ֆարգը նէ՞ տիր :

Հ. Պիրի սօղուգ, վէ տիկէրի սըճագ տըր :

Է. Փէք էյի. անը սըճագ եափան նէ՞ տիր :

Հ. Նէ՞ օլաճագ, էլպէթթէ աթէշ տիր :

Է. Էօյլէ իսէ, կէօրտիւյիւն պուղու՝ սօղուգ
սուտան տէյիլ, անճագ աթէշտէ ըսընմըշ սը-
ճագ սուտան հասըլ օլուր : Խմտի պու նէ՞
տէմէք տիր :

Հ. Տէմէք օլույօր քի, սույու ըսըտարագ
պուղու հալինէ կէթիրէն շէյ աթէշ տիր :

Է. Փէք էյի. եազըն սըճագ թօփրաղըն իւ-
ղէրինէ պօլ պիր եաղմուր եաղըպ՝ արգապըն-
տան տա կիւնէշ տօղարսա, նէ՞ կէօրիւլիւր :

Հ. Տիւման, եախօտ պուղու :

Է. Նէ՞րէտէն չըգար :

Հ. Ըսլանմըշ օլան թօփրագտան :

Է. Նէ՞րէյէ կիտէր :

Հ. Կէօյէ տօղրու չըգար :

Է. Փէք ա՛լա՞. ֆագաթ եօգարըսը սըճագ-
մը տըր, սօղուգ մը տըր :

Հ. Ղայէթ սօղուգ օլմալը . չիւնքի Տէրփիշ-
էր տէյօրլար քի , * Հիմալայա տաղը թէփէ-
սինտէ կանճ նէհրինին չըգտըղը եհրէ եազըն ,
սուլար թաշ կիպի տօնար :

Է. Եաշ թօփրագտան հասըլ օլան պուղու՝
հավանըն օլ սօղուգ սէմթլէրինէ չըգտըղընտա
նէ՞ օլուր :

Հ. Թէնճէրէտէն չըգան պուղու գափաղըն
իւզէրինտէ տամլա օլտըղը կիպի , զանն էտէ-
րիմ քի , եօգարը չըգան պուղու տախի սու
քէսիլէրէք ուֆագ ուֆագ տամլա օլմասը լա-
ղըմ կելիր :

Է. Էօյլէ պիր չօգ ուֆաճըգ տամլալար պիր-
լէչիպ յիւ տամլա օլուրլար իսէ , օլ հալտէ հա-
վատա գալըրլա՞ր մը :

Հ. Խայր , էլպէթթէ աշաղը տիւշէրլէր :

Է. Փէք կիւզէլ . կէօքտէն էօյլէ պիր չօգ
տամլալար տիւշէր իսէ անա նէ՞ տէնիր :

Հ. Նէ՞ տէնէճէք , եազմուր տէնիր :

Է. Իշթէ եազմուրըն մէյտանա կէլմէսի
հազգընտա , պէն պիզիմ կուրումըլտան պէօյլէ
էօյրէնտիմ :

Հ. Պու սէօյլէտիյինիզ 'ազլա նէ՞ գատար
եազըն , թապի'աթա նէ՞ գատար ույըլուն տըր ,

(*) Հիմալայա՝ Հինտիսթանըն շիմալընտա պիր սըրա եիւճէ
տաղլար տըր :

ասըլ սահիհի տէ պու օլմալը . պէն իսէ նէ-
լէ՛ր տիւշիւնիւյօր իտիմ :

Է. Էկէր սէօյլէտիքլէրիմ կէրչէք իսէ, Շասթ-
րանըզըն սէօյլէտիյի շէյլէր նէ՛րէտէ գալըր :

Հ. Էյ , Շասթրանըն եանկըշ օլտըզընա ար-
թըգ շիւպհէ գալմայօր : Եա՛ Շասթրա Ալլահ-
տան օլմամալը , եա եօղ իսէ, Ալլահ եանկըշ-
մըշ օլմալը :

Սոսուլէր : Պիր Էվրօփալը՝ Հինտլիյէ նէ՞ սօր-
տու : Հինտլի եաղմուր հագգընտա նէ՞ էֆքեարտա
իտի : Կուրու օլ ֆիլի կէօրմի՞ւշ մի իտի : Եօգար-
տա ֆիլ վար իտիյինէ նէտէ՞ն ինանըյօր իտի : Էվ-
րօփալը եաղմուրըն ասընը նա՛սըլ թա՛րիֆ էթտի :
Պուղույու եէրաէն եօգարը չըգարան նէ՞ տիր : Չը-
գան պուղու եօգարըքի հալատա նէ՞ օլուր : Էվրօ-
փալընըն սէօգիւ տօղրու տէյի՛ւ մի իտի : Հինտլի
նէ՞ էֆքեարա կէլտի :

ՏԵՐՍ 31

ՍՕՅՐԱՏԱ ԹԵՐՊԻՑԵՍԻԶԼԻԲ

Պարտագ	Դաշըգ	Հագըրտը	Հօգմա
Քէնար	Չէնէ	Չօրպա	Տօյմագ
Սօֆրա	Տուտագ	Թիւքրիւք	Մէյվէ
Իլիք	Իւֆլէմէք	Իսթիֆրաղ	Խամուր

1. Թէրպիյէսիզ ատէմ թա՛ամ եէր իքէն
աղզընը փէք չօգ տօլտուրուր՝ վէ եախօտ աղ-

զը հայէ տօլու իքէն լազըրտը հտէր , վէ աղ-
զընտան , եանընտա օթուրանլարըն եիւզիւնէ
թա'ամ գըրընթըլարը սըչրատըր :

2. Սու իչմէզտէն աղզընը սիւմէզ , պարտա-
զըն քէնարընա տուտագլարընըն չէքլի չըգար ,
վէ եախօտ սույու՝ աղզը տօլու իքէն իչէրէք՝
աղզընտաքի թա'ամըն պիր գըսմընը պարտա-
զա տէօքէր :

3. Գաչըղը աղզընա սըղտըրամայաճագ գա-
տար տօլտուրուր :

4. Էքմէք փարչասը իլէ փարմագլարընը սի-
լէր վէ սօնկրա տա անը աղզընա աթար :

5. Էէմէք իչիւն քէնտիւնէ հէրնէ վէրիլիրսէ
աղզընա կէօթիւրմէզտէն էվվէլ պիր քէրրէ
գօգլար :

6. Եէտիյի եէմէյի աղզընա գուլագլարընա
գատար պուլաշտըրըր , վէ էկէր եէտիյի շէյ
սուլու իսէ , չէնէսինտէն ագըտըր :

7. Քէմիյին իլիյինի չըգարմագ իչիւն եա
սօֆրայա վուրուր , եա կիւրիւթիւ իլէ քէմիյի
էմէր :

8. Անընը , կէօզլէրինի , վէ պուրնընը փէշ-
քիր իլէ սիլէր , վէ անը եաղլը , եախօտ թէր-
տէն եաշ պիր հալտէ թէքրար էօնիւնէ աչար :

9. Սանըրսըն սօֆրայը էօնիւնտէն գափա-
ճագլար կիպի , սըճագ թա'ամլարըն սօղումա-
սընը պէքլէմէյէրէք չօրպա գաչըղընա գուվ-

վէթիճէ իւֆլէյիպ չօրպայը եաննտաքիլէրին
 իւզէրինէ սըչրատըր , վէ եախօտ գաշըղըյլէ
 չօրպա գապընը գարըշտըրըր :

10. Եէր իքէն տուտագլարընը գափամազ,
 վէ ազզընտա նէ՛ վար նէ՛ եօգ՝ հէփսինէ կէօս-
 թէրիր :

11. Եէմէք եէտիյինի աալա տիւշիւնմէյէրէք՝
 թիւքիւրիւր, եախօտ պուրնընը սիլէր, վէ պա՝-
 զէն տէ օթուրանլարըն մի՛տէսինի պուլանտը-
 րաճագ լազըրտըլար սէօյլէր :

12. Շայէտ ազզընա խօշլանմատըղը պիր չէյ
 կէլտիյինտէ , ուսուլ իլէ վէ սէսսիզճէ չըգար-
 մագ եէրինէ, իսթիֆրազ սէսի իլէ չըգարըր ,
 վէ հէր քէսի իյրէնտիրիր :

13. Պիր գաշ կիւնտէն պէրի թա՛ամ կէօր-
 մէմիշ կիպի, տօյմազ կէօզ իլէ եէր :

14. Խօշլանմատըղը թա՛ամլարը իլէրի սիւ-
 ըրէրէք, եէմէք իսթէյէնլէրի տախի թիթսին-
 տիրիր , վէ էլ հասըլ անլէրի եէմէքտէն մէն՝
 էտէր :

15. Թա՛ամըն սույունը գաշըգ իլէ իչմէք
 եէրինէ, սահան իլէ իչէր :

16. Էքմէյի էլիյլէ գօփարըպ եէյէճէք եէր-
 տէ ըսըրարագ եէր . վէ եախօտ սօնկրատան
 վազըթ զայպ էթմէմէք իշիւն, էքմէք լօգմալա-
 րընը էվվէլտէն հազըրլայըպ եանընա եըղար :

17. Քէմիքլէրի կէմիրիպ եա եէրէ, վէ եա-

խօտ սօֆրանըն ալթընա աթար :

18. Էօնիւնէ խօշանմատըղը պիր թա'ամ կէթիրաիքլէրինտէ, իւզէրինէ թէրս թէրս պա-
գարագ կէրի վէրիր :

19. Էքմէյին իչինտէն կիւլլէլէր եափըպ' սօֆրատա քիմլէր իլէ թէքլիֆսիզ իսէ անլէրէ աթար :

20. Սօֆրատա՝ մէյվէ վէ շէքէր իչինտէն հէր նէ կիւզէլ շէյ պուլուրսա , 'էօմրինտէ կէօրմէմիշ կիպի էվէ կէօթիւրմէք իչիւն ճէ-
պինէ տօլտուրուր :

21. Չօրպա իչէր իքէն կիւրիւթիւլիւ իչէր :

22. Էքմէք, եա պաշգա պիր նէսնէ իգթիզա էթտիյինտէ, եավաշճա, եա պիր իշարէթլէ անկլատաճագ եէրտէ, պաղըրարագ իսթէր :

23. Պիր թէփսի իլէ եէմիշ, խամուր իշի, եա պաշգա հէր նէ կէթիրիրլէր իսէ, հաղըր պու-
լունանլարըն հէփիսինտէն զիյատէ լիյագաթը օլան անճագ քէնտիսի տիր կիպի, իչինտէն էն իրիսինի, եա էն ա'լասընը սէչէր :

24. Սէվտիյի թա'ամլարը ութանմայարագ պիրէր պիրէր սայար . զավա'լը, ինսանըն եա-
լընըզ եաշամագ իչիւն եէմէք եէտիյինի տիւ-
շիւնմէյէրէք՝ եալընըզ թա'ամ եէմէք իչիւն եաշայօր զանն էտէր :

25. Միւսաֆիրլիքտէ պիլէ, պիր թա'ամըն գուսուրընը եա կէօզիւ իլէ եա սէօզիւ իլէ

պէյանն էտէր . հալ պու քի՝ էվ սահիպի պիլէ
եէմէքտէ գուսուր պուլսա , միւսաֆիրին գու-
սուր պուլմաղա սէլահիյէթի եօգ տըր :

26. Լազըրտը թա՛ամ իւզէրիննէ չէվրելտիք-
տէ , սէօյլէմէտիյի չէյ գալմաղ :

ՏԵՐՍ 32

ԷՕՐԻԻՒՄՃԵՔ ՊԷՕՃԵՅԻ

Էօրիւմէք	Եռւմչադ	Ինսաֆարդ	Գըսսաճ
Պէօճէք	Թիւյ	Գուսուր	Տուղադ
Զիրքին	Ղալիպա	Այրգ	Զէհիր
Փարլադ	Մուհաֆաղա	Մէճպուր	Մէչհուր

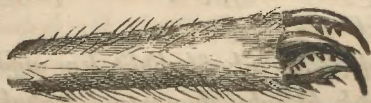
1. Շու քիլիմին իւզէրինտէն գօշան չիրքին
պէօճէյի էօլտիւրիւ վէր : Ամմա տուր . անըն
գաչ տանէ փարլադ կէօղիւ օլտըղընը , վէ սըր-
թընտա փէք եռւմչադ վէ ինճէ թիւյլէր օլտը-
ղընը հիչ տիւչիւնտի՛նն մի : Ղալիպա հիչ տիւ-
չիւնմէմիշտին , եօղ իսէ անա պէօյլէ ինսաֆ-
արղըդ էթմէզ իտին :

2. Էօրիւմէք պէօճէյինին եա ալթը եա սէ-
քիզ թանէ կէօղիւ վար տըր : Իքիսի՛ արդայա
պաղմադ իչիւն՝ օ թարաֆա տէօնիւք տիր .
իքիսի էօնէ , վէ պաղի գալանը տա՝ հէր
պիրի պիր եանա պաղմադ իչիւն տիր : Կէօղ-
լէրինին գափաղը օլմաղ , անճադ՝ ճամ կիպի

տուրուր սերթ պիր նէսնէ իլէ գափլանմըշ տըր քի, կէօղլէրինի մուհաֆաղա էթտիքտէն մա՛տա կէօրմէլէրինէ տախի եարտըմ՝ էտէր :

3. Էօրիւմճէք պէօճէյինին՝ նէ սէպէպտէն պու գատար կէօղլէրի օլտըղընը պէլքի անլա՛մազ իսթէրսին։ Պունուն չօգ սէպէպի վար տըր։ Պիր սէպէպի շու քի, կէօղլէրինի պիղիմքի կիպի հէր իսթէտիյի թարաֆա չէվիրէմէտիյինտէն, հէր կէօզ՝ սալթ էօնիւնէ կէլէն շէյի կէօրիւր։ Պաշգա պիր սէպէպի տէ շու տըր քի, էօրիւմճէք պէօճէյինին տիւշմէնի չօգ օլտըղընտան, չափուգ կէօրիւպ էլլէրինտէն գուրթուլմագ ի՛չիւն՝ քէնտինէ չօգ կէօղլէր վէրիւլիշ տիր :

4. Պունտան մա՛տա, պա՛զը էօրիւմճէքլէր լաղըմ՝ օլան եէյէճէյի ավլամագ իչիւն զայէթ ալըգ վէ ույանըգ պիր հալտէ պուլունմաղա մէճպուր տըր . օլ սէպէպտէն՝ սինէք եա պաշգա պէօճէք չափուք կէօրմէք իչիւն չօգ կէօղլէրէ միւհթաճ տըր :

5. Պաշընըն էօն թարաֆընտա՝ ուճլարը գա-
վի վէ քէտի թըրնաղը կիպի իքի ուֆագ գըս-
սաճը վար : Գըսսաճընըն պիր ազ ալթ թա-
րաֆընտա պիր ուֆագ տէլիք օլուպ՝ անտէն
զէհիրլի պիր սու չըգարըր , քի պու զէհիր
էքսէրիյա ինսանա չօգլուգ զիյան էթմէզ իսէ
տէ , ավլատըղը պէօճէքլէրի հէման տօգուն-
տըղը անտէ թէլէֆ էտէր :

6. Էօրիւմճէյին թա՛ամը էքսէրիյա սինէք
տիր , վէ քէնտինին անլէրի գօվալայըպ թու-
թա պիլմէք իչին գանատը օլմատըղընտան ,
պիր ազ եախօտ պիր տուզագ գուրար , քի
օրայա տիւշէն սինէք պիր տահա գուրթուլա-
մազ :

7. Պու տուզաղը սինէքլէրին չօգ կէլիպ կէ-
չէճէյի , եախօտ չօգ պուլունաճաղը եէրլէրէ .
մէսէլա , էվլէրին քէօչէլէրինէ , փէնչէրլէրին
իքի եանընա , վէ տըշարըտա աղաճլարըն տալ-
լարը արասընա գուրար :

8. Աղը միւնասիպ պիր եէրէ գուրտըգտան
սօնկրա էօրիւմճէյին իքինճի իչի՝ անա տիւշէն
պէօճէյի թուլթուպ էլինտէն գաչըրմամադտըր :
Պու մագսէտ իլէ էլինէ պիր սինէք պիլէ կէչ-
մէզ իսէ , հաֆթալար վէ ալլարճա սապը էտէ
պիլիր , չիւնքի էօրիւմճէք պէօճէյի տախի
պէօճէքլէրտէն սա՞իր նիչէլէրի կիպի աճլըղա
տայանմատա մէշուր տըր :

9. Էօրիւմճէք պէօճէյի կէրէք հիւճուժ վէ կէ-
րէք քէնտիսինի մուհաֆաղա էթմէքտէ էմնալ-
սըզ օլարադ՝ քէնտինտէն օն գաթ պէօյիւք օլան
պէօճէք վէ պա՛ղէն տէ գուչլարը թէլէֆ էտէ
պիլիր : Շէտիտ զավղաւան սօնկրա եարալարը
փէք թէզ էյիլէշիր : Վէ այագլարընտան պիր
դաշը պիլէ գօփսա հիշ վաղիֆէ էթմէյէրէք
գօփտըղը եէրտէն, պօյտա վէ ուզունըգտա
էվլէլքի կիպի պիր այագ չըգարըր :

10. Պէօճէքլէրի արաշթըրմաղա փէք չօգ-
մերագը օլան րօմէր իսմինտէ մէշուր Ֆրան-
սըզ՝ էօրիւմճէք պէօճէյինին թէլինի իփէք եէ-
րինէ գուլլանըպ, անլէրտէն ֆա՛խտէլի պիր
շէյ հասըլ էթմէք մերամըլլէ, սլունլարտան
պիր իսայլըճա թօփլատը. վէ մախսուս թա՛ամ
եէտիրմէքլէ պիր չօգ վագըթ անլէրի տիգգաթ
իլէ պէպէտի :

11. Հէրնէ գատար տիգգաթ էթտի իսէ տէ,
մագսէտինէ էրէմէյէճէյինի չափուք անկլատը-
ղիրա էօրիւմճէքլէր 'ատէթա թա՛ամլարընը
եէմէք եէրինէ պիրպիրլէրինի եէրլէր իտի :

12. Մէզքիւր րօմէր եինէ իշինէ տէվամ
էտիպ, պին զահմէթլէրլէ պիր չիֆթ էլտիվէն
եափըլճադ գատար էօրիւմճէք իփէյինի էլէ
կէթիրտի, լաքին թէքըրար պիր տահա պու
թէճըրիպէյէ կիրիշմէտի. զիրա հիսապ էտէրէք
անկլատը քի, եիւզ տիրհէմ էօրիւմճէք իփէյինի

վեյտա եթմէք իշին՝ գըրդ պինտէն զիյատէ
էօրիւմճէք պէօճէյի լազըմ՝ օլույօր :

Սո՛ւլէր . 1. Էօրիւմճէք պէօճէյինին գա՛ն կէօզիւ
օլուր : 2. Պիր պազըշտա գա՛ն թարաֆա պազա պի-
լիր : 3, 4. Նէտէ՛ն պու գատար կէօզիւ վար տըր :
5. Պաշընտանէսի՞ վար : 6. Նէ՛ հէր : 6. Անլէրինա՞-
սըլ թութար : 7. Ազընը նէ՛րէլէրտէ եափար : 8. Ադ
պիթտիքտէն սօնկրա նէ՛ հափար : 9. Այազլարը
գըրըլըրսա նէ՛ օլուր : 10. Մէշհուր Բօմէր նա՛սըլ
թէճրիպէ էյլէտի : 11. Մէրաւընա էրէ պիլտի՞ մի :
12. Պիր չօգ դահմէթտէն սօնկրա էլինէ նէ՛ կէշտի :
12. Նէյի՛ հիսապ էթտի :

ՏԵՐՍ 33

ՊԻՐ ԳԻՍԷ ԱԼԹՈՒՆ

Վազըթ	Ֆազիր	Տիքիշ	Խաթուն
Ֆամիլեա	Շէհր	Ըսընմագ	Փիրինճ
Իպարէթ	Խըտմէթքեար	Սէփէթ	Գահվէ
Գօնշու	Էֆէնտի	Մէմնուն	Քիսէ

1. Վազթըյլէ, պիր աուլ գարը իլէ տէօրթ
չօճուգտան իպարէթ ֆազիր, ամմա սա՛ատէթ-
լի պիր ֆամիլեա վար իտի : Չօճուգլարըն իւշիւ
օղլան վէ պիրի գըզ իտի : Շէհրտէն տըշարը
չիֆթլիքտէ օթուրտըզլարը սէպէպտէն , եա-
գըն գօնշուլարը օլմայըպ՝ էն եազընը քէնտի-
լէրտէն եարըմ սա՛աթ ուզագ իտի :

2. Էջլէ շէհրտէն ուզադ վէ թէնհատէ օթուրմագ՝ էթրաֆընտա վէ եագընընտա տօսթ

վէ ագրապա օլարագ շէհր իշինտէ օթուրմագ տան չօգ ֆարգըլ տրը : Լաքին տէտիյիմ կիպի պու ֆագիր դարընըն գօնշուսը եօգ իտի :

3. Պունլարտան եարըմ սա՛աթ գատար ու ղազտա՝ պիր գօնագտա ղայէթ ղէնկին պիր առէմ օթուրուր իտի , քի պիր գարըսը վէ պիր գըզընտան պաշգա քիմնէսի եօգ իտի : Գըզ՝ փէք մէրհամէթլի վէ թաթլը տիլլի պիր գըզ օլտըղընտան , շու ֆագիր խանէնին եա նընտան հէր կէշտիյինտէ , օլ սահիպսիզ չօ ճուգլարա պիր ազ փարա վէրիր , վէ չօգ քէրրէ վալիտէլէրինի տէ կէօրմէք իսթէր իտի , զիրա պու ֆագիր գարը էքսէրի քէնտիլէրին տիքի շինի տիքէր իտի իսէ տէ , տիքիշ իլէ տիքիշ փարասընը խըտմէթ քեարլար կէօթիւրիւպ կէ թիրտիքլէրինտէն՝ ֆագիր գարընըն եիւզիւնիւ տահա կէօրմէմիշ իտի :

4. Լաքին հավասը սօղուգ պիր կինտէ՝ խըտմէթ քեար քէնտի հանըմընըն էմրի իւզրէ պու ֆագիր գարըյա տիքիշի քէնտիսի կէօ թիւրիւպ թէսլիմ էթսին աէյիւ զօր էթտի : Գարը տիքիշի կէօթիւրտիյիւնտէ էվին էֆէն տիսի մանկալտա ըսընմագտա , վէ գըզը տա էօթէտէ պա՛ղը չըգընլար եափըպ պիր սէ փէթէ եէրլէշտիրմէքտէ կէօրտիւ , վէ էվէ տէօ նէճէյի զէման , մէգքիւր գըզ “Ալ պու սէփէ թի , իչինտէքի շէյլէր պէլքի սանա լազըմ օլուր” տէյերէք սէփէթի էլինէ վէրտի :

5. Տուլ գարը իսէ ղայէթլէ մէմնուն օլարագ , սէփէթի գապուլ էտիպ եօլընա կիթտի , վէ

էվէ վարտըղընտա սէփէթի եօգլայրպ կէօր-
տիւ քի , քէնտինէ լազըմ օլան հէր շէյ , մէ-
տէլա , փիրինճ , եաղ , գահվէ , իքի պէօյիւք
քէլլէ շէքէր , պիր ազ խասս եքմէք , վէ սա"իր
պիր չօգ լազըմ օլան շէյլէր չըգըն չըգըն դօ-
նուլմըշ իտի :

6. Գարը տահա չըգընլարը աշմաղլէ մէշղուլ
իքէն , օղուլլարըն իքիսի՝ էլլէրինտէ պիր քիսէ
օլտըղը հալտէ էվէ կէլիպ "իշթէ պիր քիսէ
ալթուն , " տէտիլէր :

7. Անալարը քիսէյի էլլէրինտէն ալըպ՝ "Պու
պիզիմ տէյիլ տիր , չիւնքի փարամըզ եօգ իտի
քի ղայպ էթմիշ օլալըմ : Լաքին նէ"րէտէ վէ
նա"սըլ պուլտընըզ Յովհաննէս , սէօյլէ պա-
դայըմ , " տէտի :

8. Չօճուգլարըն պէօյիւյիւ օլան Յովհաննէս՝
"Մովսէս պէնի գըրտա դօվալար իքէն՝ պիր ազ
իլէրիտէ պիր պուզ փարչասը եանընտա կէօ-
ղիւմէ պիր շէյ իլիշտի , պէն տէնէ տիր տէյիւ
կէօրմէյէ կիթտիւմ . ֆաղաթ պէն եէթիշմէզ-
տէն Մովսէս կէօրտիւ , վէ պէնի սավուշտըրըպ
իւք էվվէլ օ' ալտը , " տէտի :

9. Մովսէս՝ "իպթիտա պէն կէօրտիւմ , "
տէտի :

10. Յովհաննէս՝ "Խայր , սէն կէօրմէտին , "
տէտի :

11. Անալարը՝ "Տուրուն չօճուգլար , չիմտի

ղալղա վագթը տէյիլ տիր,” տէտի :

12. Յովհաննէս՝ “Պու քիսէ պէօյիւք գօնազտա օթուրան Սիւքիաս էֆէնտիրինն օլմալը տըր,” տէտի :

13. Սնալարը՝ “Էվվէթ, անըն օլմալը տըր, չիւնքի պաշգա քիմնէնին պու գատար փարասը օլամազ:—Յովհաննէս, սէն Մովսէս իլէ էվտէ գալտա, պէն չար չափուք պու փարայը գօնաղա կէօթիւրէյիմ, վէ էյլէնմէյերէք թէզճէ տէօնէրիմ,” տէտի :

14. Յովհաննէս՝ “Փէք էյի” տէտի :

Սոսիլէ : 1. Վագթըյլէ նա՞սըլ պիր ֆամիլէտան պահս օլունտու : Նէրլէտէ օթուրուրլար իտի : Եագընտա դօնչուլարը վա՞ր մը իտի : 2. Զիֆթլիքտէ օթուրմանըն չէնրտէ օթուրմագտան ֆարգը նէ տիր : 3. Եարըմ սա՛ւթ գատար ուզագտա քիմի՞ն էվի վար իտի : Ֆագիր գարը նա՞սըլ կէչինիր իտի : 6. Յովհաննէս վէ Մովսէս պիր կիւն նէ պուլտուլար : 8. Նա՞սըլ պուլտուլար : 7. Էվէ կէլտիքլերինտէ անալարը նէ տէտի : 13. Փարա քիմին օլտըղընը նա՞սըլ անկատըլար :

ՏԵՐՄ 25

ՊԻՐ ՔԻՍԷ ԱԼԹՈՒՆ (Ժապատ)

Մճէլէ	Սիւքիաս	Սէրայ	Հագիգաթէն
Մէրտիվէն	Իւճրէթ	Տիքիշ	Տօղրուլըգ
Թապիւթ	Էճր	Ղալիպա	Վա՛տ
Խաթուճ	Խապէր	Գուճագ	Գապիլ

1. Տոււ գարը 'ալ էլ 'աճելէ եօլա չըգըպ ,
 օ պէօյիւք գօնաղա կիթտի , վէ կիւլէր եիւզ
 իլէ մէրտիվէնտէն եօգարը չըգտը :

2. Գափույը չալտըգտա պիր խըտմէթքեար
 կէլտի , գարը տախի անա՝ Սիւքիաս էֆէնտի
 էվտէ՞ մի տիր , 'աճէպա քէնտիսինի կէօրէ
 պիլի՞րմիյիմ ,” տէյիւ սօրտու :

3. Խըտմէթքեար՝ եէմէք օտասընը կէօսթէ~
 րէրէք . “իշթէ պուրատա տըր” տէտի , գարը
 տախի իչէրի կիրտիյինտէ , օլ օտա քէնտինէ
 սէրայ կիպի կէօրիւնտիւ . վէ հազիգաթէն
 քէնտի էվինին օտալարը եանընտա պու օտա
 պիր սէրայ կիպի իտի :

4. Պու ֆագիր գարը Սիւքիաս էֆէնտիյի
 անտէն ագտէմ պիլմէզ իտի , լաքին կիւզէլ
 չէհրէլի վէ կէօրիւնիւչտէ խօշ թապի'աթը
 պիր ատէմ օլտըղընը կէօրտիւ :

5. Էֆէնտի իսէ պունուն թէլաչընը վէ քէն~
 տիսինէ տօղրու 'աճելէ իլէ կէլտիյինի կէօր~
 տիւյիւնտէ , “նէ՞ իսթէրսին , խաթուն , պանա
 պիր տէյէճէյի՞ն մի վար” տէյիւ սօրտու :

6. Գարը՝ քիսէյի ուզատարագ՝ “էֆէնտիմ ,
 պու քիսէ սիզին օլմալը , զանն էտէրիմ , չօ~
 ճուզլարըմ գըրտա օյնար իքէն պուլմըչլար .
 վէ անիտէ խաթըրմա կէլտի քի , սիզին օլմալը
 տըր . չիւնքի պուրալարտա սիզտէն պաչգա
 զէնկին ատէմ եօգ տըր ,” տէտի :

7. Էֆէնտի կիւլիւմէյէրէք, “Էվլէթ, պէնիմ տիր. չիւնքի քիսէյի թանըյօրըմ, հէմ սէնին տօղրուլըղըն պանա ’աճա’իպ կէօրիւնիւյօր : Օղուլլարըն տա վար իմիչ, էօյլէ՞ մի” տէչ յիպ՝ դարընըն խապէրի օլմայարագ քիսէյի անըն գուճաղընա գօտու :

8. Գ. “Էվլէթ, էֆէնտիմ, իւչ օղլում վար :”

9. Էֆէնտի. “Ղալիպա մէքթէպէ կիթմէզլէր :”

10. Գ. “Խօայր, էֆէնտիմ, հիչ կիթմէմիչլէք տիր. չիւնքի չօգ փարա վէրմէք լազըմ օլտըղընտան՝ կէօնտէրէմէտիմ. լաքին էվտէ պիր գաչ էսքի քիթապլարըմ օլմաղլէ անլէրէ օգուճաղը էօյրէթտիմ : Էլիմէ տիքիչիմի ալտըղըմտա հէր պիրի պիր քիթապ ալըպ, եանըմա օթուրուր, տէրսլէրինի էօյրէնիլէր :”

11. Է. “Փէք ա’լա. եարըն անլէրի պիզիմ էվէ եօլլա, պէն ալըպ մէքթէպէ կէօթիւրիւրիւմ. վէ իհմալ էթմէյիպ հէր կիւն եօլլա : Մէսարիֆլէրինէ պէն պագարըմ : Էյի չալըչըրլար իսէ, անլէրի ատէմ էթմէյէ նիյէթիմ վար տըր : Սէնին տօղրուլըղընտան փէք հազզ էթտիմ, վէ պուճուճ իւճրէթինի սանա վէրմէք իսթէրիմ :”

12. Գ. “Էֆէնտիմ, ճարիյէնիզէ տէյերինտէն զիյատէ պիր էյիլիք տիր :”

13. Է. Խօայր. տէյերինտէն զիյատէ տէյիլ տիր :”

Էֆէնտի պունու տէյերէք, ճէպ Թէֆթերինի չըգարըպ՝ իչինտէն պիր քեաղըտ ալտը, գաւըյա վէրտի : Սօնկրատան պու քեաղըտըն պին ղուրուշըգ պիր փօլիչա օլտըղը անկլաշըտը :

14. Շիմտիյէտէք մէգքիւր քիսէնին տահա գուճաղընտա պուլունտըղընտան տօլայը խապէրի օլմայարագ՝ գարը այաղա գալգտըղընտա, քիսէ եէրէ տիւշտիւ :

15. Գարը քիսէյի եէրտէն ալտը, վէ էֆէնտիյէ ուզատըպ՝ «իշթէ էֆէնտիմ քիսէնիզ», տէտի :

16. Էֆէնտի՝ «նիյէթիմ անը սանա հէտիյէ էթմէք տիր», տէտի :

17. Զափալը գարը՝ էֆէնտիյէ նասըլ Թէշէքքիւր էտէճէյինի պիլէմէզ իտի : Զափուճազ էվէ տէօնտիւ, վէ Սիւքիաս էֆէնտի կիպի սատըգ վէ միւրիւվէթլի պիր տօսթա մալիք օլտըղընտան անտէն սօնկրա արթըգ եօգսուլըգ կէօրմէտի :

18. Իմտի, էյ կէնճ տօսթլարըմ, կէօրիյօրտընըզ քի, տօղրուլըղըն իւճրէթի չօգ տըր :

Գապիլ տիր քի, պու տիւնեատա էճրինիզի հէման պու տէտիյիմիզ եօլտա, եախօտ սիզին կէօրէ պիլտիյինիզ պիր Թարղտա ալմա՝ յաճագտընըզ, լաքին անը պիր կիւն ալաճաղընըզա շիւպհէ էթմէյին :

Սոսալէր : 3. Գարը Սիւքիաս էֆէնտիյի նէրէ-

տէ պուլտու : 4. Նա՞սըլ պիր ատէմ իտի : 13. Ճէսլ
թէ ֆթէրինտէն գարըյա նէ՞ վէրտի : 11. Օգուլարը
իչիւն նէ՞ էյիլիք էթմէյի վա՛տ էյլէտի : 16. Պունլար-
տան մա՛տա գարըյա պաշգա պիր էյիլիք տահա
էթտի՞ մի : 0 նէ՞ իտի : 17. Գարը անտէն սոնհրա
նա՛սըլ կէչինտի : 18. Տօղրուլըգ իւճրէթի նա՛սըլ
տըր :

ՏԵՐՍ 35

ԳՈՒՐՏ՝ ԻԼԷ ԶՕՊԱՆԼԱՐ

Հարամի	էօֆքէ	Զաւալը	Զիյարէթ
Իթխմատ	Ինսաֆ	էմսալ	Գուլիպէ
Գէօփէք	Թօփուղ	Մէճպուր	Խըտմէթ
Գուրտ	Գօյուն	Իսթիյար	Լայըգ

1. Պիր գուրտ, արթըգ իսթիյարլանտըղընը
կէօրէրէք, չօպանլար իլէ տօսթ օլսա քէնտինէ
խայըլը օլաճաղընը տիւշինտիւ. վէ գալգըպ՝
ինինին սէմթլէրինտէ սիւրիւսիւնիւ օթլատան
պիր չօպանըն եանընա վարտը :

2. Զօպանա եագլաշտըղընտա գուրտ շէօյլէ
սէօյլէտի. «Էյ չօպան, սէն պէնի գան տէօ-
քիւճիւ պիր հարամի պէլլէրսին, պէն իսէ էօյլէ
տէյիլ իմ : Պէնի գօյուն եէմէյէ սալթ աճլըգ
մէճպուր էթտիյինի պիլ, զիրա աճլըգ տէտի-
յին շէյ տայանըլըր հալ տէյիլ տիր :

3. «Պէնի աճլըգտան գուրթար, — սալթ

դարձնումը տօյուր, անտէն սօնկրա պագ պէն-
տէն հիչ պիր շիքեայէթին օլուր մը : Տօյուր-
սընը տէյէյիմ մի . պէնի տօյուրաճագ գատար
եէմէք էլիմէ կէշտիյի հալտէ, պէնիմ կիպի
խօշ թապի'աթը, վէ ալչագ կէօնիւլիւ հայ-
վան գըթ պուլունուր :

4. Զօպան՝ «Սէնի տօյուրաճագ գատար եէ-
մէք էլիմէ կէշտիյինտէ՞ մի . լաքին 'աճէպա
տօյմագ տէնիլէն շէյի պիլի'ր միսին : Թամա՝
քեարլըգ իլէ սէն՝ իքինիզին տէ տօյաճաղը
եօգ տըր : Հայտէ, երգըլ կիթ կէօղիւմտէն՝»
տէյէրէք գուրտը գօլտու :

5. Գուրտ՝ քէօր փիւշման կիթտի, վէ պաշ-
գա պիր չօպանա վարըպ, «Էյ չօպան, չօպան,
սէն, իսթէրսէմ պիր սէնէտէ պիր չօգ գօյուն
թէլէֆ էտէ պիլտիյիմի պիլիւսին : Շիմտի պէն
սանա տօսթ օլմաղա սէօզ վէրիւսէմ, սէն տէ
պանա սէնէտէ «Ը՛ն գօյուն վէրմէյէ վա'տ էտէ՞ր
միսին . օ վագըթ սէն ըահաթ ըահաթ ույուր-
սըն, վէ պու քէօփէքլէրին տախի արթըգ սանա
պիր լիւզումը գալմազ,» տէտի :

6. Զօպան՝ «Ալթը գօյո՞ւն մը : Սէնին ալթը
գօյուն տէտիյին պիր սիւրիւ ժուր» տէտի :

7. Գուրտ՝ «Էհ, սէնին կիւզէլ խաթրըն իչին
հայտէ «Է՛ն տէ գանա'աթ էտէյիմ, տէտի :

8. Զօպան՝ «Ղալիպա շագա էտիյօրսըն,
պէն պէշ գօյունը պիր սէնէտէ պապամա պիլէ
վէրմէմ,» տէտի :

9. Գուրտ՝ փէք կիւղէլ, տէօրթ գօյունա տա
պիր սէօղիւն օլմա՞ղ եա՞ տէտի իսէ, չօպան
եինէ “Օլմաղ օլմաղ” տէտի : Գուրտ տէօ-
նիւպ՝ “Իւչէ՞ նէ տէրսին . իքիյէ՞ նէ տէրսին,”
տէտի :

10. Զօպան՝ “Պիր թէք պիլէ վէրմէմ . պիր
աղ այըգ վէ թէտարիքլի պուլունարագ՝ գարչը
գօյա պիլէճէյիմ սէնին կիպի պիր տիւշմէնէ
վէրկի վէրիճի օլուրսամ, պէնտէն պէօյիւք
ահմագ օլմաղ” տէյիպ՝ սէօղիւնիւ պիթիրտի :

11. Գուրտ՝ “Ուղուր իւչտէ տիր” տէյէէք,
իւչիւնճիւ պիր չօպանըն եանընա վարտը, վէ
սէօղիւ շու վէճհլէ աչտը :

12. Սիգ, չօպանլար, պանա պիր եըրթըճը
հայվան նազարըյլէ պագմանըզ՝ տօղրուսը պէ-
նիմ կիւճիւմէ կիտէյօր : Պու խուսուստա պանա
հագգսըղըգ էթտիյինիզի սիզէ կէօսթէրէյիմ
մի . փէք էյի, պանա սէնէտէ պիր գօյուն վէ-
րին, վէ սիւրիւնիւզ պու գըրլարտա իսթէտիյի
կիպի տօլաշսըն . պուրալարտա պէնտէն մա՞տա
գօրգուլաճագ պիր շէյ եօգ տըր :

13. “Պագ հէլէ, սալթ “էր գօյուն իսթէյօ-
րըմ, նէ՞ ճիւզ՞ի պիր շէյ . պունտան էհվէն վէ
ինսաֆլը թէքլիֆ օլա պիլի՞ր մի : Սէն իսէ կիւ-
լիյօրսըն . քէրէմ էյլէ, նիչիւն կիւտիւյիւնիւ
պանա սէօյլէ :”

14. Զօպան՝ “Խալը, կիւլէճէք նէ՞ վար :

Ֆազաթ տօսթըմ՝ եաշըն գա՞չ տըր,” տէյիւ սօրտու :

15. Գուրտ՝ “Եաշըմը՞ նէ եափաճագ սըն : Հէր նասըլ օլտա գուզուլարընը պօղաճագ գատար տաճա տինճ իմ” տէտի :

16. Զօպան՝ “Էյ, տարըլմա իխթիյար աղա, տարըլմա: Պէն աճըյօրըմ՝ քի, պու թէքլիֆին տէ պիր գաչ սէնէ կէճիքմիշսին : Շիմտի սէնին հալին իփրէնմիշ տիչէրինտէն անկլաշըլըյօր : Քէնտինի ինսաֆլը կէօսթէրիյօր իսէն, օտա՝ գօլայ վէ էմին պիր եօլ իլէ էլինէ պիր եաղմա կէչիրմէք իչին տիր” տէտի :

17. Պունուն իւզէրինէ գուրտ պիւթին պիւթին իւմիտինի քէստի իսէ տէ, եինէ օրատան գալգըպ, տէօրտինճիւ պիր չօպանըն եանընա կիթտի : Պու չօպան քէնտի էն ա՛լա քէօփէյինի տաճա հէնուզ դայպ էթմիշ օլտըղընտան՝ գուրտ պու ֆուրսաթը քէնտի ֆա՛րտէսինէ չէվիրմէյէ չալըշըպ չէյլէճէ սէօզէ պաչատը :

18. “Էյ չօպան, պէն տաղտա արգատաչլաշըմ իլէ պօղուշտըմ, վէ իշ օլ տէրէճէյէ վարտը քի, պիր տաճա քէնտիլէր իլէ պարըչաճաղըմ եօգ տըր . սէն շիմտի պէնի էօլէն քէօփէյինին եէրինէ խըտմէթէ պըր իսէն, պէն տէ սանա սէօզ վէրիրիմ՝ քի գօյունլարընըն իւզէրինէ էյրի կէօզ իլէ պաղանըն պիլէ հագգընտան կէլիրիմ :”

19. Զօպան՝ «Եա՛նի գօյունլարըմը տաղտաքի արգատաղարընտան մուհաֆաղա հտէճէքսին, տէյլի՛մի», տէտի :

20. Գուրտ՝ «Էվվէթ, պու խըտմէթէ ճան ու կէօնիւլտէն չալըչաճաղըմ», տէտի :

21. Զօպան՝ «Փէք էյի, ֆէնա օլմազ. լաքին շունու անկլամագ իսթէրիմ քի, սէնի սիւրիւմէ ալտըղըմ հալտէ՝ զավալլը գօյունլարըմը «էնի» էլինտէն քի՛մ գուրթարաճագ : Տըչարտաքի խըրսըղլարտան հըֆզ օլունմագ իչին, պիրատէմ քէնտի էվի իչինէ խըրսըղ գօր իսէ, պիզճէ—» :

22. Գուրտ՝ «Է՜՜, է՜՜, ամմա ուղաթտըն. էկէր սէն վա՛ղա պաչլայօր իսէն՝ պէն տէ Ալլահա սըմարլատըգ տէմէլիյիմ», տէյիւ մըրըլտանարագ եիւրիւյիւ վէրտի :

23. Պիր ազ իլէրիյէ վարըպ՝ «Նէ՛ օլայըտը, ազաճըգ կէնճ օլայըտըմ. լաքին նէ ֆա՛խ տէ. զէմանա պօյուն էյմէլիյիմ», տէյիւ սէյլէնէրէք պէչինճի պիր չօպանա վարըպ, «Զօպան, պէնի թանը՞յօրմըսըն», տէյիւ սօրտու :

24. Զօպան. «Սէնի թանըմազ իսէմտէ, սէնին կիպի չօգլարընը թանըրըմ» :

25. Գուրտ. Պէնիմ կիպի մի՛. ինանամայօրըմ. զիրա պէն էմալըզ վէ՛ աճա՛խ պիր գուրտ օլտըղըմտան, կէրէք սէնին, կէրէք պաչգա օլ

պանկարն տօսթլըղընա լա"իգ իմ:"

26. Զօպան . «Քէրէմ էյլէ, նէ խոսսուստա էմսալըղ վէ 'աճա"իպ օլտըղընը պանա պիլտիր:"

27. Գո-րո . «Փէք էյի, սէօյլէյիմ, պէն տիրի գօյունն եէյէմէմ. խայր, էօլսէմ պիլէ եէյէմէմ: Մնճագ էօլմիւշ օլանկարը եէրիմ. պու մէտո՞ օլունաճագ պիր թապի'աթ տէյիլ մի տիր: Իմտի բուխսաթընըղ օլո՞ւր մը քի, արատա պիր կէլիպ գօյունկարընըղը զիյարէթ էտէյիմ, անլէրին վէ սիզին սաղլըղընըղը սօրայրմ. հէմտէ —:

28. Զօպան . «Սէօղիւ ուղաթմա. սէն էօլմիւշ օլսուն տիրի օլսուն գօյսն եէմէք 'ատէթինի պիւթիւն պիւթիւն պրագմատըղճա, պէն սէնին իլէ տօսթ օլամամ: Սալթ էօլմիւշ գօյունկարըմը եէյէն պիր հայվան՝ աճըղ գօրլատըղը վադըթ, էլպէթթէ խասթալարա էօլիւ, վէ սաղլարա խասթա նազարըյլէ պագմաղա պաշլար: Պէնտէն տօսթլըղ ումմա, տէֆ' օլ շուրատան» տէյիպ գուրտը գօվտու:

29. Գուրտ տէրին պիր ահ չէքտի, էն սօն չարէմի տէ գուլլանայրմ տէյէրէք ալթընճը պիր չօպտնա վարըպ, չէօյլէ սէօյլէմէյէ պաշլտը:

30. «Գո-րո . «Զօպան, պէնիմ տէրիմ գա՞ղուրուշ էտէր սանըրսըն:»

31. Զօպան . «Տէրին մի՛. պէրի կէլ պագայըմ .
էյի սաղլամ իմիշ . քէօփէքլէրին ելինէ չօգ
տիւշմէմիշսին :»

32. Գաւթ . « Զօպան , պանա պագ , իշթէ
իխթիյարլաշտըմ . վէ չօգ միւտտէթ եաշամամ :

Պէնի էօրինճէյէ գատար պէսլէ, սօնկրա տէրիմ
սէնին օլսուն ։”

33. Զօպան. “Սփէրիւն. նէ՛ կիւզէլ փազար
լըգ. սէն տէ պանա օյոն մը էտէճէքսին. եէտի
գաթ պահաւընա տէրի ալամամ. պանա
պիր իքրամ էթմէք իսթէյօր իսէն, շիմտի
վէր ։”

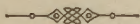
34. Զօպան պունու տէյիպ թօփուզա եա
փըշար, վէ գուրտ տախի՝ “վայ, ինսաֆսըզ
լար, գալիմէր. մատամ քի պէնիմ սէօղիւմիւ
տինկլէմէտիլէր, պէն տէ էօլմէզտէն, էլիմտէն
կէլէն տիւզմէնլիյի քէնտիլէրէ էտէրիմ”
տէյէրէք զիյատէ պիր էօֆքէ իլէ սէյիրթտի
կիթտի ։

35. Գուրտ՝ պունուն իւզէրինէ վարըպ չօ
պանլարըն գուլիպէլէրինէ կիրտի. չօճուզլա
րընը գօրգուտուպ պիր չօգ տա զիյանլար
էթտի քի, էնճամ չօպանլար եէթիշիպ անըն
իշինի պիթիրտիլէր ։

36. Գըսէպէն հիւսէ ։ ինսանըն պօղուդ. ’էօմր
կէշիրմէսինին իքի մազարրաթը վար. էվլէլա
օլ ’էօմրիւ իսլահ էթմէք կիւճ տիր, սանիէն
ինսան ’էօմրիւնիւ իսլահ էթմէյէ նիյէթլէնսէ
պիլէ, անըն նիյէթինէ պաշգալարը կիւճճէ
ինսանըլլար ։

Սոսլէր ։ Գուրտ նէ՛ սէպէպտէն չօպանլարըն
եանընա կիթտի ։ 2, 3. Պիրինճիսինէ նէ՛ տէտի ։ 3.

Իքննձի չօպանա նէ՞ տէտի : 6. Նէ՞ ճէվապ ալտը : 7—10. Պու չօպան իլէ գուրտըն պէյնինտէ տահա նէ՞ վազը՝ օլտու : 11. Գուրտ սօնկրա նէ՞ եափտը : 12—16. Արալարընտա նէ՞ օլտու : 18—22. Տէօրա տիւննիւ չօպան իլէ նէ՞ եափտըղընը սէօյլէ : 24—28. Պէշիննի չօպա՞ն իլէ : 30—34. Ալթըննը չօպա՞ն իլէ : 35. Սօնկրա գուրտըն պաշընա նէ՞ կէլտի : 36. Պու հիքեայէտէն նէ՞ անկլաշըլըր :

ՏԵՐՍ 36

ՍՕՖԻ ՀԱՆԸՄ ՎԵ ԳԸՁԸ ԱՆՆԻԿ

Ձիչէք	Քեասէ	Մէնէքչէ	Գալչա
Սիւմպիւլ	Թօփլու	Արը	Պիւլպիւլ
Հա՛լէ	Գարէնֆիլ	Թաթլը	Քէփէնէք
Եէշիլ	Եէսմին	Պալ	Թըրթըլ

Սօֆի հանը . “Շէտիտ վէ ուզուն գըշտան սօնկրա շու Մայիս այը նէ՞ թաթլը, նէ՞ խօշ կէլիր . պէն շու աղաճըն ալթընտա չիմէնլէրին իւզէրինտէ պիր ազ օթուրայըմ, սէն տէ վար, գըզըմ, իսթէտիյին գատար չիչէք թօփլա, չիւնքի չիչէք տէլիսի սին :”

Սիւն . “Մյ, վալիտէ, պու նէ՞ կիւզէլ ըէնք ըէնք չիչէքլէր . պիրի սանա, պիրի պանա իքի պէօյիւք տէմէթ եափայըմ :”

Ս . “Շու եապան կիւլիւնիւն ալթընտաքի

մէնէքչէլէրէ պագ, գօգուլարը հէման պու-
րայա գատար կէլիյօր :

Ա. «Վա՛յ, պու՛նէ՛» թաթլը գօգուլարը վար .
պէ՛ն պունլար անճագ պաղչէտէ պիթէր զանն
էտէր իտիմ : Վալիտէ, շու մէնէքչէլէրին ա-
րասընտաքի պէյազ չիչէյին ատը նէ՞ տիր :՝

Ս. «Անա պահար չիչէյի տերլէր :

Ա. «Եա շունլա՞ր :՝»

Ս. «Անլէրէ տէ սիւնպիւլ, վէ լալէ տերլէր :՝»

Ա. «Պագ, պագ, վալիտէ, շու օթլարըն ա-
րասընտա տա Մայիս չիչէյի վար տըր : Նէ՛

գատար կիւզէլ տիր, պա՛ղըլարը տահա եէնի աշըլըյօր: Տիպլէրինտէքի եէշիլ գապըն իգ-թիզասը՞ նէ տիր:”

Ս. Օլ գապըն խըտմէթի՝ չիչէյի հըֆզ էթմէք տիր վէ անա Իստէնիր. քեասէսի օլմայան չիչէք ազ պուլունուր:”

Ա. “Եա շու ուճլարը գըրմըզը ուֆաճըզ պէյազ եափրազլա՞ր նէ տիր:”

Ս. Պունլար՝ կիւնէշին ղիյասընը քեասէնին իւզէրինէ չէվիրիրէր:”

Ա. “Չիչէյին օրթասընտա թօփլու պաշը կիպի ուֆաճըզ սարը եուվարլազլա՞ր նէ տիր:”

Ս. “Անլէր տէ չիչէք տիրլէր, ֆազաթ պէօյիպիւպ աշըլմագ իչիւն կիւնէշին հերարէթինէ միւհթաճ տըր: Պու սէպէպտէն տիր քի, կիւն չիչէյի կիպի, պաշգա չօգ չիչէքլէր տախի պաշլարընը կիւնէշէ տօղրու չէվիրիրէր:”

Ա. (Կիւլէ-պ “Էյեր-Էրէ”), “Վա՛յ, վա՛յ, շիմտի չըլտըրըրմ, պու նէ՞ չօգ չիչէք, իշթէ պէյազ, սարը, գըրմըզը, մավի, եէշիլ, մօր, հեր ըէնքտէն վար. քիմի պէօյիւք քիմի քիւչիւք, ’աճէպա ատլարը՞ նէ տիր:”

Ս. “Պիլմէմ, ամմա հեր չէշիտտէն գօփար, վէ ագչամ փէտէրինէ կէօսթէր քի, սանա իսմլէրինի պիրէր պիրէր սէօյէսին, վէ էօյրէնտիյինի ֆիքրինտէ էյիճէ սագլա քի, պանա տա էօյրէտէսին:”

Ա. «Զաթէն չօգ չիչէք իսմի պիլիւրիմ. կիւլ, գարէնֆիլ, եասէմին, մէնէքչէ, լալէ, սիւն, պիւլ . . . — վէ պունլարը կէօրսէմ թանըրըմ:»

Ս. Գրզըմ, սէն եազըլարա տիգգաթ էտէ, ըէք գօլայճա օգուճագ էօյրէնտիյին կիպի, պունլարըն տա իսմէրինի էօյրէնտին: Պաշգա շէյլէրի տէ շիմտի չօգ զահմէթ վէ կիւճիւլէ էօյրէնիօր իսէն տէ, վագըթ կէլիւր քի ան, էր իչիւն տախի պէօյլէ սէվինէճէքսին:»

Ա. «Վալիտէ, շու մէշէ աղաճընըն քէնա, ըընտաքի պէյազ չիչէքլէրի կէօրիւօրմը սըն, նէ՛ կիւզէլ տուրույօրլար:»

Ս. «Ալլէրի գօփարմա, անլէր չիլէք չիչէյի տիր, քի պիրազտան քէնտի քէնտինէ տէօ, քիւլիւր, վէ եէրլէրինտէ, չօգ սէվտիյին չիչէքլէր մէյտանա կէլիւր:»

Ա. «Նէ՛ տէյօրսըն, օ կիւզէլիմ փէմպէ չիլէքլէր, պու պէյազ չիչէքլէրտէ՛ն մի օլուրիմիչ:»

Ս. «Էվվէթ, գարըլար տախի իւք էվվէլ քիւլ չիւք գըզ օլտըզը կիպի չիլէքլէր էվվէլա քիւլ չիւք վէ պէյազ չիչէք տիրլէր: Պէն շիմտի պու գատար պէօյիւք իսէմ տէ, վագթըյլէ սէնին կիպի քիւլչիւք պիր գըզ իտիմ, վէ պէն տէ վալիտէմ իլէ կէզէր, անը սէվէր, վէ սէօ, զիւնտէն տըշարը չըգմազ իտիմ:»

Ս. Պուրատա պուլունան օ պիր չիչէքլէր տախի սօնկրա եէնի՞ր մի:»

Ս. «Դայր, եհնմէզ»

Ա. «Դօյլէ իսէ ֆա՞րտէլէրի նէ՞ տիր»

Ս. «Իչէրինտէ ֆա՞րտէսիզ հիշ պիր չիչէք
եօգ տըր : Սըրլար թաթլը պալը անլէրին էօ-
ղինտէն ալարագ եափարլար :

Ա. «Արը՞ նէ տիր»

Ս. «Տէօրթ գանատըլ էսմէր պիր սինէք
տիր. — պագ, իչթէ պիր տանէ, շու սինապիւ-
լին իւղէրինէ օթուրմըլ տա էօղինիւ էմէյօր,
կէօրիւյօրմըսըն : Սագըն տօգունմա, չիւնքի
էլինի սօգար, վէ չօգ աճըտըր : Ուղագտան
սէյր էտիպ տօգունմաղսան, պիր շէյ եափ-
մաղ»

Ա. «'Աճա՞րիւ, պաչընը չիչէյէ սօգույօր,
սիվրի պուրնու իլէ պիր սարը թօզ թօփլայօր,
վէ անը տա էօն այագլարըյլէ կէթիրիպ՝ գալ-
չալարը իւղէրինէ դօյույօր, կէլ տէ պագ, վա-
լիտէ, եափտըղը շէյ նէ՞ թուհաֆ տըր : Հէմ
եալընըղ տէյիլ իմիշ, չիչէքլէրին չօղընտա վար-
լաքին չիչէքլէրին եափրաղընտո նի՞չիւն պու-
լունմայօր, 'աճէպա եափրագլար ֆա՞րտէսիզ
մի իմիշ»

Ս. «Սէն նէ՞ տէյօրսըն. պագ, շու ինէքլէր
վէ դօյունլար նէ՞ իչթան իլէ եափրագլարը եէ-
յօրլար : Եափրագլարտան վէ եէչիլիքլէրտէն
սիւտ եափարլար, քէօյլիւլէր տաթի անլէրի
սաղար, պիղտէ ալըր հէմ իչէրիզ, հէմտէ

դայմագ, սիւտլաճ, եօղուրտ, վէ պաշգա կիւ-
ղէլ շէյլէր եափարըզ։”

Ա. “Սիւտիւն եափրագլարտան, վէ պալըն
իսէ չիշէքլէրտէն եափրլարըղըն պիւմէզ իտիմ։”

Ս. “Ֆիտանլարըն վէ եէշիլիքլէրին պաշգա
չօգ մէնֆա՛աթլարը տախի վար տըր։ Արըլար
անլէրտէն պալ եափարգտան մա՛տա, պալ մու-
մու տախի եափարլար։ Գօյունլար անլէրի եէ-
յէրէք՝ սիւտ վէ եիւն վէրիլլէր։ Թաւուզ ան-
լէրին թօխումընը եէր, վէ եումուրթա հասըլ
էտէր։

Ա. “Լաքին, վալիտէ, պու ֆիտանլարը քի՛մ
եափար։”

Ս. “Գըզըմ, անլէրին հէփիսինի Ալլահ եա-
րաթար։

Ս. “Պուրատա պաղչէպան եօգ, քիմսէ եօգ.
պունլարը քի՛մ տիքէր վէ քի՛մ եէթիշտիլիլը։
Պիզիմ պաղչէմիզտէ չիշէքլէր աչըլըյօր իսէ,
անլէրի պաղչէվան էքիպ տիքէր, վէ չօգ թի-
մար էտէր։ Պունլարը պուրայա տիքէն վէ թի-
մար էտէն քի՛մ տիլ։”

Ս. “Էվլատըմ, Ալլահ կիւնէշի տօղտուրըր,
վէ պունլարը ըսընտըրըր, պէօլիւտիւր. եաղ-
մուր եաղտըրըր վէ պունլարը սուլար. ըիւզ-
կեար էստիլիլ, վէ թօխումլարընը էօթէյէ պէ-
րիյէ սաչար, տաղըտըր. շէօյլէ քի կէլէճէք
սէնէ. քէնտի. քէնտիլէրինէ թէքրար պիթէրլէր։”

Ա. «Ա՛հ, Ալլահ Նէ՛ կիւղէլ վէ 'աճա'իպ շէյ-
լէր եարատըյօր :»

Ս. «Էվվէթ, հէփ պունլարը Ալլահ թէրթիպ
ու թանգիմ էյլէմիշ տիր : Օլ չալըշգան վէ
մա'րիֆէթլի արըյը , օթու սիւտ էտէն ինէյի ,
վէ հէփ պու նի'մէթլէրլէ եաշայան ինսանլարը
տախի եարատան՝ Ալլահ տըր . լաքին եազըզ-
քի, ինսանլար պու եարատըճըյը սէվմէք , վէ
թէնպիհլէրինի սագլամադ եէրինտէ, չօգ քէրրէ
անա գարշը նանքէօրլիք էտէրլէր :»

Ա. «Ա՛հ, վալիտէ, Ալլահ պիղի Նէ՛ գատար
սէվէյօր . հէր կիւն անա թէշէքքիւր էթմէք
իսթէրիմ : Կէօրիյօրըմ քի լիւզումըզ հիշ պիր
շէյ եափմամըշ տըր . Խայր, աղաճլարըն եափ-
րագլարընը կէմիրէրէք՝ անլէրի սօյան շու լիւ-
զումըզ թըրթըլ պէօճէքլէրինի օ եարաթմըշ
օլմամալը . իշթէ պիր տանէսի եիւզիւմէ տիւշ-
տիւ , Նէ՛ գատար չիրքին տիր . կէօրտիւքճէ
թիւլէրիմ իւրփէրիյօր :»

Ս. «Սննիկ, 'աճէպա խաթըրընա կէլիյօր մը
քի, սէնին սէվտիյին, հայրան օլարադ արգա-
լարընա տիւշտիւյիւն , վէ պիր տանէ թութ-
մայընճա րահաթ օլամատըղըն բէնքլի բէնքլի
քէլէպէքլէր՝ պու չիրքին տէտիյին թըրթըլ-
լարտան հասըլ օլուրլար :»

Ա. «Նէ՛ տէյօրսըն , վալիտէ , թըրթըլըն ի-
չինտէ քէլէպէք մի վար :»

Ս. «Էվվէթ, էվլատրմ, գըլըճ քէնտի գը-
նընտա պուլունտըղը կիպի, հէր թըրթըլ պէօ-
ճէյինտէ տախի պիրէր քէլէպէք պուլունուր:»

Ա. «Քէրէմ էյլէ, վալիտէ, պանա իչի քէ-
լէպէքլի պիր թըրթըլ կէօթէրի վէր:»

Ս. «Սէվկիւլիւ գըզըմ, պիր աղ էվվէլ կէօր-
տիւյին չիչէքտէ՝ մէվճուտ օլան չիլէյի սանա
շիմտի կէօթէրէմէտիյիմ կիպի, թըրթըլտա
պուլունան քէլէպէյի տախի սանա շիմտի կէօթ-
էրէմէմ. իքիսինի տէ կիւնէչին հէրարէթի
եէթիշտիրի, վէ վազթընտա չըգարըպ պիզէ
կէօթէրի:»

Ա. «Վալիտէ, հէլէ շու գուշա պազ, աղ-
զընա պիր թըրթըլ ալմըշ տա կիտէյօր. 'աճէ-
պա նէ՛րէյէ կէօթիւրիյօր:»

Ս. «Քէնտի եավըլըլարընա եէտիրմէք իչիւն
կէօթիւրիւյօր: Պու մէվսիմտէ տահա եէթկին
թօխում վէ մէյվէ օլմաղ. եկէր եէրտէքի գուրտ-
լար վէ թըրթըլլար օլմասա իտի, զավալը
գուշլար քէնտի եավըլըլարընա 'աճէպա նէ՛
եէտիրիլէր իտի: Պունտան անկլայօրսըն՝ քի,
օ ֆա՛րտէսիզ կիպի կէօրիւնէն հայվանլար
տախի իչէ եարայօրլար. շէօյլէ քի Ալլահ լա-
զըմնըզ հիչ պիր շէյ եարաթմամըշ տըր:»

Ա. «Փէք կիւզէլ, վալիտէ, լաքին գուշլարըն
մէնֆա'աթը նէ՛ տիր. պիր իչէ եարատըզլա-
րընը պէն կէօրմէյօրըմ. քէնտիլէրինի քիմսէ

Թուլթամազ . պիլիրսին քի պէն հէր նէ գատար
արգալարընա տիւշմիւշ իսէմ , տահա պիր տանէ
պիլէ Թուլթամարմ :

Ս. «Էօթտիւյիւ զէման ինսանը քէյֆլէնտիւ
ըիյօր : Շիմտիքի կէօրտիւյիւն օլ սէրչէ կիպի
էսմէր գուշ՝ պիւլպիւլ տիր : Եուվասը զալիպա
շու չալըլարըն արասընտա օլտըղընտան օրայա
կիթտի . տինկլէ պագ , նէ՝ կիւզէլ էօթիւյօր .
սէսի՝ սէնին գանարեանըն սէսինտէն տահա
Թաթլը տըր :

Ա. «Էյլէ իսէ , եուվասընտա եավըրըլարը օլ
մալը , կիտէյիմ ալայըմ :

(Գըզ պունու տէյէ
ըէք՝ չալըլարա տօղրու սէյիրթտի . պիր տէ
աղլայարագ կէրի տէօնտիւ .)

«Ֆէֆ , անաճը
ղազըմ , ո՛ւֆ , էլիմ եարալանտը , գանայօր ,
շիմտի աղըրսընտան էօլիւրիւմ ,» տէտի :

Ս. «Գօրգամա , էօլմէզսին , էօլէճէք օլսան
պիլէ , պիր Խրիսթիյան գըզը էօլիւմտէն նէյէ՞
գօրգաճագ տըր : Ալլահը սէվէն պիր գըզ էօլ
տիւյիւնտէ պու տիւնեատան տահա ա՛լա պիր
եէրէ կիտէր , օրատա Յիսուս Էֆէնտիմիզի ,
մէլէքլէրի , վէ ճիւմլէ մուգատտէս քիմնէլէրի
կէօրիւր :

Ա. «Պու կիւզէլ , պունա սէօզիւմ եօգ տըր ,
վալիտէ . լաքին էյի վէ մէրհամէթլի օլան Ալ
լահ՝ չիչէքլէրին արասընտա , պու տիքէնլէրի
նի՞չիւն եարաթմըշ :

Ս. «Ուշուպ գաչմաղա գուլվէթի օլմայան՝ եավրըլարընա ատէմ տօգունմասըն տէյիւ գուչլարը մուհաֆաղա էթմէք իչինն օ տիքէն, լէր եարատըլմըչ տըր քի սէնին կիպի տիւ շինմէյէրէք անլէրի թութմագ իսթէյէնին՝ էլի գանար, վէ պիր տահա անլէրէ տօգունմագ»:

Ա. «Պունլարը թութմամըզը 'աճէպա Ալլահ նի՛շինն իսթէմէյօր . ասլա քէնտիլէրինի ին՝ ճիթմէյէ նիյէթիմ եօգ իտի . անճագ սագա գուշումըն եանընա գաֆէսէ գօյաճագ իտիմ»:

Ս. «Սէնի անանըն էլինտէն ալըպ տա կէօ թիւրսէլէր , վէ պիր կիւզէլ էվէ գափաթսալար՝ ըազի օլմը մը սըն . էլպէթթէ իսթէմէզ սին . էօյլէ իսէ՝ սէնին իսթէմէտիյին շէյի պաշ գասընա եափմաղա նի՛շինն իսթէրսին»:

Ա. «Շիմտի անկլայօրըմ, վարիտէմ, անկլայօրըմ. Ալլահ նէ՝ մէրհամէթլի տիր . գուշլարըն եավրուլարընը պիլէ գայըրըյօր : եա Ալլահ օլմասա՛ իտի»:

Ս. «Օլ զէման նէ ֆիտան, նէ եէշիլլիք, նէ չիշէք, նէ քէլէպէք, նէ գուշ, նէ մէյվէ, նէ քիւշիւք գըղլար, նէ պապա, նէ անա, — հիչ պիր շէյ օլմագ իտի . զիրա ճիւմլէսինի տէ Ալլահ եարաթմըչ տըր»:

Ա. «Ա՛հ, վարիտէմ, Ալլահը կէօրիւպ թա՛նըմաղա փէք չօգ արզու էտիյօրըմ»:

Ս. «Անը կէօրմէք իսթէյօր իսէն՝ սէն տէ

անըն էթտիյի կիպի էթ, վէ մէրհամէթլի օլ»

Ա. «Լաքին տահա եաչըմ էյիլիք էտէճէք
գատար պէօյիւք տէյիլ տիր»

Ս. «Սէվկիւլիւ գըղըմ, սէն իսթէտիյին հաւ-
տէ պու չաղընտան պաչլայարագ՝ էյիլիք էտէ
պիլիրսին. գուչլարա վէ պաչգա հայվանլարա
պիր քէօթիւլիւք էթմէ, զիրա հայվանլարա
զիյան էթմէմէք՝ ատէմլէրէ էյիլիք էթմէնին
իւք ատըմը տըր : Պունտան մա՛տա էլինէ կէ-
չէն փարանըն, վէ եէմէյինին պիր գըսմընը
ֆագիրլէրէ վէրմէք իսթէրսէն, եափա՛մազ
մը սըն : Լաքին վագըթ կէլտի էվէ տէօնէ-
լիմ. փէտէրին իշտէն եօրղըն էվէ կէլիր, վէ
պիզի պուլմագսա ճանը սըգըլըր : Հայտէ, կի-
տէլիմ»

Սո՛ւլէր . Պահար վագթը գըրտա նէ՞ կէօրիւնիւր
նէ՞ ճինա չիչէքլէր : Գըզ հա՛նկը պէյազ չիչէյի գօ-
փարաճագ իտի : Զիչէքլէրին նէ՞ ֆա՛խտէսի վար :
Արը նէ՞ տիր : Եափրագլարըն մէնֆա՛աթը նէ՞ տիր :
Արը պալտան պաչգա նէ՞ եափար : Գէլէպէք նէտէ՛ն
հասըլ օլուր : Գուչլարըն ֆա՛խտէսի նէ՞ պիր : Տի-
քէնլէրին նէ՞ ֆա՛խտէսի վար տըր : Ալլահ օլմասա
իտի նէ՞ օլմագ իտի :

ՏԵՐՄ 37

ՔՐԻՍՏՈՍԸՆ ՄՈՒՀԱՊՊԵԹԻ

Քրիստոս	Ճէսարէթ	Կիւնահ	Տիւշմէն
Մուհապպէթ	Ճան	Շէյթան	Ֆասըգ
Թէհլիքէ	Դօմր	Խաչ	Պօղոս
Տօսթ	Ֆէտա	Բազի	Կէօք

1. Քրիստոս Էֆէնտիմիզ տէտի քի, «Պիր ատէմին քէնտի աօսթլարընըն Եօլունա ճանընը ֆէտա էթմէսինտէն զիյատէ, պիր քիմսէտէ մուհապպէթ Եօգ տըր:»

2. Պիզիմ էն սէվկիւլիւ տօսթլարըմըզ պիլէ՝ պիզիմ 'էօմրիւմիւզիւ թէհլիքէտէն գուրթարմազ իչիւն՝ քէնտի ճանլարընը թէհլիքէյէ գօմաղա պէլքի ճէսարէթ էտէմէզլէր:

3. Մնա վէ պապամըզ պիզիմ իչիւն չօգ սըգլէթ չէքմիչ, վէ չէքմէքտէ իսէլէր տէ, հիչ պիր տէֆ'ա պիզիմ ուղըրմըզա էօլմէյի տիւչիւնմէմիչլէր զանն էտրիմ:

4. Ամնա Քրիստոս պիզիմ իչիւն, Եա'նի պիզի կիւնահըն վէ չէյթանըն հիւքմինտէն գուրթարմազ իչիւն, Եալընըզ ալչազ քիմսէլէրէ լա'իզ էօլիւմէ, Եա'նի խաչա կէրիլէրէք էօլմէյէ րազի օլտու. վէ տահա 'աճա'իպի շուտըր քի, պիզ Քրիստոսը վէ Ալլահը սէվմէք տէյիլ, 'ասիլէք էթտիյիմիզի պիլտիյի հալտէ պիլէ, Եհնէ պիզիմ ուղըրմըզա էօլտիւ:

5. Պու խոստոստա փալլօս ըհսուլըն ասըլ սէօղլէրի տիգգաթա շայան տըր . «Զիւնքի պիզ տահա զա'իֆ հալտէ իքէն, ֆրիտոտա վազթընտա ֆասըգլար իչիւն ֆէտա ի ճան էթտի : Զիրա սալիհ քիմնէ իչիւն ֆէտա ի ճան էտէն նատիր պուլունուր . լաքին քէրիմ պիրատէմ իչիւն պէլքի պիր քիմնէ ֆէտա ի ճան էթմէյէ ճէսարէթ էտէր : Ամնա պիզ տահա կիւնահ, քեարլար իքէն ֆրիստոսըն պիզիմ իչիւն ֆէտա ի ճան էթմէսիյլէ, Ալլահ պիզէ օլան քէնտի մուհապպէթինի իզհար էտէր :»

6. Տիւնեատա ֆրիստոսըն մուհապպէթինէ էմնալ օլաճագ հիչ պիր մուհապպէթ կէօրիւլմէմիշ տիր . զիրա կէօք գատար եիւքսէք, տէնիզ գատար տէրին, վէ ճիհան գատար կէնիշ պիր մուհապպէթ տիր :

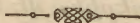
7. Քրիստոս պիզիմ իչիւն էօլմէքլէ, պիզի Ալլահըն թէնպիհլէրինի պօղանլարըն լա'նէթլէրինտէն, կիւնահըն հիւքմինտէն, վէ ճէհէննէմին էպէտի 'ազապընտան խէլաս էտիպ' պիզի Ալլահա էվլատ էյլէտի, վէ Ալլահըն էպէտի փատիշահլըղընտա պիզէ տախի եէր այըրտը :

8. Էկէր պիզ Անա ինանըր, վէ իթա'ալթ էտէր իսէք, էօլտիւքտէն սօնկրա օլ փատի շահլըգտա անըն իլէ պէրապէր էպէտէն սա'ա տէթլի օլաճաղըզ :

9. Էկէր ֆրիստոս' պիզ տիւլմէնլէրի իքէն

պիղի պու գատար սէվտի իսէ, անըն իլէ տօսթ
օլտըղըմըզ հալտէ քէնտիսինի նէ՝ գատար սէվ-
մէլիյիզ: Պունտան տա պիղէ քէօթիւլիւք վէ
տիւշմէնլիք էտէնլէրի պիղ տախի սէվմէյէ
պօրճլու օլտըղըմըզ փէք աշիքեար սուրէթտէ
անկլայա պիլիրիզ:

Սո՛ւալէր: 1. Պէօյիւք մուհապպէթ հաճկըսը
տըր: 2, 3. Տօսթլարըմըզ պիղի նէ տէրէճէտէ սէ-
վէրլէր: 4. Պիղի պունկարտան տահա զիյատէ սէ-
վէն քէմ տիր: 5. Պօղոս բէսուկ նէ՝ տէմիշ տիր:
6. Քրիստոսըն մուհապպէթի նաճսըլ պիր մուհապ-
պէթ տիր: 7. Օ պիղիմ իչիւն նէ՝ էյլէտի: 8. Սա՛ա-
տէթլի օլմագ իչիւն նէ՝ եափմալը իզ: 9. Քրիս-
տոսըն մուհապպէթինտէն նէ՝ էօյրէնլիրիզ:

ՏԵՐՍ 38

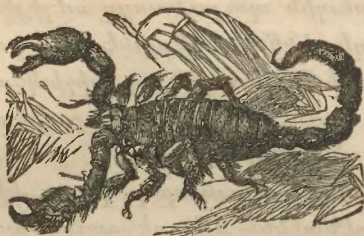
Ն Գ Ր Է Պ

Նգրէպ	Մինտէր	Մազարրաթ	Թապի՛աթ
Իզլիմ	Հարրէ	Գարըշ	Գույրըզ
Նտէթ	Էլտիվէն	Եուվա	Շէթլ
Մինթազա	Քէօսթէպէք	Պէտէն	Չաթլագ

1. Նգրէպ՝ տիւնեանըն հէր սըճագ իզլի-
մինտէ վար իսէ տէ, մինթազաի հարրէտէ
փէք չօգ պուլունուր:

2. Ըջըղա տայանամատըզլարընտան, կիւնէ-

չին ըշըղընտան գուրթուլմագ իչին ըասթ
կէլտիքէրի հէր եարըգ վէ չաթլաղա կիրտիք-
լէրինտէն, պու 'ատէթլէրի չօգ քէրրէ ինսանա
մազարրաթլը տըր:

3. Թէճըրիպէ իլէ պու հայվանըն մէգքիւր
'ատէթինէ աչինա օլանլար՝ պիր եէրի էյիճէ
եօգլամատըգճա, վէ մինտէր, եաստըգ կիպի
չէյլէրի պիրէր պիրէր գալտըրըպ էյիճէ արաչ-
տըրմատըգճա, օրատա եաթմազլար: Հէմ տէ
արայան ատէմ՝ 'ագրէպի կէօրիւր կէօրմէզ
հէման իչինի պիթիրմէք իչին, պիր էլիյլէ
լամպայը թուլթտըղը հալտէ, օլ պիր էլինտէ
տախի վուրաճագ պիր գունտուրա, եախօտ
պիր մաշա օլարագ հազըր տուրուր:

4. Չիզմէ, գունտուրա, վէ էլտիվէն տախի
'ագրէպին կիզլէնմէք իչին խօշլանտըղը եէր
օլտըղընտան պունու պիլմէյէն վէ աճըսը տա
պաշընտան կէչմէյէն քիմնէլէր պու հալը չօգ
զիյան վէ ճան աճըսը իլէ էյրէնիրլէր:

5. Ագրէպ՝ քէօթէպէք կիպի թօփրաղը

եախօտ գումու օյարագ քէնտինէ եօլ վէ եուվա եափար իսէ տէ, անը տա չօգ քէրրէ՝ պիր իքի կիւն սօնկրա թէրք էտիպ պաշգասընը եափար:

6. Սգրէպին պուլունտըղը տէլիյին պիչիմի քէնտի պէտէնինին շէքլինէ ույարագ աղղը տախի տա՞իմա եարըմ այ պիչիմինտէ օլտըղընտան, 'ազրէպին եուվասը հանկըսը օլտըղը դօլայճա անկլաշըլապիլիր:

7. Սգրէպին եուվասընը ֆարգ էթտիքտէն սօնկրա քէնտինին իչինտէ օլուպ օլմատըղընը անկլամագ իչիւն, տէլիյինէ պիր ազ սու ագըթմայը, զիրա սուտան խօշանմատըղը իչիւն հէման տըշարը ֆըրըլար:

8. Սգրէպ էօրիւմճէք ճինսինտէն պիր հայվան օլուպ, պաշգա պէօճէքլէրի ավլայարագ էօրիւմճէք կիպի անլէրին գանընը էմէր, վէ եէմէք իչիւն պէօճէք պուլաւատըղը թագտիրտէ փէք ուզուն միւտտէթ եէմէքսիզ կէչինէ պիլիր: Սգրէպ ղէհըլի տիքէնինի ավլատըղը պէօճէքլէրի էօլտիւրմէք իչիւն գուլլանըր: Պուհուն իլէ պէրապէր սըճագ եէրլէրտէ ինսանը տախի պա՛ղէն տիքէնի իլէ էօլտիւրիւր:

9. Թօփըաղը թապի՛աթընա ույղուն կէտիյի եէրլէրտէ 'ազրէպլէր փէք չօգ պուլունուր, հաթթա Հինտիսթանա կիթմիշ պիր ինկլիզ պաղչէսինի գազար իքէն պիր սա՛աթ զար-

Ֆրնտա գրրգտան զիյատէ 'ագրէպ պուլտը-
ղընը նագլ էթմիշ տիր :

10. Մէգքիւր զաթ շունու տախի պէյան էթ-
միշ տիր քի, պիր գաչ տէֆ'ա 'ագրէպին էթ-
րաֆընը պիր գարըշ մէսաֆէ ուզագ օլարագ
աթէշ իլէ չէվիրտիյի հալտէ, 'ագրէպ գաչմագ
իչիւն հէր հանկը թարաֆա կիթտի իսէ էօ-
նիւնտէ աթէշ պուլտըղընտան, չօգ չալըշտըգ-
տան սօնկրա քէնտինտէն իւմիտինի քէսէրէք՝
զէհրլի տիքէնի իլէ պաշընը սօգուպ քէնտի
քէնտինի էօլտիւրմիւշ տիր :

Սաւլէր : 1. 'Ագրէպ հէր եէրտէ պուլունո՞ւր մը :
2. Կիւնտիւզիւն նի՞չիւն չօգ կէօրիւնմէզլէր : 3, 4.
'Ագրէպ գօրգուսը պուլունտըգտա նէ՞ եափմագ կէ-
րէք տիր : 5. 'Ագրէպ եուվասընը նա՞սըլ եափար :
6. 'Ագրէպին տէլիյի նէտէ՞ն թանըլըր : 7. Տէլիքտէ
օլան 'ագրէպի չըգարմանըն եօլը նէ՞ տիր : 8. 'Ագ-
րէպ հա՞նկը ճինս հայվանտան տըր վէ նէ՞ եէր :
9, 10. 'Ագրէպ քէնտինտէն իւմիտինի քէստիլի վա-
ղըթ նէ՞ եափար :

ՅԵՐՍ 39

ՊՕՇՈՒՆԱ ՏԻԼԷՆՄԷՅԵՃԵՔ ՄԱՀԱԼ

Տիլէնճի	Սէնա'աթ	Գասալէթ	Իհթիյաճ
Գօնուշմագ	'Աճա'իպ	Մասալ	Թէ'աճճիւսը
Պէօյլէճէ	Կիթտիքճէ	Էտէպսիզ	Պախթ
Խօշլանմագ	Արգատաշ	Էքմէք	Սատագա

1. Պիր կիւն իքի տիւէնճի պիր պիրինէ ըսաթ կէլէրէք եօլըն քէնարընտա օթուրուպ շու վէճհ իլէ գօնուշտըլար .

2.—“Նէ” միսքին սէնա’աթըմըզ վար . տօղրուսը պէն պու սէնա’աթտան պըգտըմ :”

3.—“Պըգտը՞ն մը , ’աճա”իպ պէն հիչ օսան . մատըմ : Տա’իմա իշիմ ըսաթ կիտէյօր . վէ ա . նըն իշիւն կիւնտէն կիւնէ տահա զիյատէ խօշ . լանըյօրըմ :”

4.—“Ստէմ նէ տէյօրսըն : Պու սէնա’աթը . մըզըն նէ” գատար սագիլ թարաֆլարը վար տըր : Պիր կիթտիյին ատէմէ պիր տահա կի . տէմէզսին :”

5.—“Պանա պէօյլէ օլմայօր , չիւնքի պէն նէ գատար սըգ կիթսէմ օ գատար գօլայ ալը . յօրըմ :”

6.—“Տէմէ” գարնտաշ . պէն հէր նէրէյէ կիթ . սէմ ‘էտէպսիզ հէրիֆ , պու մասալընը զայրի պիր եհրտէ սաթ’ լագըրտըլարընը իշիտէրէք գօվուլըյօրըմ : Էքմէք եախօտ փարա տէրսէն , պին գափույու չալմալըյըմ քի եիւզիւնիւ կէօրէ պիլէյիմ :”

7.—“Սըգա’տաշ , տօղրուսընը սանա սէօյ . լէրիմ քի , էլիմէ տիլէտիյիմ շէյ կէչմէզ իսէ անտէն տահա էյիսի էլիմէ կէչէր :”

8.—“Պալսթըլ պիր ատէմ իմիշսին . հէմ տէ էօյլէ պիր զէմանտէ քի հէր քիմէ կիթսէն եիւ .

ղիւնիւ չէվիրերէք պէն տէ տիւնմէյէ միւհ-
թաճ իմ տէր։”

9.—“Այ՛ ապնա հիչ պէօյլէ սէօյլէյէն օլ-
մատը։ Ղանիմէթի նէրէտէ պուլուրսամ, օրա-
յա կիտէրիմ. հէմ կիթտիյիմ եէրտէ զանի-
մէթ օլ դատար չօգ պուլունուր քի, հէր իս-
թէյէնէ եէթէր տէ արթար պիլէ։”

10.—“Պէն իսէ քէտէրլի չէհրէ կէօսթէրսէմ,
‘Եալանճը տըր’. կիւլէր եիւզ իլէ կիթսէմ,
‘Հիչ պիր չէյէ իհթիյաճը եօգ տըր’ տէրլէր-
չաշտըմ դալտըմ. պիլմէմ պէօյլէ ատէմէ նա-
սըլ էտիպ տէ մէրամ անկլաթմալը։”

11.—“Տարլըզ զէմանընտա մութլազ պիր
եարտըմ կէօրիւրիւմ, պօլլուզ զէմանընտա ի-
սէ պէրէքէթիմ արթար։”

12.—“Պէն հալիմի իֆատէ էթտիյիմտէ սէօ-
ղիւմիւ տահա տինկլէմէտէն օսանըյօրլար. կէր-
չէք տէ սէօյլէսէմ, ‘Եալան սէօյլէյօր’ տէյերէք
հիչ ալտըրմայօրլար։”

13.—“Թամամ, պէնիմ հալիմին ‘աքսի։ Գա-
սավէթիմի, իհթիյաճըմը նէ դատար չօգ սէօյ-
լէսէմ, եինէ ազ սայըլըր. հէր նէյէ իհթիյա-
ճըմ օլսա, կիտիպ սէօյլէմէյէ բուխսաթըմ վար
տըր. վէ շունա տահա զիյատէ թէ՛ աճճիւպ
էտէճէքսին քի, տիւնմէյէ կիթտիյիմ էվտէ
պանա՝ զիյատէսիյլէ մուհապպէթ կէօսթէրիւ-
լէր, վէ մուհապպէթ օլարազ՝ սէօյլէյէճէյիմ

վէ տիւնէյէճէյիմ շէյ՝ պէն տէմէտէն պիւրինիր։”

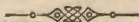
14. Հայրէթէ զարգ օլմուշ օլան օլ պիր պիւ-
շարէ տիւննճի տէօնիւպ, “Էօյլէ իսէ շու սէնին
տիւննմէյէ կիթտիյին էվ նէ՞րէտէ տիր” տէյիւ-
սօրտու :

15. Արգատաշը ճէվապ վէրիպ՝ “Պէն կէօ-
յիւն գափուսընտա տիւննիրիմ, սէ՞ն նէրէտէ
տիւննիրսին,” տէտի :

16. — “Պէն մի՞. պէն տիւննետա տիւննիրիմ։”

17. — “Էօյլէ իսէ, քէնտի սէնա՛թընտան
օսանմաղա հագգըն վար։ Կէլ սէն տէ պէնիմ
տիւննտիյիմ եէրտէն տիւնն. էկէր օրայա տէ-
վամ էտէր իսէն. ինճինէճէք պիր սէօզ իշիթ-
մէյիպ, թէրս պիր սուրէթ տախի կէօրմէզսին,
վէ պունտան մա՛տա ասլա պօշ կէրի տէօն-
մէզսին։”

Ստեփաննիւր։ 1. Տիւննճիւր սէնա՛թլարընտան մէմ-
նո՞ւն մը իտիւր։ 4. Պիրի նէ՞ սէպէպտէն օսանմըշ
իտի։ 6. Ատէմէր ‘ալէսսէվիյէ տիւննճիւրէ նա՛սըլ
մու՛ամէլէ էտէրէր։ 15. Արգատաշը նի՛շիւն րա-
հաթ վէ մէմնուն իտի։ 17. Օլ պիրինէ նէ՞ նասի-
հաթ վէրտի։

ՏԵՐՍ 40

ՏԵՕՐԹ ՄԵՎՍԻՄ

Լա՛լէ	Եազ	Գարէնֆիլ	Մահրում
Րուբէն	Գըշ	Կիւլ	Իւզիւմ
Մէվսիմ	Տէֆթէր	Շէօհրէթ	Հագիզաթ
Պահար	Սիւմպիւլ	Ֆա՛խտէ	Ա՛լա

1. Րուբէն՝ գըշ մէվսիմինտէ գարտան պիր էվճիք, վէ անա մէրտիվէնլէր տախի եափըպ քէյֆ իլէ էնիպ չըգարադ, «Քեաճքի տա՛խմա գըշ օլայըտը» տէտի: Պապասը պունու իշիւ տէրէք, «Պու սէօզիւ պէնիմ տէֆթէրիմէ եազ» տէտի, վէ օ տա եազտը:

2. Գըշ կէշտի, վէ պահար կէլտի, վէ եինէ Րուբէն պիր կիւն պապասը իլէ պերապէր՝ Լա՛լէ վէ սիւմպիւլ վէ գարէնֆիլ վէ կիւլ իլէ տօլու պիր պաղչէտէ չիչէքլէր արասընտա տուրսւպ, հավայը տօլտուրան խօշ գօգուլարընը տախի ալտըգճա, հէման սէվինճինտէն ՝ազը պա չընտան կիտէյօր իտի:

3. Պապասը՝ «իլք պահարըն տա շէօհրէթի պու տըր, ամմա չի ֆա՛խտէ քի, պու տա թէզ կէչէր» տէտի:

4. Րուբէն՝ «Քեաճքի տա՛խմա պահար օլայըտը»

5. Պապա՝ «Պու արզունը տէֆթէրիմէ եազ» Րուբէն պունու տա եազտը:

6. Պահար կէչիպ եազ կէլտի, վէ Րուբէն

Ֆերահլը պիր կիւնտէ, պապասը վէ պա՛ղը արգատաշարը իլէ պերապէր կէզիպ էյլէնմէք իչիւն շէհրտէն տըշարը կիւզէլ պիր քէոյէ կիտիպ՝ օլ կիւնիւ օրատա կէչիրտիլէր :

7. Բուբէն՝ հէր հանկը եանա պաղսա, պուղտայ թարլալարը, պին տիւրլիւ չիչէքլէրլէ միւզոյլէն չիմէկլէրի, վէ իչինտէ գուզուլարըն օյնաշտըղը, վէ քիւչիւք թայլարըն իւզէրինտէ գօշուշտըղը եէչիւ չայըրլարը կէօրիւպ հայրան օլուր իտի : Օրատա՝ զէրտալը, թութ, քիրազ, վէ սա՛իր մէյվլէլէր տախի եէտիլէր, վէ ազլամա գատար կիւզէլճէ էյլէնտիլէր :

8. Էվէ տէօնէր իքէն եօլտա պապասը՝ «Հադիգաթ եազ վագթընըն տա զէվգի պաշգա տըր . եազ էն խօշ պիր մէվսիմ տէյի՛լ մի,» տէյիւ սօրտու :

9. Բուբէն «Քեա՛շքի տա՛իմա եազ օլայըտը՝ տէտի, վէ պապասը պուճու աա քէնտի տէֆթէրինէ եազտըրտը :

10. Պգըպէթ սօն պահար կէլտի : Եազըն չիտաէթի կէչիպ օրթալըգ սէրինլէնմէյէ պաշլատը : Պաղլարտա իւզիւմլէր եէթիչիպ սալգըմլարըն չօգլըղընտան՝ տալլար եէրէ տօգուճուր իտի : Նարը, արմուտը, գարփուղը վէ շէֆթալիյի տէրսէն, հէր եէրէ եղղըրմըշ իտի : Բուբէն իսէ պուճարը չօգ սէվտիյինտէն, նէ տէրէճէ խօշլանտըղը թարիֆէ կէլմէզ :

11. Պապասը՝ «Եագը՛գ քի պու կիւզէլ մէվ սիմ տէ կէչէճէք տիր. գըշ եագլաշմըշ վէ կէօյա սօն պահարըն եէրինէ կէլմէք իշիւն անը գօվույօր զանն էտէրսին», տէտի:

12. Բուբէն՝ «Քեա՛շքի գըշ եէրինտէ տուլայըտը տէ, տա՛խմա կիւզ օլայըտը», տէտի:

13. Պապասը՝ «Սահիհէն պէօյլէ օլտըղընը իսթէ՛ր մի սին», տէտի:

14. Բուբէն՝ «Էվլէթ սահիհէն իսթէրիմ» տէյիւ ճէվապ վէրտի:

15. Պապասը՝ ճէպինտէն տէֆթէրինի չըգարարագ, «Ղաքին հէլէ քերէմ էտիպ շուրաճըգտա նէ՞ եագըլմըշ տըր պագ, օգու», տէտի:

16. Բուբէն պագտը, վէ «Քեա՛շքի տա՛խմա գըշ օլայըտը» տէյիւ եագըլմըշ պուլտու:

17. Պապասը՝ «Հէլէ շու պիր սահիֆէյէ էօթէտէ եագըլմըշ օլանա պագըպ անը տա օգու», տէտի:

18. Բուբէն պագըպ՝ «Քեա՛շքի տա՛խմա իլք պահար օլայըտը» տէյիւ օգուտու:

19. Պապասը տէֆթէրին պիր գաչ քեաղըտընը չէվիրիպ՝ «Դու սահիֆէյէ տէ պագ. պունտա նէ՞ եագըլը տըր», տէտի:

20. «Քեա՛շքի տա՛խմա եազ օլայըտը» տէյիւ օրատա տախի օգուտու:

21. Պապասը տէօնիւպ՝ «Պու սէօզլէրի եազան

«Իմ օւտըղընը պիլի՞ր մի սին» տէյիւ սօրտու :

22. Րուբէն «Էպիլէթ պէն քէնտիմ եազմիրում» տէտի:

23. Պապասը՝ «Հէման շիմտի նէ՞ իսթէյօր
իտին, խաթըրնտա՞ մը տըրը» տէյիւ սօրտու :

24. Բուբէն՝ «Քեա՞նքի տա՞խմա կիւղ օլայը-
տը,՝ տէտիմ»,՝ տէտի:

25. Պապասը՝ «Գըշըն տա՛խմա գըշ, իւք պա-
հարտա տա՛խմա իւք պահար, եազըն տա՛խմա
եազ, վէ կիւզտէ տախի տա՛խմա կիւզ օլմասընը
խօթէտին. պու նա՞սրյ չէյ տիր», տէտի:

26. Բուրեն՝ «Պունտա Գաճա՛ղ» կէօրինէ՝
ճէք նէ՞ վար, պապա. պու տէմէք տիր քի,
սէնէնին հէր պիր մէվսիսի տէ խօշ տըր. էօյլէ
տէլի՞ մի,» տէտի:

27. Պապասը՝ «ՎՎԿԵԹ», հէր պիւրիսին տէ
ինսանը ֆէրահլանտըրըճըզօգ շէյլէրի վար տըր-
հէմ պոնտան շու նէթիճէյէ տախի վարըրըզ
քի, 'ազիւմ վէ քէրիւմ Ալլահ եարաթմըշ օւ-
տըղը տինեայը իտարէ էտէճէյի եօլը՝ ինսան-
տան տահա ա'յա պիիիր :

28. «Կէչէն գըլ՝ տիւնեամըզըն իտարէսի սէնին էլինտէ օլտա իտի, նէ պահար, նէ եազ, նէ տէ կիւզ կէօրէճէյիտիք: Եալընըզ սէնին գարտան էվճիք եափըպ էյլէնմէն իչիւն՝ պիւ. Թիւն տիւնեանըն էպէտէն գար ալթընտա քալսմասըն իսթէյօր իտին:

29. «Դէկեր էօյլէ օլսա իտի, նէ՛ չօդ զէվգ ու էյլէնճէլէրտէն մահրում գալաճագ իտիք : Տիւնեայը իտարէ էթմէք վաղիֆէսի պիղէ թէսւ լիմ օլունմատըղը նէ՛ գատար էյի օլմուշ : Պիղէ թէսլիմ օլունսա իտի, հէր շէյի չափուճագ դարմագարըղըգ էտէր իտիք,» տէտի :

Սո՛ւալէր, Բուբէն նէ՛ արգուլէտի : Իսթէտիյինի նէրէյէ գայտ էթտի : 2. Իլք պահար կէլտիյինտէ նէ՛ հալէ կէլտի : 4. Օ վազըթ նէ՛ իսթէտի : 5. Նէրէյէ եազտը : 6. Պահար կէչտիյինտէ նէ՛ կէլտի : 8. Հէր թարաֆտա նէլէ՛ր վար իտի : 9. Եազ հազգընտա նէ՛ արգու կէօսթէրտի : 10. Կիւզիւն նէ՛ մէյվէլէր օլուր : 12. Կիւզտէն էօթիւրիւ նէ՛ տէտի : 15. Պու արատա պապասը անա նէ՛ կէօսթէրտի : 28. Գըշ իչիւն օլան արգուսը եէրինի պուլսա իտի, նէթիճէսի նէ՛ օլաճագ իտի : 29. Պիղիմ իչիւն էն էյիսի նէ՛ տիր :

ՏԵՐԾ 41

ՖԱ՛ԻՏԵԼԻ ՆԱՍԻՀԱԹԼԱՐ

Ճա՛իզ	Էօտիւնճ	Տէվամ	Շէհատէթ
Նասիհաթ	Նաֆիլէ	Թէմէլսիզ	Թէմպէլլիք
Շիւպէ	Կէօնիւլ	Գապիլ	Գանտիլ
Ճիւզ՛ի	Ճան	Ույզու	Ուճուլ

1. Ճա՛իզ օլմայան պիր շէյին իճրասընա ասլա չալըշմա : Էօյլէ պիր շէյին իճրասընա չա-

լըտողըն հալտէ կիւճիւյէ տիւշէճէյինի էյիճէ պիւ : Պիր իշին ճա՛իզ օլմատողընա ազ պիր շիւպհէն օլսա, շիւպհէնին թէմէլիզ օլտողընը անկլամայընճա օ իշէ կիրիշմէ :

2. Ճա՛իզ օլան պիր իշէ կիրտիյինտէ եարը պուշուգ պրագմա : Թէզ կէվշէմէ : Տէվամ էթմէյի քէնտինէ 'ատէթ հտին : Թէնպէլլիյէ վէ տէվամըզըղա ֆուրսաթ վէրմէ : Վագա՛ա պուշէյէրէ գարշը գօմագ գօլայ տէյիլ տիր, լաքին պաշա չըգա պիլտիյինտէ, գալպին սանա տօղրուլըղը իշէտիյինէ շէհատէթ հտէճէք տիր :

3. Փարանը նաֆիլէ եէրէ թէլէֆ էթմէ :

4. Պա՛ղը էյի քիթապ ալըպ օգու : Էյի պիր քիթապ՝ տիւնեատա պուլունան էն էյի շէյլէրտէն պիրի տիր : Էկէր սանա լազըմ օլտողը գատար քիթապ ալմաղա կիւճիւն եէթմէզ իսէ, պաշգալարընտան էօտիւնճ ալ, լաքին ալտողըն կիպի, քիրլէթմէքսիզին, կէրիյէ վէր : Քիթապը պօզուլաճագ եէրլէրտէ պրագմա :

5. Սնկլամատողըն շէյլէրի սօր, լաքին պիլէնլէրէ սօր : Վէրիլէն ճէվապա տիգգաթ էթ, վէ անը էյիճէ տիւշիւն : Սայքի հէր ատէմ սէնին պիլմէտիյին պիր շէյի պիլիպ սանա էօյրէտէ պիլիւր : Էն մէհնուր 'ալիմլէր՝ պայաղը ատէմլէրտէն պիլէ չօգ շէյլէր սօրուպ էօյրէն՝ միշլէր տիր :

6. Քէօթիւ քիթապ վէ զազէթալարտան

սագըն: Պունլար չօգ պուլունուր շէյլերտէն տիր, վէ ֆա"իտէլէրի օլմատըգտան մա'տա, զարարլարը վար տրը: Էն էյի քիթապլար հան կըլարը օլտըղընը պիր պիլէնէ սօր տա, սանա խապէր վերսին:

7. Պիր քիթապը եալընըզ ուճուղըղը իչիւն ալմա. պիր փարա էթմէյէն պահալը քիթապլար տախի պուլունուր, քի անլէրի օգուտըղընտա՝ հէմ վագթըն պօշա կիտէր, հէմ տէ ախլագըն պօղուլուր:

8. Օգումանա հիչ պիր շէյ մանի' օլմասըն: Կիւնտիւղիւն օգումաղա վագթըն եօգ իսէ, կէճէլէյին օգու: Գանտիլ օլմազսա, չիրա, եախօտ սա"իր եաղլը պիր օտուն ըջըղընտա տախի քիթապ օգունա պիլիր: Էյի պիր քիթապը սալթ պիր տէֆ'ա օգումագ քիֆայէթ էթմէզ: Իքինճի օգույուլընտա՝ էվվէլքինտէն զիյատէ ֆա"իտէ կէօրիւրսին:

9. Ֆէնա արգատաշլարտան կէրի տուր: "Տիվանէլէրէ եօլտաշ օլան հէլաք օլուր:"՝ Վագըթլարընը պաթըլըզ վէ եարամաղըզտա թէլէֆ էտէնլէր կէօրիւր իսէն, էօյլէ ատէմլէրտէն քէնտինի սագըն: Գապիլ տիր քի, եիյիթ վէ ճէսուր օլսունլար, լաքին սանա պիր խայըրլարը օլմատըղը շէյլէ տուրսուն, զարարլարը տօգունաճաղը տախի իհթիմալ տրը:

10. Քէօթիւ արգատաշլըզ չօգլարըն, եաշտա

սէնտէն պէօյիւքէրին պիլէ, խարապընա սէ-
պէպ օլմուշ տըր: Պօշ կէզէնէրտէն, քիւֆր-
պաղլարտան, եալանճըլարտան, վէ մուգատ-
տէս կիւնիւ թուլթմայանլարտան կէրի չէքիլիպ
անլէր իլէ իւնսիյէթ էթմէ:

Սոսուլէր: 1. Հաճկը չէյէ ապա չալըշմամադ կէ-
րէք տիր: 2. Հաճկը չէյի 'ատէթ էտինմէլի պին:
3. Փարա հագզընտա նէ՞ տէնիլմիշ տիր: 4. Քի-
թապ ալմաղա տա'իր նէ՞ նասիհաթ վէրիլմիշ
տիր: 5. Անկլամատըղըն չէյէր իչիւն նէ՞ ետիմալը
սըն: 6. Հաճկը քիթապ վէ զազէթալարտան սա-
զընմալը սըն: 7. Պա'զը պահալը քիթապլարտան
էօթիւրիւ նէ՞ տէնիլմիշ տիր: 9, 19. Քէօթիւ ար-
գատաշլար հագզընտա նէ՞ տէնիլմիշ տիր:

ՏԵՐՄ 42

ՊԻՐ ԳՈՒՐՇՈՒՆԸՆ ԻՇԻ

Գավղա	Գըզզըն	Գուրչոււն	Գուրպան
Հաճէթ	Մէզքիւր	Նէվճիվան	Այէթ
Մուգատտէս	Սիփէր	Մուհաքէմէ	Էպէտի
Տիւնեէվի	Վա'իզ	Փարմագ	Մա'լիւմ

1. Խրիսթիյան օլան 'ապքէրլէր պիր ճէնկէ
կիտէր իքէն պէրապէրլէրինճէ քիթապ ը Մու-
գատտէսի ալմագ 'ատէթլէրի օլտըղընտան,
պա'զէն անըն նէ օլտըղընը պիլմէյէնլէր տալի
եանլարոնա պիր թանէ ալըրլար:

2. Տիւնեցւի իշէր իլէ մէշղուլ օլուպ, բու-
հանի շէյլերի ասլա տիւշիւնիւպ վաղիֆէ էտին-
մէյէն պիր կէնճ, 'ասքէրլիք հալինտէ ճէնկէ
կիտէր իքէն, քէնտինէ պէօյլէ պիր քիթապ
վէրիլիր. լաքին օգուճաղա հալէսի եօգ իսէ
տէ, քիթապը գօյնընտա թաշըր իտի:

3. Ճէնք պաշլատը, վէ քէնտիսի գավզանըն
էն գըզղըն վէ էն աթէշլի նօգթաարնտա պու-
լունարագ, գուրշունլար եաղմուր կիպի իւզէ-
րինէ էնէր իտի, վէ արգատաշլարընտան փէք
չօգ քիմնէլէր եէրէ սէրիլտիլէր իսէ տէ, քէն-
տիսի սէլամէթլէ գուրթուլա պիլտի:

4. Գավզա պիթտիքտէն սօնկրա, կէնճ 'աս-
քէր եանընտաքի նէսնէլէրի եօգլար իքէն, պիր
գուրշունըն կէլիպ գօյնընտաքի քիթապա սափ-
լանմըշ օլտըղընը կէօրիւր:

5. Պունու կէօրիւնճէ, էկէր մէզքիւր քիթապ
եանընտա օլմասա իտի, քէնտիսի տէ ղավզա-
տա գուրպան օլանլարտան պիրիսի օլաճաղընը
անկլատը:

6. Քիթապ 'աճէպա նէրէյէ գատար տէլին-
միշ տէյիւ, սահիֆէլէրի պիրէր պիրէր չէվի-
րիր իքէն, գուրշունըն՝ վա'իզ քիթապընըն
օն պիրինճի պապ, վէ տօգուղընճը այէթինէ
գատար կէլիպ տուրտըղընը կէօրիւր:

7. Օգուլուպ պուլտու քի, մէզքիւր այէթին
սէօղլէրի շունլար տըր, «էյ նէվճիվան, կէնճ-

լիցինտէ մէսրուր օլ, վէ կէնճլիցինին կիւնլէ-
րինտէ գալպին սէնի ֆէրաճլանտըրսըն, վէ
կէօնլիւնին խթէտիյի եօլլարտա, վէ կէօզ-
լէրինէ խօշ կէօրիւնտիւյինէ կէօրէ հարէքէթ
էյլէ, ֆազաթ մա՛լիւմիւն օլսուն քի պունուն
ճիւմէսի իչիւն Ալլահ սէնի մուհաքէմէյէ կէ-
թիրէճէք տիր:”

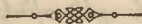
8. Մճէպա գուրչուն պու այէթին իւզէրի-
նէ ըա՛սթ կէլէ մի տուրտու: Ալլահն պուն-
տա պիր փարմաղը եօ՞գ մը խտի. էվվէթ, Ալ-
լահ պու տէլիգանլընըն տիւնեէվի հայաթընը
գուրթարտըգտան մա՛տա, էպէտի հայաթընը
տախի գուրթարմազ իչիւն օ Մուգատտէս
Քիթապը սիփէր էյլէտի:

9. Մէզքիւր Քիթապը Մուգատտէս պու
տէլիգանլընըն հէմ տիւնեէվի, հէմ էպէտի
հայաթընա սէպէպ օլտու տէմէյէ հաճէթ
եօգ տըր:

10. Էյ սէվկիւլիւ օգույանլար, հէր նէ իշ
թութարսանըզ, հէր նէ սէօզ սէյլէրսէնիզ,
հէր նէ շէյ տիւչիւնիւրսէնիզ, պու գուրչունըն
կէօսթէրտիյի այէթի խաթըրընըզ կէթիրին,
վէ պունըն ճիւմէսի իչիւն Ալլահն սիզի մու-
հաքէմէյէ կէթիրէճէյինի էյիճէ պիլին:

Սուրէ: 2. Ճէնկէ կիտէն պիր կէնճէ նէ՞ վէ-
րիտի: Անը օգո՛ւր մը խտի: 3—5. Ճէնքտէ գուր-
չունտան նա՛սըլ գուրթուլտու: 6. Քիթապ նէրէ-

- սինէ գատար տէլինմիշ իտի • 7. Օ սէօզէր նէ՞ տիր •
 8. Գուրչուն օրատա ըսթ կէլէ մի տուրտու •
 9. Պու քիթապըն օ կէնճէ նէ՞ ֆա՞խտէսի օլտու •
 10. Պու հիքեայէտէն նէ՞ էօյրէնիրսին •

ՅԵՐՍ 43

ՖԱՐԷ

Իգլիմ	Ղաղէթա	Էօրթիւ	Գըրընթը
Սէպզէվաթ	Սագսը	Թավուգ	Կէմիրմէք
Միւնասիպ	Ֆարէ	Գօլօզա	Արալըգ
Միսիլիւ	Մէնֆա՛աթ	Կիւտիւք	Միւհթաճ

1. Ֆարէ՝ պա՛ղը հայվանլար կիպի պիր մա~
 հալէ վէ պիր իգլիմէ մախսուս օլմայըպ՝ տին~
 եանըն հէման հէր թարաֆընտա, վէ հէր իգ~
 լիմինտէ պուլունուր •

2. Պու քիւչիւք հայվան ուսթա գալֆա օ~
 լարագ՝ իսթէտիյի մահալտէ, վէ իսթէտիյի
 քէրէսթէտէն քէնտինէ էվ, եախօտ եուվա

եափա պիլիր. էկէր քէօյ ֆարէսի իսէ, քէնտի եուվասընը օթ, եափրազ, սաման, քէօք, վէ սէպղէվաթ գուրուսընտան եափար:

3. Էկէր շէհիր ֆարէսի իսէ, եուվասը էվլէրտէ օլուպ, եինէ քէնտինէ միւնասիպ պիր մահալ պուլա պիլիր, վէ օ զէման եուվասընը էսքի պէզ փարչալարը, իփ գըրընթըլարը, քեաղըտ, վէ էվին իչինտէ պուլունան պու միսիլլիւ նէսնէլէրտէն եափար, վէ էկէր պունլարը տա պուլամազ իսէ, թէքլիֆսիզճէ կիտիպ քիթապ, զազէթա, փէրտէ, ուրուպա, քիլիմ, էլ հասըլ պու կիպի հէր նէ պուլուրսա, քէսէր, տօղրար վէ անլէրտէն եուվա եափար:

4. Ֆարէ՝ եուվասընը մուխաթարա սէզմէտիյի հէր եէրտէ եափար, պունլարտան պիր գաչընը զիքը էտէլիմ:

5. Ֆարէնին պիրի եուվասընը պիր չիչէք սագսըսընըն իչինտէ վէ շու վէճհլէ եափմըշ տըր: Գըշ կէլմէսի միւնասէպէթիյլէ, չիչէք սագսըսընը եէրինտէն գալտըրըպ՝ իւսթիւ գափալը պիր մահալէ գօմուչլար իտի քի, պահար կէլտիքտէ թէքրար չըգարսընլար: Պիր ազ գալտըգտա, սագսըտաքի թօփրազ հալիլլէ գուրույուպ գաթըլաչըր: Պիր ֆարէ մէզքիւր սագսըյա ըասթ կէլիպ, գուրումուշ թօփրաղըն օրթասընտան տիպինէ տօղրու տէլէր, վէ ալթընը իսթէտիյի կէնիչլիքտէ օյուպ չըգան

Թօփրաղը տա օլ քիւչիւք տէլիքտէն տըշարը չըգարըր. շէօյլէ քի սաղսըյա պագան պիր քիմնէ, օրթասընտա ուֆաճըգ պիր տէլիքտէն պաշգա պիր շէյ ֆարգ էյլէյէմէզ, ալթընտա իսէ սոսման վէ քեաղըտտան եափըլմըշ ա'լա պիր եուվա վար իտի:

6. Պաշգա պիր ֆարէ տախի եուվասընը նէ՞րէտէ եափար: Պիր պաղչէտէ պիր գուշ ալշագ պիր չալըտա եէրէ եագըն պիր եուվա եափմըշ իտի. ուսթա պիր ֆարէ պու եուվայը կէօրիւր կէօրմէզ, անտէն քէնտիսինէ պիր մէնֆա'աթ չըգարմագ մէրամըյլէ կիտիպ քէնտի եուվասընը օ եուվանըն հէման ալթընտա եափար, շէօյլէ քի ֆարէ եուվասընտան չըգար իքէն սըրթը գուշըն եուվասընըն ալթընա սիւրիւնիւր իտի: Պու եօլ իլէ ֆարէ գուշըն եուվասընը քէնտինինքինէ էօրթիւ վէ սիփէր էյլէմիշ օլտու, վէ օրատա ալթըթանէ եափըր պիլէ չըգարտը:

7. Էվին պիրինտէ կիւզէլ պիր թափուղը գօլօշգայա օթուրթտըլար. լաքին իւշ հաֆթա սօնկրա թափուգ քէնտի եափըլարըյլէ տըշարը չըգարըրնտա, գօլօշգայա օթուրմագտան էփվէլ մալիք օլտըղը կիւզէլ գույրուղը պիւսպիւթիւն խարապ օլմուշ, տիւքէնմիշ, վէ քէնտիսի կիւտիւք գալմըշ իտի: Սահիպի պունաթէ'աճճիւպ էտէրէք թափուղըն օթուրտըղը

եւերի՝ Եօգլատըգտա, հէման եանտա տըշ թա-
րաֆը իփ գըրընթըսընտան եափմա, վէ իչ
թարաֆը թափուգ թիւյիւնտէն տէօշէլի փէք
կիւզէլ պիր ֆարէ եուվասընը պուլտու : Ֆարէ
իփ գըրընթըլարընը թափուղըն իւզէրինտէ օ-
թուրտըղը չուվալտան, վէ թիւյլէրի տէ գույ-
րուղընտան տիթմիշ իտի : Ղճէպա ֆարէ գույ-
րուղընը կէմիրիր իքէն՝ թափուգ նէ՞ տիւշիւ-
նիւյօր իտի :

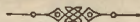
8. Պիր էվտէ պիր թագըմ տէօրթ քէօշէլի
պօշ շիշէլէր օլարագ, հէփիսինի տէ եանլարը
իւսթիւնէ պիր եէրէ տիգմիշլէր իտի . եուվա
եափմաղա եէր արայան պիր ֆարէ կէզէր իքէն՝
պու շիշէնին պիրի խօշընա կիտէր, իչինի գու-
րու վէ եուվաղ օթ իլէ տէօշէր, շիշէնին աղ-
ղընտան կիրիպ չըգաճագ պիր քիւշիւք տէլիք
պրագտըգտան սօնկրա, օրթասընտա տախի
պիր չուգուրճա արալըգ եափըպ՝ եափըլա-
րընը օրատա չըգարըր . վէ օրայա պագան
պիր ատէմ եուվայը վէ եափըլարը շիշէնին
իչինտէ փէք ա՛լա կէօրէ պիլիր իտի :

9. Ֆարէ՝ եուվասընը եափմագ իչիւն չօգ-
վագթա միւհթաճ տէյիլ տիր : Պիր էվտէ սօֆ-
րանըն իւզէրինէ թագէ պիր էքմէք գօմուչլար
իտի, էրթէսի կիւնիւն ազչամը կէլիպ կէօր-
տիւլէր քի, էքմէյին թէփէսի տէլինմիշ, իչին-
տէ քեաղըտ գըրընթըլարընտան թէմիզ պիր

Ֆարէ եռւկասը եափըլմըշ, վէ եռւկատա տա
եէնի տօղմուշ տօգուղ թանէ եափըլ վար տըր:

10. Պու Ֆարէ եռւկանըն քեաղըտընը եա-
գընտա պուլունան պիր քիթապտան կէմիրմիշ
իտի: Էքմէյին օյուլուպ պօշալմասը, քեաղը-
տըն տիյլէնմէսի, վէ սօնկրա կէթիրիլիպ պիր
եռւկա եափըլմասը, վէ պունտան մա'տա
տօգուղ եափըլըլարըն մէյտանա կէթիրիլմէսի,
— պունըլարըն ճիւմէսի պիր պուշուգ կիւն
զարֆընտա օլմուշ իտի:

Սո"ալէր: 1. Ֆարէ նէ'րէտէ պուլունուր: 2, 3.
Եռւկասընը նէ'տէն եափար: 4. Նէ'րէտէ եափար:
5. Զիչէք սագսըսընտաքի եռւկայը թա'րիֆ էյլէ: 6.
7. Պաշգա եռւկալար նէ'րէտէ եափըլտը: 8. Շիչէ-
տէքի եռւկա նա'սըլ օլտու: 9, 10. Ֆարէնին իշ-
կիւղարըղընտան էօթիրիւրիւ նէ' տէյէ պիլիրսին:

ՏԵՐՍ 44

ԵՈՒՎԱ ԶՕՐՊԱՍԸ

Գըրլանդըճ	Գուրսագ	Նէպաթի	Դարըլըգ
Զօրպա	Եօսուճ	Հայվանի	Գէյֆիյէթ
Պէյզատէ	Պէյզ	Շէֆֆաֆ	Խասսէ
Սէյլալ	Սա'հի	Սիւլիւս	Թուլթալ

1. Եռւկա չօրպասը սէօգիւնիւ իշիթտիյինտէ,
«Հիշ եռւկատան չօրպա եափըլը' մը, եախօտ

եռւվա տէտիյին շէյ հիչ եէնիր մի՝՝ տէյիւ
էլպէթթէ թէ՛ աճճիւպ էտէրսին :

2. Պօրնէօ վէ ճալա ասալարընտա, հէմ տէ
պունլարա եագըն օլան պաշգա եէրլէրաէ պիր
նէվ՝ դըրլանդըն պուլունույօր քի, եափտըղը
եռւվա Ձինմաչինէ կէօթիւրիւլիւպ՝ փէք աղըր
պահա իլէ սաթըլարագ օրատաքի զէնկինլէրէ
վէ պէյզատէլէրէ թա՛ամ օլույօր . լւքին պու
եռւվա՝ ՛աճէպա նէտէ՞ն եափըլմըշ տըր :—
Օթտա՞ն մը, եօսունտա՞ն մը, եափրագտա՞ն
մը, եախօտ աղա՞ճ ֆիլիզլէրինտէն մի :

3. Մէզքիւր եռւվալարըն թութգալ կիպի
եափըշգան պիր նէսնէտէն եափըլմըշ օլտըղը
կէօրիւնիւյօր իսէ տէ, օլ նէսնէնին ասլը նէ-
պաթի մի, եախօտ հայլանի՞ մի օլտըղը հալա
պիլինմէմիշ տիր :

4. Պա՛ղըւարըն գաւիինճէ, գուշ՝ տէնիզտէն պալըգ եումուրթասը կէթիրիր տէ եուվասընը անտէն եափար իմիշ: Գիմի թախմին էտիյօր քի, գուշ պիր ճինս տէնիզ օթը եէր, վէ գուրսաւ ղընտա էրիթտիքտէն սօնկրա չըգարըպ եուվասընը անտէն եափար: Նիչէլէրինին իսէ զաննը պու տըր քի, հայվան պունու պօղաղընտաքի պէզլէրտէն չըգան պիր սուտան եափար. հէր նէ հալ իսէ, հագիգաթը էյի պիլինէմէմիշ տիր:

5. Եուվա եէնի եափըլտըղընտա պէյազ վէ եումչագ օլտըղընտան, փէք ղիյատէ ֆիյ"աթլէ սաթըլըր, ղիրա պիր ազ գալըրսա քիրլէնիպ րէնկի տէ գարարըր, վէ փիշմէզտէն էվլէլ կիւճ հալ իլէ թէմիզլէնմէսի իգթիզա էտէր:

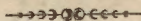
6. Պուգուշար՝ տա"իմա եուվալարընը ղայէթ եիւքսէք վէ չըգըլմազ գայալարըն գօղուգլարընտա եափտըղլարը էճլտէն, եուվալարը էլէ կէչիրմէք փէք կիւճ պիր մասլահաթ տըր:

7. Եուվանըն եափըլտըղը մատտէ՝ պալըգ թուլթգալը կիպի շէֆֆաֆ տըր. պասըլմըշ պիր քեաղըտ իւզէրինէ գօնուպ՝ ըչըղա տօղրու պագըլտըղընտա, ալթընտաքի եազըլար օգունահագ գատար ֆարգ օլունուր. եուվա այտընըղա տօղրու թուլթուլտըղընտա, պիր չօգ եափըչգան վէ գարըչըգ թէլլէրտէն եափըլմըշ օլտըղը կէօրիւլիւր: Աչըգտա պիր ազ գալըրսա սէրթլէչիր:

8. Օ մէմլէքէթ էհալիսինին տէյիշինէ կէօրէ, պիր չիֆթ գուշ՝ պիր եուվա եափմագ իչին թամամ իքի այ էմէք սարֆ էտէրլէր: Պու քէյֆիյէթ սահին իսէ, եուվանըն՝ գուշարըն վիւճուտլէրինտէ հասըլ օլան պիր մատտէտէն եափըմըլ օլտըղընա տէլալէթ էտէր:

9. Պու եուվայը անճագ պիր չէյէ՝ գուլլա նըրլար, եա՛նի խայլի միւտտէթ սըճագ սուտա եուվաթտըգտան սօնկրա չօրպասընը եափարլար: Չինլիլէր պունտա՝ վիւճուտըն զայ՝ էթտիյի գուվվէթի ետէրինէ կէթիրիճի պիր խասսէ վար տըր զանն էթտիքլէրինտէն, եուվայը փէք գըյմէթլի պիլիլլէր, վէ էյիսինին օգգասը պին զուրուշա գատար օլտըղընտան, զէնկինլէր սաթըն ալա պիլիլի:

Սա՛ւլլէր: 1, 2. Պօրնէօ վէ ճավա սէմթինտէ նէ՝ ճինս պիր եուվա պուլունուր: 3, 4. Պու եուվա նէտէն եափըմըլ տըր: 5. Սաթըշա էն ույղուն վագթը նէ՝ զէման տըր: 6. Գօլայ էլէ կէչէր մի: 7. Պու եուվանըն նասըլ օլտըղընը անկլաթ: 8. Պուլունտըղը ետրլէրտէ գըյմէթլի սայըմըր մը:

ՏԵՐՄ 45

Գ Ա Ր Թ Ա Ն

Գարթալ	Եռվա	Վազը՝	Եօսուն
Երրթըճը	Զալիմ	Մուհապպէթ	Եռմչազ
Թըրնագ	Եալրու	Գայա	Եռմուրթա
Փէնչէ	Կեահ	Զըպուգ	Շամաթա

1. Գարթալ գուլվէթլի պիր գուշ տըր. պաշգա հայվանլարը փարէլէյիպ եէտիյի իչիւն՝ քէնտինէ երրթըճը գուշ թա'պիր օլունուր:

2. Պա'ղէն քէնտինին էօլտիւրմէտիյի հայվանլարը տախի եէր. մէսէլա չէօլտէ էօլմիւշ օլան տէվէլէրի, վէ պիր ատէմ տախի եօլճըլըգ էտէր իքէն էօլէճէք օլուրշա, ճէսէտինի գարթալլար եէյէճէյինտէ չիւպհէ եօգ տըր:

3. Պու գուշըն գանատլարը էօյլէ գավի վէ միւհքէմ տիր քի, ղայէթ եիւքսէյէ ուշա պիլիր. վէ կէօզլէրի տախի օ գատար գուլվէթլի տիր քի, եազ կիւնիւ էօյլէ վազթընտա քէս. քին կիւնէչէ պազա պիլիր:

4. Թըրնադլարը ղայէթ քէսքին վէ գուլվէթլի օլտըղընտան, ալլատըղը հայվանըն էթինէ թըրնադլարընը կէչիրէք, գալտըրըպ եռվասընա կէօթիւրիւր:

5. Գարթալ՝ կիւճիւնիւն եէթտիյի հէփ հայվանլարա վէ գուշլարա ղայէթ մէրհամէթսիզ տիր, պա'ղէն քիւչիւք չօճուգ թուլթուպ կէօ-

Թիւրտիւյիւ, վէ էօտիւրիւպ եհտիյի տախի
վագը՝ օլմուշ տըր: Պաշգալարընա պու գատար
դալիմ իսէ տէ, քէնտի եավըլարընա փէք
մուհապպէթի վար տըր:

6. Պա'ղը եհրին գարթալարը՝ տէնիզ գըյը-

սընտա վէ պէօյիւք կէօլլէրին էթրաֆընտա, վէ եախօտ ըրմագ քէնարընտա տօլանըր տուրուր:

7. Գարթալ՝ եուվասընը կեահ չամ, սէրվի եախօտ մէշէ կիպի եիւքսէք աղանլարըն թէփէսինտէ, կեահ տա տէնիզ գըյըսընտա պուլունան եիւքսէք պիր դայա, վէ եախօտ տաղլարտա եափար:

8. Եուվասընը աղանտա եափարտա, իպթիտա խաչլարի օլարագ ուզուն չըպուղլար վէ աղան տալլարը տիւզէր, վէ սօնկրա եավրըլարա սընագ վէ եումչագ պիր եէր օրմագ իչին իչինի գուրու օթ, չամ աղանը եափրաղը, վէ սա"իր նէսնէլէրլէ տէօշէր:

9. Գայալարտա եափարտա, ուֆագ չըպուղլարըն իւզէրինէ ուֆագ տալլար, եափրագլար, գուրու սազ վէ եօսուն գօյարագ եափար: Եուվանըն կէնիչիյի իքի, վէ եիւքսէքլիյի պիր եախօտ պիր պուչուգ արչըն գատար օլուր:

10. Եուվա պու թէրթիպ իւզրէ եափըլլայ թէմամ օլտըղընտա, տիչի գարթալ եումուրթալարընր եումուրթլայըպ՝ գօլօզգայա օթուրուր: Օթուզ կին սօնկրա եավրըլար չըգարլար, վէ չօղա վարմագտան թիւյլէնիրլէր:

11. Եափըլլար ուչա պիլէճէք գատար պէօյիւտիւքտէն սօնկրա, եինէ քէնտի եուվալարըն:

տան այրըմագ իսթէմէղէր: Անալարը իսէ,
արթըգ պու թէնպէլլէրի պէսլէմէքտէն օսան,
մաղա պաշլար:

12. Լաքին անաճ գուշար եավըլլար պիր
շէյ եէմէտիքճէ աճըգտան էօլէճէյինի պիւ-
տիքլէրինտէն, էվվէլա անլէրէ ուշմագ վէ եէյէ-
ճէք պուլմագ եօլընը էօյրէտիրլէր:

13. Պու տա գօլայ պիր մասլահաթ տէյիլ
տիր: Տէտիյիմ կիպի եավըլլար րահաթը սէ-
վիպ եէրլէրինտէն գըմըլտանմագ իսթէմէտիք-
լէրինտէն, անալարը եուվայը շու վէճհլէ սալ-
լայարագ րահաթլարընը գաչըրըր:

14. Եուվանըն տիպինտէ, ուճը տըշարը չըգ-
մըշ օլան պիր չըպուղըն իւղէրինէ օթուրուր,
վէ էվվէլ պիր թարաֆտան, սօնկրա տախի
օլ պիր թարաֆտան պիւթիւն գուվվէթիյլէ
եուվայը սիւքէր:

15. Պու հալտէն եավըլլար րահաթսըղ օլա-
րագ, պէօյիւք պիր շամաթա եափմաղա պաշ-
լարլար: Անալարը պու եօլ իլէ եավըլլարըն
հէփիսինի հարէքէթէ կէթիրմէյինճէ, եուվայը
սիւքմէքտէն վազ՝ կէչմէզ:

16. Ամմա պու եավըլլար՝ հէման օլ չօճուգ-
լարա պէնկզէրլէր քի, անալարը սապահլայըն
քէնտիլլէրի ույանսըրտըղը վագըթտա, կէօզ-
լէրինի աչըպ սէս վէրիլլէր, լաքին գալտըր-
մատան անլէրի պրագըպ կիտէրսէ, ույուշըգ

վէ թէնպէլ օլարագ եինէ օլ պիր եանլարընա տէօնիւկ թէքրար ույուրլար:

17. Սնաճ գարթալ պունու փէք ա'լա պիւ լիր, անըն իչին եուվայը սիւքտիյինտէ թէքրար եէրլէչիպ րահաթլանմասընլար տէյիւ, եանլարընա չըգըպ աջագլարընը եուվանըն իւղէրինէ գօր, վէ գանատլարընը չարփարագ պէյիւք պիր շամաթա էտէր:

18. Պու հալ եավըըլարը տահա զիյատէ ալթ իւսթ էտէրէք, էնճամ հէփիսի տէ եուվատան արշարը տէօքիւլիւրլէր: Օլ զէման գանատլարընը իչէթմէյէ պալարլար, լաքին ուչմաղա ալըչմըչ օլմատըգլարընտան պէյիւք թէհլիքէյէ տիւչար օլուրլար:

19. Թէլաչը անալարը թէհլիքէլէրինի անկլար, վէ անլէր ուչմաղա չապալար իքէն օգ կիպի էնիպ՝ պիրինին ալթընա գանատլարընը կէրէր, վէ ալըպ չօգ եիւքսէյէ չըգարտըգտան սօնկրա եինէ պրագըր:

20. Եավրու իսէ հավատա թագլագ գըլարագ տիւշմէյէ պալար, վէ եինէ անասը եէթիչիպ գանատլարընը անըն ալթընա կէրէր, վէ սըրթընա ալըպ սէլամէթէ չըգարըր:

21. Տէրլէր քի, թա եավըըլարըն հէփիսի տէ ուչարագ քէնոի թա'ամլարընը արամանըն եօլընը էօյրէնինճէյէ գատար, անաճ գարթալ պու խըտմէթէ տէվամ էտէր:

Ստեփաննոս : 1. Գարթալա նիւիւն երթընճը գուշ
տէրլէր : 2. Նէ՞ եէր : 3, 4. Գանատարը, կէօզլէրի
վէ փէնչէսի հագգընտա նէ՞ տէնիւմիշ տիր : 5. Պաշ-
գա հայվանլարլա արասը նամսըլ տըր : 6. Գարթալ-
լար նէ՞րէտէ սաքին օլուրլար : 7—9. Եռւվարլընը
նէ՞րէտէ, վէ նամսըլ եափարլար : 11. Եավրու գար-
թալլար՝ եռւվարլընտան այրըմագ իաթէրլէ՞ր մի :
12—15. Անաճ գարթալ նէ՞ եափար : 16. Եռւվա-
տան չըգմագ խոսոսընտա եավրլար նէյէ՞ պէնկ-
զէրլէր : 17. Անա գարթալ եռւվայը սիւքտիքտէն
սօնկրա նէ՞ եափար : 19, 20. Եավրլարլըն ուշմաղա
չապալատըզլարը զէման նէ՞ եափար :

ՏԵՐՍ 46

ՆԱՄԱՂԻԻՄ ԳԱՀՐԻՄԱՆ

ՆամաՂիւմ	Նէհր	Սէլ	Սէյրճի
Իթալիա	Իմտատ	Պիչարէ	Մէտհ
Գահրէման	Գուտուրմըշ	Լայըզ	Բէնճպէր
Շէհր	Զապիթ	Ֆամիլեա	Բէնար

1. Իթալիատա վէրօնա իսմինտէ պիր չէհր
պուլունուալ՝ Ատիճէ նէհրի պու չէհրին իշին-
տէն կէչէր : Պիր կիւն գըշ մէվսիմինտէ սօղուզ
չէտիտ օլտըղընտան պու ըրմագ տօնար, վէ
պունուն իւզէրինէ հալա տէօնիւալ օրթալըզ
ըսընըր վէ պուզլար սէօքիւլէրէք ըրմագ ճօշար :
2, ճօշղըն սուլար, վէ սիւրիւալ կէօթիւր-

տիւրէրի պուշ փարչալարը, էօնէրինտէ պու-
լունան պիր թաշ քէօփրիւյէ չաթըպ՝ անըն
իքի ուճունը ալըր կէօթիւրիւր: Քէօփրիւնիւն
պազի գալան օրթա գըսմը՝ շիտտէթլէ ագան
սէլէ պիր աղ տահա տայանա պիլտի:

3. Քէօփրիւնիւն գալան գըսմը իւզէրինտէ
քիւչիւք պիր էվ օլմաղլէ, անտէ քէօփրիւ պէք-
ճիսի քէնտի ֆամիլեասը իլէ պերապէր օթու-
լուր իտի: Պու պիչարէ ֆամիլեանըն ֆէրեատ-
լարը սէպէպիլլէ, գըյըյա 'ազիմ' պիր գալա-
պալըգ պիրիքտի իսէ տէ, իչէրինտէն իմտատա
ճէսարէթ էտէճէք հիչ պիր քիմնէ պուլլունմատը:

4. Շէօյլէ պէօյլէ տէյինճէյէ գաաար քէօփ-
րիւնիւն պիր գըսմը, վէ սօնկրա տիկէր պիր
գըսմը տախի երգըլտը, վէ հէր քէսին կէօղիւ
գալան փարչայա տիքիլիպ անըն տա հէման
եըգըլմագ իւզրէ օլտըղընը կէօրիւյօրլար իտի:

5. Պու արատա գալապալըղըն իչինտէն աթըլը
պիր զապիթ չըգա կէլտի, վէ էլինտէ պիր
քիսէ ալթուն թուլթարագ՝ «Պէքճի իլէ չօլուգ
չօճուղընը պու պէլատան գուրթարան ատէմէ
պու քիսէյի վէրէճէյիմ» տէյիւ հայգըրտը:

6. Լաքին պունլարըն իմտատընա կիթմէք
ճիւմէյէ փէք թէհիքէլի կէօրիւնտիւլիւնտէն,
հիչ քիմնէ եէրինտէն գըմըլտանմատը: Նի-
հայէթ, քէնտինտէ պէօյլէ պիր ճէսարէթ օ-
լաճաղը քիմնէնին իւմիտ էթմէտիյի պայաղը

պիր րէնճպէր՝ գալապալըղը այբրեալ նէհրին քէնարընա տօղրու սէյիրթտի :

7. Հէման ճանընը կէօզիւնէ ալըպ, օրատա պուլունան պիր գայըղա սըչրատը, վէ հիչ գօրգու 'ալամէթի կէօսթէրմէյիպ, գուտուրմըշ ըրմաղըն տալղալարը վէ պուզլարը արաւընտան կէչէրէք, քէօփրիւնիւն գալան փարչասընա եանաշտը : Քէօփրիւտէքի զաւալըլար չար չափուք երգընթըլարտան թըրմանարագ գայըղա էնիպ, սաղ սէլիմ քէնարա չըգտըլար :

8. Պունլար հէման գըյըյա չըգար չըգմազ, քէօփրիւնիւն պազի գալան գըսմը տախի երգըլըպ սույա պաթտը :

Սէյիրճիլէրին ալգըշը հաւայը ինլէթտի, վէ պիւթիւն գալապալըգ պու գահրէմանը՝ «Պին եաշա» սէտալարըյլէ գարշըլատըլար :

9. Զապիթ վա'տ էթտիյի քիսէյի վէրմէք իսթէտի իսէ տէ, պու եիյիթ ատէմին անը գապուլ էթմէմէսինտէն, կէրէք զապիթ, կէրէք հէփ էթրաֆընտա պուլունանլար հայրէթտէ գալտըլար :

10. Մէրգում տախի «Պէն 'էօմրիւմիւ փարա սէվտասը իչիւն թէհլիքէյէ գօմատըմ : Պու պախթսըղ ֆամիլեանըն իսէ էլինտէ հիչ պիր շէյի գալմատըղընտան, պանա վէրմէք իսթէտիյին փարայը պունլարա վէրսէն տահա էյի օլուր,» տէյէրէք սավուշտու կիթտի : Օլ նա-

մա՛րիւմ գահրէմանըն քիմ օլտըղը պիլինէ-
մէտի իսէ տէ , իճրա էթտիյի էյիլիք ասլա ու-
նուտուլմագ :

Սա՛ւալէր : 1. Ատիճէ նէհրի նէրէտէ տիր : 2. Իւ-
զէրինտէ նէ՞ ճինս պիր քէօփրիւ վար իտի : 2. Քէօփ-
րիւյէ նէ՞ օլտու : 3. Քէօփրիւնիւն օրթասընտա նէ՞
վար իտի : 3. Զասլիթ քիմէ՞ պիր քիսէ ալթուն վա՛տ
էթտի : 6, 7. Պիր բէնճպէր նէ՞ եափտը : 8. Սօնկրա
քէօփրիւյէ նէ՞ օլտու : 9. Բէնճպէր փարայը ալտը՞
մը : 10. Զասլիթէ նէ՞ սէօյլէտի : Պու ատէմտէ մէտհէ
լայըգ օլան ախլագ նէ՞ իտի :

ՏԵՐՍ 47

Գ Ա Ն Ա՛ Ա Թ

Սիւրիւ	Մէգքիւր	Դուլիպէ	Սիւնպիւլ
Սէհան	Իզհար	Բա՛րհա	Քեասէ
Նէֆէս	Լէզիզ	Միւղէյէն	Միւքէլլէֆ
Մէմնունիյէթ	Թէրք	Իֆթիխար	Պէրրագ

1. Միքայէլ նամ կէնճ պիր չօպան՝ տաղլար
արասընտա քէնտի սիւրիւսիւնիւ կիւտէր իքէն
պիր կիւն գօյունլարընտան պիրի եօլտան սա-
փըպ՝ սըգ պիր օրմանա գաչտը , վէ չօպան
անը թութմագ իչիւն արտընա տիւշտիւյիւ զէ-
ման կիտէր իքէն , պիր պէօյիւրթլէնին ալթըն-
տա եաթմըչ պիր ատէմ կէօրտիւ : Պու ատէմ

ղայէթ Խօրուլմըշ օլտըղընտան քէսիք քէսիք
նէֆէս ալըյօր իտի:

2. ՊՈՒ ատէմ չօպանը կէօրիւնճէ, գուվ-
վէթսիզ պիր սէս իլէ, «Ամա՛ն, չօպան, պէն
աճըրգ վէ սուսըզըրգտան էօլիւյօրմ. տիւն
պուրալարա ավ իչիւն չըգտըմ, վէ եօլմը
ղայպ էտէրէք՝ կէճէյի օրմանլարտա կէչիրտիմ,

իշթէ շիմոտի աճլըդտան էօլիւյօրըմ,” տէտի :

3. Միքայէլ սէփէթինտէն թաղէ էքմէք վէ փէյնիր չըգարըպ անա վէրտի, վէ “Արտըմճա կէլ տէ, սէնի տիպինտէն սօղուգ սու գայնայան պիր փունարա կէօթիւրէյիմ,” տէտի :

4. Ավճը էքմէյի եէյինճէ պիր ազ ճանլանըպ քէնտինէ կէլտի, վէ Միքայէլին փէշինէ տիւ շէրէք փունարա կիթտի, վէ օլլէզիզ սուտան իչտիքտէն սօնկրա, Միքայէլին եարտըմըյէ օրմանլար արասընտան չըգըպ, էօլընը պուլստու :

5. Ավճը պըրըըր իքէն Միքայէլէ՝ “էյ չօպան, սէն պէնի էօլիւմտէն գուրթարտըն. էկէր պիր սա՛աթ տահա օ փէրիշան հալտէ գալա՝ ճագ՛օլլա իտիմ, էլպէթթէ էօլիւր իտիմ : Սանա մէմուռնիյէթիմի իզհար էթմէք իսթէրիմ, պէնիմ իլէ պէրապէր շէհրէ կէլ, չիւնքի պէն զէնկին իմ, վէ սանա էվլատըմ կիպի պագաւըմ,” տէտի :

6. Զօպան ճէվապ վէրիպ՝ “Խայր, սէնին իլէ շէհրէ կիթմէմ. պէնիմ փէտէր վէ վալիտէմ վար տըր, վէ հէր նէ գատար անլէր ֆագիր իսէլէր տէ, պէն քէնտիլէրի չօգ սէվէրիմ : Սէն փատիշահ պիլէ օլսան, սէնին իչիւն անլէրի թէրք էտէմէմ,” տէտի :

7. Ավճը՝ “լաքին սէն պուրատա իւսթիւ սամանլէ էօրթիւլիւ փէք էտնա պիր գուլիւ

պէտէ օթուրույօրսն. պէն իսէ շէհրտէ մէր-
մէր տիրէքլէրլէ միւզէյյէն պիր սերայտա օ-
թուրուրլմ. պէնիմ իլէ կէլ, սանա պիլլօր
քեասէլէրլէ սու իչիրիրիմ, վէ կիւմիւշ սէ-
հանլարլա կէօրմէտիյին ա'լա վէ լէզիզ թա-
'ամլար եէտիրիրիմ," տէտի:

8. Զօպան՝ «Պիզիմ էվիմիզ զանն էթտիյին
դատար էտնա տէյիլ տիր. օրատա մէրմէր
տիրէքլէր եօգ իսէ տէ, մէյվէտար աղաճլար,
վէ իւզիւմէրլէ եիւքիւ եէշիլ ասմալարլէ իհաթէ
օլունմըշ կիւզէլ պիր եէր վար տրր: Եագընը-
մըզտաքի փունարտան ավլունդա ազան պէր-
րագ սուտան իչէրիզ, էմէյիմիզլէ պիզէ քի-
ֆայէթ էտէն պայաղը պիր թա'ամ պուլուրըզ:
Վազը'ա էվիմիզտէ պիլլօր, կիւմիւշ վէ մէր-
մէր կիպի շէյլէր եօգ իսէ տէ, պունլարտան
տահա լէթաֆէթլի տիւրլիւ տիւրլիւ չիչէքլէ-
րիմիզ վար տրր," տէյիւ ճէվապ վէրտի:

9. Ավճը՝ «Էվվէթ էվլատըմ, շէհրտէ տախի
աղաճլար վէ չիչէք վար տրր. պէնիմ պէօյիւք
պիր պաղչէմ վար, վէ իչինտէ հէր չէշիտ ա-
ղաճլար վէ չիչէքլէր մէվճուտ տրր: Հէմ պաղ-
չէնին օրթապընտա միպինի կէօրմէտիյին պիր
ֆիւքիյէ տախի վար տրր քի, սու անտէն տալ
տալ հավայա ֆըշգըրըպ, քէօփիւրէրէք տի-
պինտէքի մէրմէր հավուզա տէօքիւլիւր,"
տէտի:

10. Միքայել՝ «Պիղ քէնտի օրմանլարըմըզտա պախթիյարըզ, օրմանլարըմըզն քէօլկէսիսիզին աղաճլարէ միւզէյյէն պաղչէնիզտէն կէրի գալմազ. չայըր վէ չիմէնլէրիմիզ՝ հիսապսըզ ըէնքլի վէ ըա՛խհալը չիհէքլէրլէ տօլու տըրլար. գուլիպէլէրիմիզին էթրաֆը՝ կիւլէր, մէնէքչէլէր, զանպազլար, սիւմպիւլէրին մէքեանը օլմուշ տըր: Պիզլիմ տէրէլէրիմիզ իլէ փունարլարըմըզն սույու՝ սիզին ֆիսքիյէնիզտէն գալը՝ մը սանրըսընըզ: Պա՛ղըլարը գայալար արասընտան խըզ իլէ էնիպ շարըլթը իլէ տէօքիւլիւլէր, վէ պա՛ղըլարը իսէ սարպ գայալարտան չաղըլթը իլէ քէօփիւրէրէք էնէրլէր, վէ չիչէքլի չիմէնլէրին արասընտան սավուչըպ կիտէրլէր. պէն պունլարը նա՛սըլ թէրք էտէ պիլիրիմ», տէտի:

11. Ավճը՝ «Էվլատըմ, նէյի ըէտտ էթտիյինտէն խապէրին եօգ. շէհրտէ միւքէլլէֆ մէքթէպլէր վէ մէտրէսէլէր վար, անլէրտէ սանա հէր պիր ՚իւմի էօյրէթտիրիրիմ: Կիւզէլ թէաթրօլար տախի վար տըր քի, ճանըն սըգըլտըղը վազըթ ուսթա մուսիգաճըլարըն չալտըզլարը մազամլարըյլէ էյլէնիրսին», տէտի:

12. Հալինտէն մէմնուն օլան կէնճ՝ ճէվապ վէրիպ տէտի քի, «Խայր, սէնին իլէ շէհրէ կիթմէմ, պանա ֆա՛խտէլի վէ լազըմ օլանը՝ պէն քէօյիւմիւզտէքլի մէքթէպտէ տախի էօյ-

րէնէ պիլիրիմ: Օրատա պանա հէր շէյտէն
 զիյատէ Ալլահը սէվմէք, անա վէ պապամա
 իթա'աթ վէ մուհապպէթ կէօսթէրմէք, վէ
 անէրին ֆաղիլէթինէ ույմադ ֆարզ օլտըղընը
 թա'լիմ էտէրլէր, վէ պունտան զիյատէ պիր
 շէյ էօյրէնմէք իսթէմէմ: Պճէպա սիղին մու-
 սիգաճըլարըն սէտասը՝ պիղիմ պիւլպիւլէրին
 էօթմէսինտէն տահա ա'լա օլա պիլի'ր մի: Պի-
 զիմ տէ շէնլիք կինէրիմիզ վար սըր, մէսէլա,
 պա'ղը վազըթ խըսըմ վէ ազրապալարըմըզ
 իլէ պիր արայա թօփլանարադ, սըգ աղաճլա-
 րըն քէօլկէսինտէ, ագան պէրրագ սուլարըն
 գըյըսընտա, չիմէնլիք իւզէրինտէ օթուրու-
 րըզ. կիւզէլ կիւզէլ մագամլար օգուրըզ. գա-
 վալ չալարըզ, սէսիմիզ տախի գարչըքի տաղա
 'աքս էտէրէք պիզէ կերի տէօնէր, վէ հէր քէս
 սէվինճլէ իֆթիխար էտէր: Նաֆիլէ իւզիւլմէ,
 սէնին իլէ շէհրէ կիթմէմ," տէտի:

13. Օլ զէման ավճը պունու շէհրէ կէօթիւ-
 րէմէյէճէյինի 'ագլը քէսինճէ, «էօյլէ իսէ,
 պանա էթտիյին էյիլիյէ գարչը սանա 'աճէպա
 նէ՞ վէրէյիմ. պարի շու քիսէյի ալ," տէտի:

14. Միքայէլ իսէ՝ «ֆարայը նէ՞ եափաճա-
 ղըմ. պիզ ֆագիր իզ, ամմա պիր շէյէ ինթիյա-
 ճըսըզ եօգ տըր. պու ազչէյի ալտըղըմ հալտէ
 սանա էթտիյիմ ճիւզի խըտմէթի փարա իչին
 էթմիշ օլաճաղըմտան, գապուլ էտէմէմ, չիւնքի

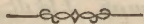
ատէմ միւհթաճլարա եարտըմ էթմէյէ, վէ
անը տա պիր մէնֆա'աթ իւմիտի օլմայարագ
էթմէյէ տա'իմա պօրճլը օլտըղընը՝ վալիտէմ
պանա էօյրէթմիշ տիր," տէտի:

15. Ավճը պիր չարէ պօլլամայըպ՝ «Եա սանա
նէ՞ վէրէյիմ, էյ մէրհամէթլի չօպան. պէնտէն
մոլթլագա պիր շէյ ալմալը սըն. եօգսա կէօն
լիւմիւ գըրարսըն," տէտի:

16. Միքայէլ՝ «Փէք էյի, էօյլէ իսէ չու եա
նընտան ասըլը պարութլըղը պանա վէր. դա
լիպա իւզէրինտէ ճէյրան գօվալայան քէօլէք
լէր բէսմ օլունմըշ տըր," տէտի:

17. Ավճը տախի քէմալը մէմուռնիյէթլէ
պարութլըղը չըգարըպ թէսլիմ էթտիյինտէ,
Միքայէլ սէվինէրէք սիւրիւսիւնիւն եանընա
կիթտի:

Ս"~ւլէր. 1. Միքայէլ քիմ իտի, 2—4. Պիր ավ-
ճըյա նէ՞ էյլիք էյլէտի, 5. Պունա պէտէլ ավճը
քէնտինէ նէ՞ էթմէյի թէքլիֆ էյլէտի, 6. Միքայէլ
գապուլէթտիմ մի, 7. Ավճը տահա նէ՞ սէօյլէտի, 8.
Միքայէլ պունա նէ՞ տէտի, 9. Ավճը գէնկի՞ն պիր ա-
տէմ մի իտի, 10. Միքայէլ շէհրի՞ մի եօգսա գըրը՞ մը
տահա զիյատէ սէվէր իտի, 11. Ավճընըն սօն թէք-
լիֆի նէ՞ իտի, 12. Միքայէլ կիթմէյէ բաղի օլտո՞ւ
մը, 14. Միքայէլ փարայը նի՞չիւն ալմատը, 15, 16.
նէ՞ ալտը:

ՏԵՐՄ 48

ՇԵՅԹԱՆԼԸԳ

Մէղքերէ	Թէրպիյէ	Թէսէլի	Զապթիյէ
Միսիւիւ	Դագինօ	Հատտ	Տէհչէթլի
Ֆէրտասը	Անիտէ	Միւսաֆիր	Իրթիքեապ
Պօշպօղաղ	Դօրգունճ	Նապէտիտ	Միւսթահագգ

1. Լէհիսթանըն քիւչիւք շէհրլէրինին պիւրինտէ, ֆագիր պիր գատընըն պիր էվլատը օլտու, իչպու չօճուգ տախի իւք չօճուղը օլտըղընտան, գատըն անը հատտէն զիյատէ սէվէր իտի: Թայէ հէր սապահ կէլիպ մէղքերէնին քիւչիւք չօճուղընա կէօսթէրտիյի տիգգաթ վէ մուհապպէթի սէյր էտէր իտի:

2. Պիր կիւն գատըն թապի'աթը պօշպօղաղ օլտըղընտան, թայէյէ՝ օղլու պիր աղ տահապէօյիւրսէ, անա վիէննատան կիւղէլ էսվապլար, վէ տահա չօգ շէյլէր կէթիրտէճէյինի պէյան էտէր:

3. Թայէ՝ «ֆէք էյի, լաքին պու շէյլէրի կէթիրթմէք իչիւն պիր գաչ եիւղ ֆիօրին լաղըմ տըր. սէն պու գատար փարայը նէ'րէտէն պուլաճագսըն», տէտի:

4. Զօճուղըն անասը ճէվապ վէրիսյ՝ «փարահալա հաղըր տըր. իւք էվլատըմըն էսվապ ու թէրպիյէսինէ խարճ էթմէք իչիւն չօգ վա-

գըթտան պէրու զիյատէ էսիրկէյերէք 400
ֆիօրին պիրիքտիրտիմ," տէտի :

5. Պունուն իւզէրինէ ֆէրտասը ագշամ չօ-
ճուղըն փէտէրի գազինօտա եէնի տօղան չօ-
ճուղընըն 'աշգընա շէրապ իչմէքտէ իտի, գա-
տըն իսէ էվտէ չօճուղը իլէ պէրապէր եալը-
նըզ իքէն՝ ափանսըզ օտանըն գափուսը աչը-
լըպ, գարա վէ փարլագ կէօզլիւ, իքի պույ-
նուզլը վէ ուզուն գույրուզլը պիր շէյթան ի-
չէրի կիրէր :

6. Գարը պունու կէօրիւնճէ զիյատէսիլէ
գօրգուպ քէնտինի շաշըրըր . լաքին շէյթան
եաւլաշճաճըզ անըն եաթաղընա եագլաշըպ՝
“Գօրգում, սանա պիր զարար էթմէք իչիւն
կէլմէտիմ, ֆագաթ սանա շունու պէյան է-
տէրիմ քի, եա օղլունը, վէ եա պուլունան
փարանը պանա վէրէճէքսին . արթըզ սէն
տիւչիւն տէ հանկըսընը խօշ կէօրիւրսէն անը
եափ," տէտի :

7. Գարը պու գօրգուլը միւսաֆիրտէն թէզ
գուրթուլմագ իչիւն եանընտաքի մասանըն իւ-
զէրինտէ օլան քիւչիւճէք պիր անախթարը
կէօսթէրիպ, տիթրէյերէք՝ “Շու անախթարը
ալ տա տօլապը աչ, փարալարըմ օրատա տըր,
ալ տա չօճուղըմա տօգունմա," տէտի :

8. Շէյթան ուսուլ իլէ փարալարը թօիլա-
լըպ ճէպինէ աթտըգտան սօնկրա, տէր 'ա-

դապ նապէտիտ օլտու : Պիր դաչ սա՛ւթ սօնկրա չօծուղըն պապասը քէյֆլի օլարագ էվէ տէօնէր, լաքին գօրգուսընտան էօլիւ կիպի եաթագտա եաթան դատընըն հալինի կէօրիւնճէ, սու՛ալ էտէրէք մասլահաթը անկլար, վէ տէր՛ագապ սէյիրտիպ փափասա խապէր վէրիր :

9. Պգըլը փափաս պու պիր ալտատըճը իշի օլտըղընը անիտէ անկլար, վէ ատէմ իլէ պէրապէր խասթանըն էվինէ վարըպ, « Գօրգմա՛ » տէյիւ թէսէլլի վէրիր . վէ « փարան օլտըղընը քիմնէյէ սէօյլէտի՞ն մի՛ » տէյիւ դատընա սու՛ալ էտէր : Գատըն տախի՛ « Թայէտէն պաչգա քիմնէյէ սէօյլէմէտիմ՛ » տէյիւ ճէվապ վէրտի :

10. փափաս՝ « փէք էյի, էկէր թէնպիհիմի տինկլէրսէնիզ, փարանըզը էլէ կէչիւրէ պիլիր սինիզ : Եարըն սապահ թայէ թէքրար պուրայա կէլտիքտէ, անա պու ագչամքի վուդու՛աթը նագլ էյլէ, լաքին պունու տա սէօյլէ քի « Պէն շէյթանը ալտաթտըմ, փարամ պին ֆիօրին իտի, լաքին անա տէօրթ եիւզ ֆիօրին վէրէրէք սավտըմ, պագիսի սանտըղմտա դալտը՛ » տէտի :

11. Էրթէսի սապահ փափասըն թէնպիհի իճրա օլունտու . վէ ախչամ վագթընտա փափաս իքի զապթիյէ իլէ դատընըն էվինէ կէ-

լիպ, օտանըն պիր քէօշէսինտէ փերտէ ար-
տընտա կիզլէնսիլէր :

12. Կէճէ օլուպ օրթալըղը գարանըգ պաս-
տըգտա, օտանըն գափուսը եինէ աչըլտը, վէ
շէյթան տահա տէհշէթլի պիր հէյ"էթլէ կի-
յինմիշ օլարագ, գուտուրղանըգ իլէ իշէրի
կիրտի. վէ գարըյա եագլաշըպ հէյպէթլի պիր
սէսլէ, «Պէնի ալտատըպ փարանըն անճագ
պիր փայընը վէրտիյին իշիւն, շիմտի չօճուղը-
նը ալըպ կէօթիւրէճէյիմ», տէտի :

13. Պու սէօզ աղղընտան չըգար չըգմազ
փերտէ աչըլըր, վէ պիզիմ գուտուրմըշ շէյ-
թան քէնտի իւզէրինէ տիքիլմիշ իքի թիւֆէնք
կէօրիւր, օլ զէման փափաս իլէրի կէլիպ՝
«Մէլ'ուն ատէմ, սէն քի'մ սին, վէ սէնի պու
իշէ սէվգ էտէն քի'մ տիր. զիրա սէնին շու
շէյթանի հէյ"էթինին ալթընտա եարամազ պիր
եանքէսէճի սագլանմըշ տըր», տէտի :

14. Պու պույնուզլը շէյթան շիմտիյէտէք
պաշգասընա գօրգու վէ տէհշէթ վէրիրքէն,
շիմտի քէնտիսի գօրգուպ, պիւթիւն վիւճու-
տի տիթրէմէյէ պաշատը, վէ թայէնին գօ-
ճասը օլտըղընը, վէ պու էվտէ փարա օլտը-
ղընը անտէն խապէրալըպ տա պու հիլէյէ իր-
թիքեապ էթտիյինի հէր քէս պիլտի :

15. Զապթիյէլէր անը՝ շէյթանի էսվապլա-
րը իլէ չըգարըպ սօգաղլարտան սիւրիւքլէյէ-

րէք մահքէմէյէ կէօթիւրտիւլէր, վէ օրա-
տա հէմ խըրսըղըղը իչին հէմ տէ պէօյլէ
պիր հիլէ իլէ գատընը գօրգուլթարըղը իչին
տախի, միւսթահագգ օլան ճէզայը չէքտի :

Սո՛ւալէր : 2. Պիր գատըն չօճուղը իչին թայէ-
սինէ նէ տէտի : 3, 4. Թայէ գարըտան նէ անկլա-
մագ իսթէտի : 5—8. Էրթէսի ազչամը նէ վագը՝
օլտու : 8, 9. Քիմի՝ չաղըրթարլար : 10. Փափառ
նէ հօլ էօյրէթտի : 11—13. Էրթէսի ազչամ նէ վա-
գը՝ օլտու : 14. Պու չէյթան քիմ իմիլ : 15. Քէն-
տինէ նէ հափտըլար :

ՏԵՐՍ 49

ՀԱԴԳԸ ՍԷՕՅԼԷ

Խաթա	Պէրապէր	Թահսին	Մահճուպանէ
Թովմաս	Զուհուր	Աչիքեար	Նաղլ
Գուսուր	Կէրչէք	Գապուլ	Մատտէ
Եալան	Զարար	Վուգուլաթ	Հագգ

1. Թովմաս ասլա եալան սէօյլէմէզ իտի .
լաքին գուսուրսըղ տախի տէյիլ իտի, չիւնքի
պա՛ղէն խաթա իչլէր իտի : Ամմա էթտիյի
խաթա քէնտինէ սու՛ալ օլունտըգտա՝ հէման
ուլթանարագ օլտըղը կիպի տօղրուսընը սէօյ-
լէր իտի :

2. Տահա սէքիզ եախօտ օն եաչընտա իքէն՝

զարարլը շէյէր էթմէյէ ալըշմըշ օլան ֆէնա չօճուգլար՝ թովմասը պերապերլէրինճէ կէօթիւրմէղլէր իտի : վէ չօգ տէֆ'ա օ կիթմէք իսթէր իտի իսէ տէ պրագմաղլար իտի . չիւնքի պու չօճուգ՝ սու"ալ էտէն ատէմէ հէր պիր եափտըղլարը շէյի օլտըղը կիպի սէօյլէյէճէյինտէն գօրգարլար իտի :

3. Եինէ տէ թուհաֆը շու տըր քի , օյնար իքէնարալարընտա պիր դավղա չըգտըղընտա՝ "Պու մատտէյի թովմաս քէսսին" տէյիւ հէփիսի պիրտէն անա կէլիրլէր իտի :

4. Օ՝ տօղրու սէօյլէյիճի օլտըղընը ճիւմլէսի պիլիր իտի , վէ անըն տէտիյինի գապուլ էթմէյէն պիր չօճուղը եալանճը սայարլար իտի :

5. Պիր քէրրէ թովմաս՝ պիր տա՛վա խուսուսընտա շէհատէթ էթմէք իչիւն գատը թարաֆընտան մահքէմէյէ տա՛վէթ օլունտու , վէ մահճուպանէ , ֆագաթ աչիքեար պիր սուրէթտէ վուգու'աթը նագլ էյլէտի :

6. Օրատա պուլունան գատըլարտան պիրի՝ "Պունուն վէրտիյի շէհատէթ էյի տիր , ամմա եաչը քիւչիւք օլտըղընտան՝ օ գատար մագպուլա կէչէմէզ , " տէտի :

7. Տիկէր պիր գատը իսէ թովմասը թանըտըղընտա՝ "Պէօյիւք օլսուն քիւչիւք օլսուն , պունտան էյի շահիտ օլամազ" տէտի : Պէօյլէճէ օրատա հաղրր պուլունանլարըն ճիւմլէսի

Թովմասը թահսին էթտիլէր :

8. Թովմաս պէօյիւյիւպ իսթիյար օլտըղըն տա տախի հէր քէս քէնտինի չօդ սէվէր իտի : Տա"իմս հագգը սէօյլէյէն պիր ատէմ իտի . վէ էօլմէսի տախի նիչէ քիմսէլէրի աղ լաթտը :

Սա"ալլէր : 1. Թովմաս հագգընտա նէ տէնիլմիշ տիր : 2. Ֆէնա չօճուզլար պունուկն՝ քէնտիլէր իլէ պէրապէր պիր եէրէ կիթտիլինի իսթէրլէր մի իտի : Նի՛չիւն իսթէմէզլէր իտի : 3. Չօճուզլար արասըն տա պիր նիզա՝ օլտըղընտա նէ եափարլար իտի : 4. Թովմասըն սէօզիւնիւ գապուլ էթմէյէնի նէ սա յարլար իտի : 5. Պիր տէֆա նէրէյէ տա՛վէթ օլունտու : 6. Օրատա պուլունանլարըն պիրի նէ տէտի : 7. Գատը նէ տէտի : 8. Թովմասըն սօնը նա՛սըլ օլտու :

ՏԵՐՄ 50

ԹԻԼՔԻ ԻՆԻ

Միւթէտիլ	Մութլագ	Րիվայէթ	Պէնզէմէք
Սահիպ	Տուզագ	Մուխաթարա	Հիլէքեար
Փօրսուգ	Ահվալ	Օլթա	Րիվայէթ
Գութպ	Մագպուլ	Սիլմէք	էօրտէք

1. Միւթէտիլ սէմթին թիւքիլէրի չօդ քէրրէ ին եափմագ զահմէթինտէն գուրթուլմագ իչիւն փօրսուգ վէ եա թապչան կիպի պիր հայվա :

ներն ինինէ սահիպ օլուրլար : Էկէր պուլտողը ին փօրսուգ ինի իսէ , քէնտինէ ույար . էկէր թաւլան ինի իսէ , անը տա քէնտիսի սըղաճաղը գատար կէնիշլէտէ պիլիր , վէ եէր ալ թընտա եէնի պիր տէլիք օյմագտան իսէ , հազըր պուլունան տարճա պիր տէլիյի կէնիշլէթմէք էլպէթթէ տահա գօլայ տըր :

2. Լաքին գութպի սէմթլէրին թիլքիլէրի պաշգա հայվանլարն ինինի թուլթմայըպ , քէնտիլէրի իչիւն խայլըճա էմէքլէ այրը պիր ին եափարլար :

3. Թիլքի՝ ինինի եափմագ իչիւն միւնասիպ պիր մահալ արար . վէ գուլմըգ պիր եէր պուլտողընտա օրատա իշէ պաշլար , չիւնքի գուլմ սալ թօփրագ՝ տօն վագթընտա պիլէ փէք գաթը օլմատողընտան էշմէսի գօլայ օլուր :

4. Այագլարըյլէ թօփրաղը հէմ գազըպ հէմ տըշարը չէքէրէք , եէրին ալթընտա քէնտինին սըղաճաղը կէնիշլիքտէ ուզուն պիր եօլ եափար , վէ պու եօլըն նիհայէթի քէնտինին եաթաճաղը վէ ըահաթ էտէճէյի եէր օլտըղընտան , օրայը պիր օտա կիպի կէնիշլէտիր :

5. Լաքին տըշարըտան պու օտայա , եախօտ պու օտատան տըշարըյա կիրիպ չըգաճագ եօլ եալընըղ պիր տանէ օլմայըպ , իւշ տէօրթ տանէ օլուր . շէօյլէ քի , պիրինտէն մուխաթաճա սէզտիյինտէ տիկէրինտէն գաշա պիլիր :

6. Թիւքի՝ եավրուլարընը քէնտինին տա՛իմա օթուրտըղը օտայա գօմաղ, լաքին անտէն կէ՛ չիւիւր պաշգա պիւր եէր հաղըրլար, վէ եավրուլարըն հէփիտի տէ պու իչ օտատա պըրճա էյէնիւլէր :

7. Թիւքինին մէղքիւր իչ օտասընտա պէշ ալթը եավրուսը օլուր, տըշ օտատա իսէ անլէրին եէյէճէյինի հաղըրլար : Ինինտէ պուլունան քէմիքլէրտէն անկլաշըլտըղնա կէօրէ, Թիւքի քէնտի եավրուլարընա գըր սըչանը, Թաւչան, պալըգ վէ էօրտէք ալլայըպ կէօթիւրիւր :

8. Թիւքինին ղայէթ ուսթա վէ հիլէքեար պիւր հայվան օլտըղը մա՛լիւմ իսէ տէ, ինսան անըն հիլէպաղըղընա պաշլըճա պիւր սէպէպ օլտըղը պա՛ղը ահվալինտէն անկլաշըլըր :

9. Նազլ օլունույօր քի, ինսան եիւզիւ կէօր՝

մէմիշ օլան գուլթալի սէմթլէրտէ պուլունան
թիւքիլէր տուզագ նէ իտիյինի տահա պիլմէ-
տիքլէրինտէն, ատէմլէր օ սէմթլէրէ իւք կիթ-
տիքլէրինտէ թիւքիլէրի փէք գօլայ թուլթար-
լար իմիշ: Ավճը տուզաղը գուրար իքէն թիւ-
քի կէլիր սէյր հտէր, վէ պիր գաչ ասորմ
կէրի չէքիլտիյի կիպի թիւքի հէման կէլիր
տուզաղա տիւշէր իմիշ, չէօլէ քի իւշ տէօրթ
սա'աթ զարֆընտա օն պէշ թիւքի թուլթուլ-
տըղը կէօրիւմիւշ տիր:

10. Լաքին օլ թարաֆլարա սօնկրատան կի-
տէնլէրին ըիվայէթինէ կէօրէ, թիւքիլէր թիւ-
ֆէնքտէն գուրթուլմանըն, վէ տուզաղա տիւշ-
մէքսիզին եէմի գափմանըն եօլընը փէք ա'լա
էօրէնմիշլէր տիր: Պու տախի 'աճա'իպ պիր
շէյ տէյիլ տիր. չիւնքի գուլթալ սէմթինտէ
պուլունան թիւքիլէրին պէյաղ քիւրքիւ գըյ-
մէթլի վէ մագպուլ օլտըղընտան, արգալարընա
տիւշէնլէր տէ չօգ օլուր, վէ զավալը հայլան՝
հէր եէրտէ պիր տուզագ, վէ հէր ավճընըն
էլինտէ պիր թիւֆէնք օլտըղընը՝ արգատաշ-
լարընըն պաշընա կէլէն պէլալարտան էյիճէ
անկլայըպ, նէ գօլայճա պաշընը ինինտէն տը-
շարը չըգարա պիլիր, նէ տէ սագընմայարագ
աղղընը պիր շէյէ ուզատա պիլիր:

11. Պունտան անկլաշըլըյօր քի, հէր հանկը
հայլանըն արգասընա չօգ տիւշիւլիւրսէ, օ

ՖԻԶՐԻՍՐԹ

Սահիֆէ

ՄՈՒԳԱՏՏԷՄԷ	4
ՏԻՐՍ 1. Մէքթէպէ կիտէն ալը	3
» 2. Հայկանոյշ	5
» 3. Ֆէնա արղուտան գուրթուլմագ	7
» 4. Էսիր չօճուղըն իմանը	10
» 5. Զալիմ գարնտաչլար	13
» 6. » »	16
» 7. Քէօքլւնտէն չէք	20
» 8. Պ. Վահանըն պաղչէսի	23
» 9. Երուանդ վէ Վահան	27
» 10. Յովհաննէսին իբի թաղի'աթը	29
» 11. » » »	32
» 12. Հասսէլէր	36
» 13. Վազթ վէ թագսիմի	40
» 14. Քիւլիւք տիւշմէնլէր	43
» 15. Եանգօ	44
» 16. Տանիէլ	48
» 17. Էտէպ	52
» 18. Ճիսմ	56
» 19. Հէր ինսանը սէվին	60
» 20. Եա պիզ նէ հափմալըլըզ	64
» 21. Հէր իշին պիւր կիւճլիւյիւ վար տըր	20
» 22. Թէմիզլիք	74
» 23. Հայլանլարըն սանա'աթլարը	81
» 24. Մէրտլիք վէ գօրգազլըզ	89
» 25. » » »	92

ՏԵՐՍ

Ս-հիֆէ

» 26.	Էօյիւնէն չօճուզլար	96
» 27.	Եազմուր տանէլէրի	99
» 28.	Արսլան	102
» 29.	Արսլան հիքեայէսի	106
» 30.	Եազմուր	109
» 31.	Սօֆրատա թէրպիյէսիզլիք	115
» 32.	Էօրիւմճէք պէօճէյի	119
» 33.	Պիր քիսէ ալթուն	123
» 34.	» » »	127
» 35.	Գուրտ իլէ չօպանլար	131
» 36.	Սօֆի հանըմ վէ գըզը Աննիկ	130
» 37.	Բրիստոսըն մուհապպէթի	150
» 38.	Ագրէպ	152
» 39.	Պօշունա տիլէնմէյէճէք մահալ	155
» 40.	Տէօրթ մէվսիմ	159
» 41.	Ֆա"իտէլի նասիհաթլար	163
» 42.	Պիր գուրչունըն իշի	166
» 43.	Ֆարէ	169
» 44.	Եուվա չօրպասը	173
» 45.	Գարթալ	177
» 46.	Նամա'լիմ գահրէման	182
» 47.	Գանա'աթ	185
» 48.	Շէյթանլըզ	192
» 49.	Հագգը սէօյլէ	196
» 50.	Թիլքի ինի	198

